

foto: Dagfinn Sagen

arkitektur · urbanisme · landskap · design

Semesterevaluering høstsemesteret 2012

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Innhold

1.0	Innledning	s. 1
2.0	Sentrale poenger	s. 1
3.0	Diagrammer og sammendrag for alle kurs	s. 4
3.1	Større grunnkurs	s. 4
3.2	Små grunnkurs	s.16
3.3	Studiokurs	s.27
3.4	Fordypningskurs	s.49

1.0 Innledning

Semesterevalueringssrapporten er basert på resultater fra studenters, kursansvarliges og eksterne sensorers evaluering av kurs ved AHO i høstsemesteret 2012. Målet er å avdekke hvilke trekk ved undervisning og kursopplegg som er spesielt utslagsgivende for studentenes positive eller negative opplevelse av kurstilbudet, peke på noen generelle utfordringer ved gjennomføring av kurs og i kommunikasjonen mellom lærere og studenter, samt presentere et sammendrag av resultatene fra evalueringen av hvert enkelt kurs. Rapporten skal fungere som bakteppe for, og innspill til Undervisningsutvalgets evaluering av undervisningen ved AHO.

Questback genererer automatisk en rapport for hvert enkelt kurs etter endt evaluering. Denne er distribuert til den respektive kursansvarlige med kopi til instituttleder og rektor.

Oppslutning om evalueringen

Følgende kurs er utelatt fra rapporten pga lav oppslutning (begge fordypningskurs):

- Design som forandrer (25 %)
- Urbane utfordringer i sør (1 av 2 studenter svarte)

Totalt besvarte 318 studenter undersøkelsen, dvs ca 60 % av de inviterte respondentene. Dette er ca 10 % bedre enn i vårsemesteret, men ikke tilfredsstillende. For lærere er tallene 26 av 36 = 72 %, og for sensorer 7 av 15 = 47 %.

I august vedtok Undervisningsutvalget innføring av evalueringdag der lærer setter av tid til semesterevaluering i undervisningstiden. I fordypningskursuken nådde ikke e-post med lenke til undersøkelsen frem til alle studentene innen tiden som ble satt av til evaluering pga tekniske problemer. Reaksjoner fra lærere og studenter etter dette viser at ordningen med evalueringdag ble fulgt opp. Det er usikkert om dette var tilfelle for studio- og grunnkurs.

Studieadministrasjonen har ansvar for distribusjon av undersøkelsen og vil sammen med IKT-avdelingen undersøke hva som gikk galt. Vi foreslår også at andre distribusjonsmetoder utredes, for eksempel URL fra Moodle eller at lærer distribuerer URL på foretrukket måte (mange bruker ikke Moodle).

2.0 Sentrale poenger

Det overordnede inntrykket er også dette semesteret at AHO preges av engasjerte og dedikerte studenter, og at høskolen gjennom kurstilbud og lærernes undervisning og veiledning evner å legge til rette for et godt læringsutbytte.

Førstesemesterkursene får jevnt over svært gode tilbakemeldinger. Det er spesielt gledelig at Studio3 industrideisign får like god og bedre score enn arkitekturstudioene på førsteår. Fordypningskursene på masternivå får også gjennomgående svært gode kritikker.

To studiokurs på masternivå skiller seg ut med noe underunder middels gjennomsnittsscore, Fordypning i industrideisign med SOD-tilnærming (3,1) og Oslo Water (3,2). Begge disse kursene er nye og representerer som tredjesemesterkurs på Master i industrideisign og Master i landskapsarkitektur instituttens tilpasning til den nye diplomordningen.

Organisering

Organisering er fortsatt parameteren som gjennomgående får dårligst tilbakemelding. Etter behandling av vårsemesterets evalueringsrapport sendte rektor på vegne av undervisningsutvalget e-post til alle lærerne med minimumskrav til organisering av undervisning: tidsplan med forelesninger, workshops, gjennomganger, ekskursjon, sluttgjennomgang og utstilling, samt pensumliste skal gjøres tilgjengelig for studentene ved semesterstart. Lærerne må også holde seg oppdatert på aktivitetskalenderen, slik at undervisningsopplegg eller ekskursjoner (utenfor ekskursjonsuka) ikke legges til tirsdager, under diplomgjennomganger eller lignende fellesarrangementer.

Semesterevalueringene viser at disse retningslinjene ikke er imøtegått i alle tilfeller (siste liten beskjeder, uklare tidspunkt for veiledning), men at et tydelig formulert og formidlet faglig mål med tilhørende rammer for oppgaver er et minst like viktig aspekt for studentenes opplevelse av god kursorganisering (se GK5 60'busen, Studio NFM 2 Houses, Fordypning industridesign med SOD-tilnærming, Arkitektur og keramiske materialer).

Særlig i andre og tredje studieår, der kompleksiteten og omfanget i prosjektene øker, samtidig som veiledningen blir mindre tett veiledning fremstår det som en utfordring å finne balansen mellom å gi studentene initiativet som drivere av eget prosjekt og å gi tilstrekkelige rammer for at prosjektet oppfattes som gjennomførbart (Jfr. studentenes vurdering av egeninnsats - tørre å ta tak i prosjektet på egne premisser).

Det kan peke mot viktighetene av gjennomarbeidede kursbeskrivelser og pensumlister i tillegg til det rent praktiske med oppmøtetider og innleveringsdatoer. Ut fra materialet som ligger til grunn for denne undersøkelsen er det vanskelig å peke på helt konkrete metoder og midler for hvordan god kursorganisering kan gjennomføres, for eksempel vil bruk av Moodle neppe gi utslag på studentenes opplevelse ettersom det er så få som bruker tjenesten på masternivå (se lenger ned). Mye tyder på at det viktigste er å etablere en kultur for tydelig kommunikasjon gjennom hele prosessen fra utarbeidelse av kursbeskrivelse til siste gjennomgang.

Selv om et kurs er eksperimentelt av natur er det viktig for studentene at forutsetningene for kurset er tydelig kommunisert. Fordypningskursene Profesjonskunnskap og Arkitektur og film kan trekkes frem som eksempler på kurs med ulik faglig profil der studentene opplever god struktur på undervisningen med logisk og forståelig oppbygging av progresjon.

Tilbakemeldingen fra lærer på tjenstedesign gir en påminnelse om at organisering også er noe som skjer i samhandling med andre enheter på skolen (rombooking, økonomi).

I de tilfellene der ekskursjoner ikke begrenses til ekskursjonsuken (studio NFM 2 houses) skaper det irritasjon hos fordypningskurslærere. Passer på at studentene meldes opp til tilhørende fordypningskurs

Seminaropplegg i små grunnkurs

Studentene gir klare tilbakemeldinger på at et seminaropplegg med oppgaver, studentpresentasjoner og tilrettelegging for gruppediskusjoner underveis i semesteret er betydningsfullt for læringsutbyttet fra disse kursene. Vanskelig å prioritere "frivillig" lesing når studiekursene krever mye.

Landskapsarkitektur første semester

Utfordringene ved å håndtere en så internasjonalt bredt sammensatt studentgruppe med store kulturelle forskjeller, og ulike faglige og språklige forutsetninger tas opp dette semesteret også.

Sensor for studiekurset tar til orde for et mer kunnskaps- og begrepsorientert førstesemester for å etablere felles kunnskapsbase innen urbanisme og landskapsarkitektur før de komplekse prosjekteringskursene med individuelle kreative prosesser introduseres.

I følge kursansvarlige oppstår det konstruktiv krysspolinering mellom vestlige og ikke-vestlige studenter og kompetanser på Introduksjon til landskapsurbanisme. Kan det være en ide å kjøre dette som intensivkurs først i semesteret?

Følsomme studenter for demotiverende pedagogikk

Studentene er følsomme for pedagogikk de oppfatter som demotiverende. For noen av studiekursene slår dette negativt ut i studentevalueringene. Eksempler: lærerkontrollert prosess uten rom for kreativitet fra studentene, mangel på interesse for studentenes prosjekter, og nettsurfing og private diskusjoner under gjennomganger oppleves som provoserende.

Studentenes egeninnsats

Førsteårsstudentene mener de kunne organisert tiden sin bedre, lære seg å håndtere og beregne kreative prosesser. Henger sammen med at det tar tid å lære seg studiestrukturen ved AHO

For teorikurs mener studentene de kunne økt læringsutbyttet ved å lese mer og jevnere gjennom hele semesteret. For mange nedprioriteres lesing lett til fordel for prosjektarbeid i studiekursene. Jfr behov for balanserte pensumlister.

I studiekursene fra andre år og oppover er studentene opptatt av at de kan bli flinkere til å ta kontroll over egen prosess tidlig nok i semesteret. Stole på seg selv og tørre å ta beslutninger, og betrakte veiledning mer som kritisk-konstruktive innspill enn instruks.

Moodle

Svært mange kurs på masternivå bruker ikke Moodle. Dette bestemmes i flere tilfeller i samråd med studentene. Plattformen oppfattes fortsatt som klønete og lite intuitiv av mange. Noen av lærerne er opptatt av å formidle at selv om de legger til rette for Moodlebruk benytter ikke alltid studentene tjenesten, også på GK. Fungerer godt for noen.

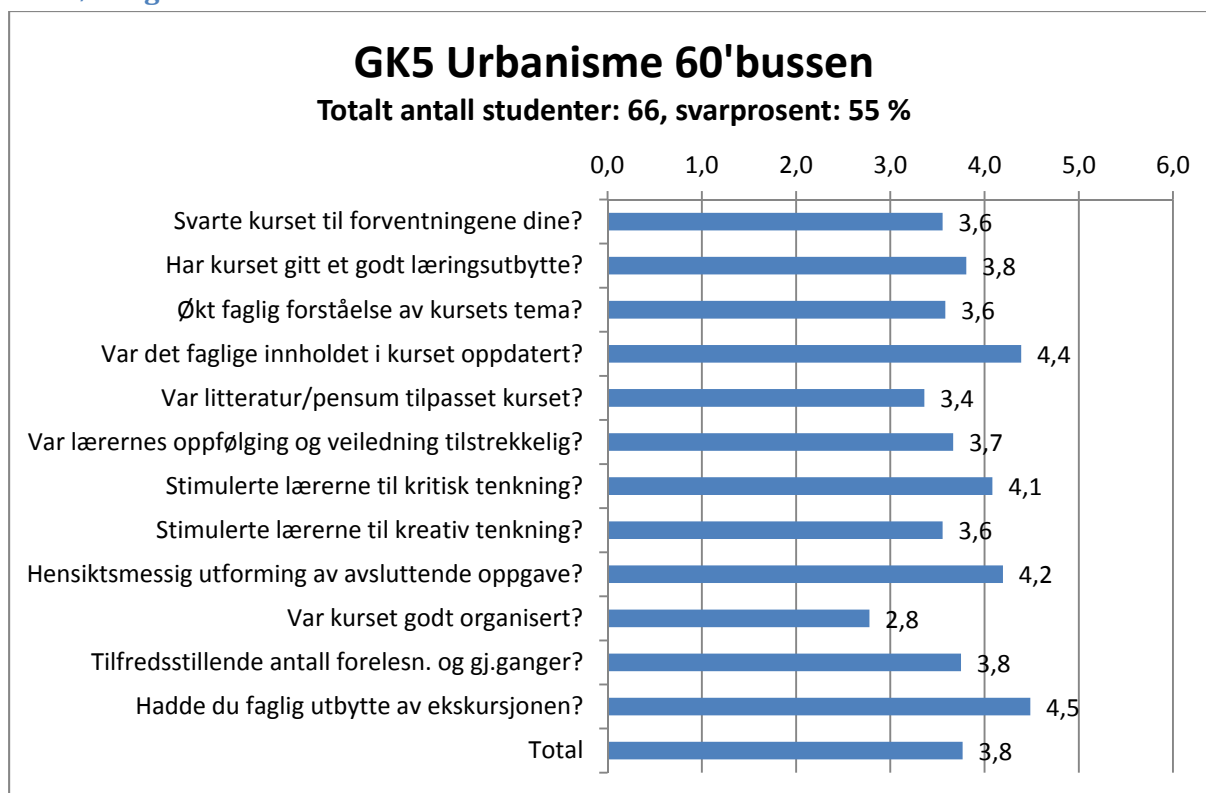
Internasjonale studenter

Med unntak av språk- og kulturutfordringer på Master i landskapsarkitektur ser lærerne på internasjonale studenter som positive ressurser og bidragsytere for læringsutbyttet i kursene.

Mer ujevne, mindre standardiserte ferdigheter blant de internasjonale studentene på design enn arkitektur. Eksempel: utveksilingsstudent på Teknoform uten erfaring med fysisk formgivning.

3.0 Diagrammer og sammendrag for alle kurs

3.1 Større grunnkurs

Ansvarlig lærer: Marianne Skjulhaug

Studentene mener:

Flere uttrykker skuffelse over manglende grunnleggende undervisning i urbanisme som disiplin, og vage rammer for prosjektoppgaven i kurset. Læringsmålet ble først tydelig under sensureringen av oppgaven.

Studentene fikk svært mange referanser til bruk i prosjektarbeidet, men lite hjelp til å strukturere informasjonen og filtrere ut hva som var relevant for deres prosjekt.

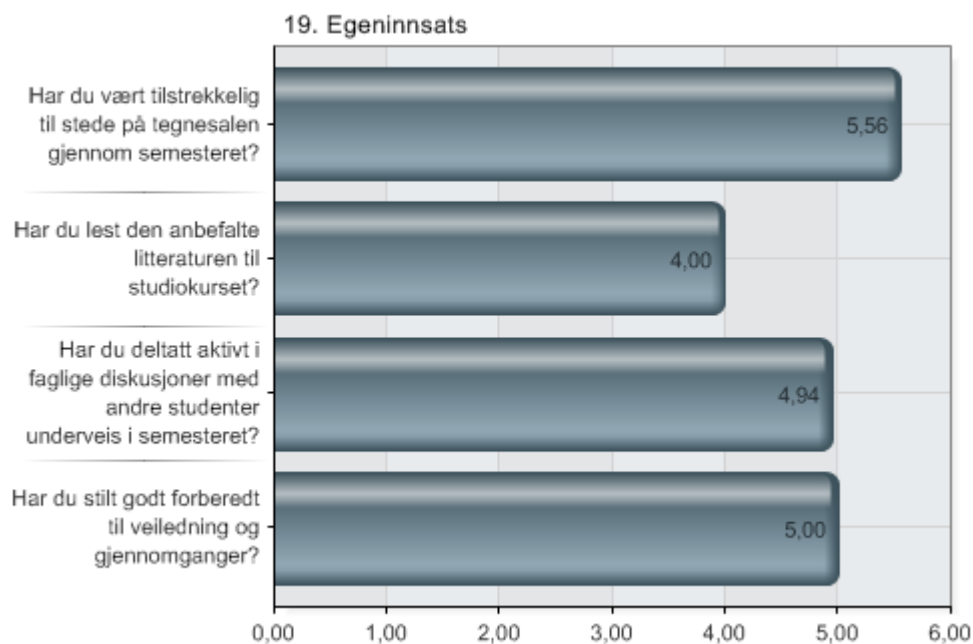
Behov for organisatorisk innstramming. Undervisningsstrukturen, krav til innleveringer og struktur for veiledning virket lite gjennomtenkt. Lærerteamet fremstod som lite samkjørt. Studentene mener tydelig kommunikasjon er viktig for praktiske så vel som faglige forhold

Deler av lærerteamet demonstrerte manglende engasjement for studentenes prosjekter ved gjennomganger. At de prioriterte surfing på nett og private diskusjoner mens gjennomgangene pågikk oppleves som svært provoserende. Flere kommenterer også at måten kritikk ble fremført på i plenum bar mer preg av latterliggjøring enn konstruktiv og oppbyggende.

Kritikken balanseres av enkelte kommentarer om kompetente lærere og godt læringsutbytte fra workshops, eksterne arrangementer og veiledning på salen.

Studentene mener de kunne fått bedre læringsutbytte ved å ta tak i problemene med uavklart kursinnhold tidlig i semesteret, og slik tatt ansvar både for å forbedre

kommunikasjonen om faglige og praktiske forhold med lærerne, og for å styre egen læringsprosess i større grad.

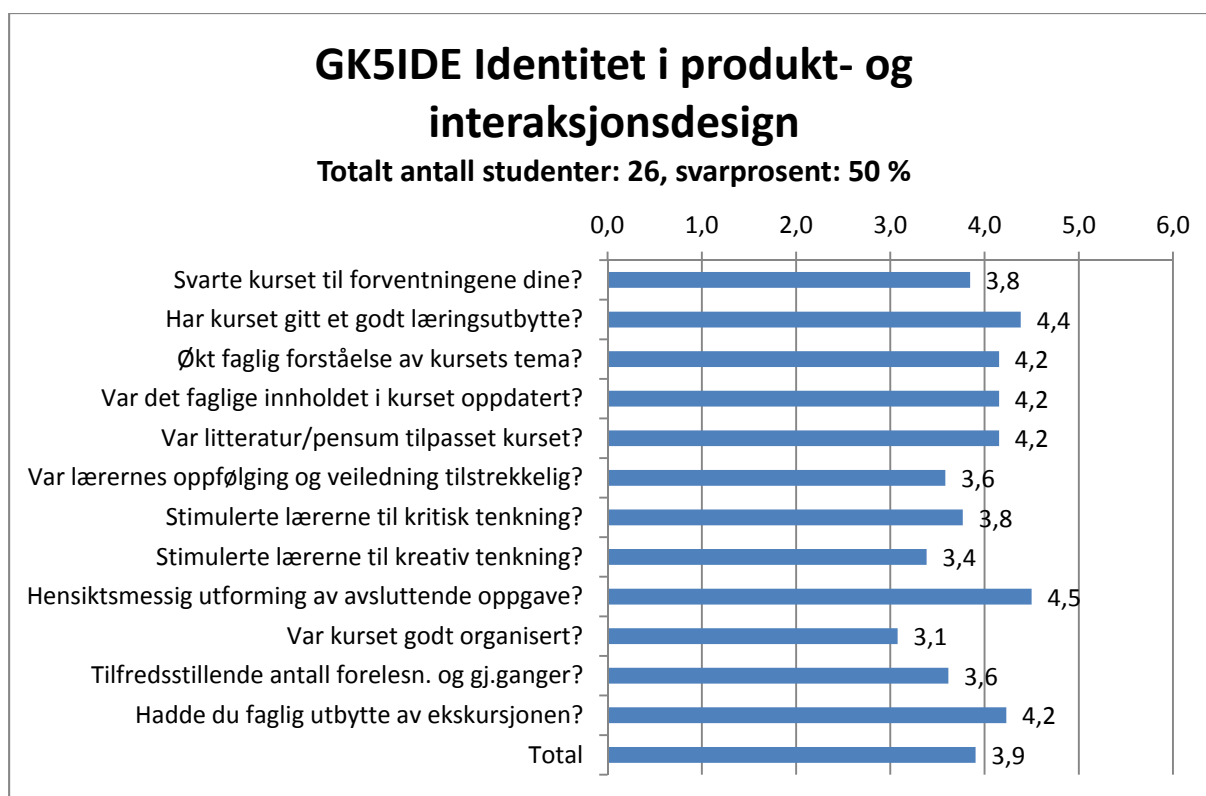

Kursansvarliges tilbakemelding:

God dialog med studentene. Studentene har hatt god tilstedeværelse, arbeidet godt og vist engasjement gjennom hele semesteret. Lærerteamet gjorde administrative justeringer etter kritikk fra studentene.

Godt fornøyd med resultatene – innsikt i reell byutvikling gjennom Atlas Oslo, og grunnleggende planprosjekteringskunnskap i kompleks urban situasjon.

Kurset burde vært styrket med en forelesningsrekke om byplanteori.

Ansvarlig lærer: Nina Bjørnstad

Studentene mener:

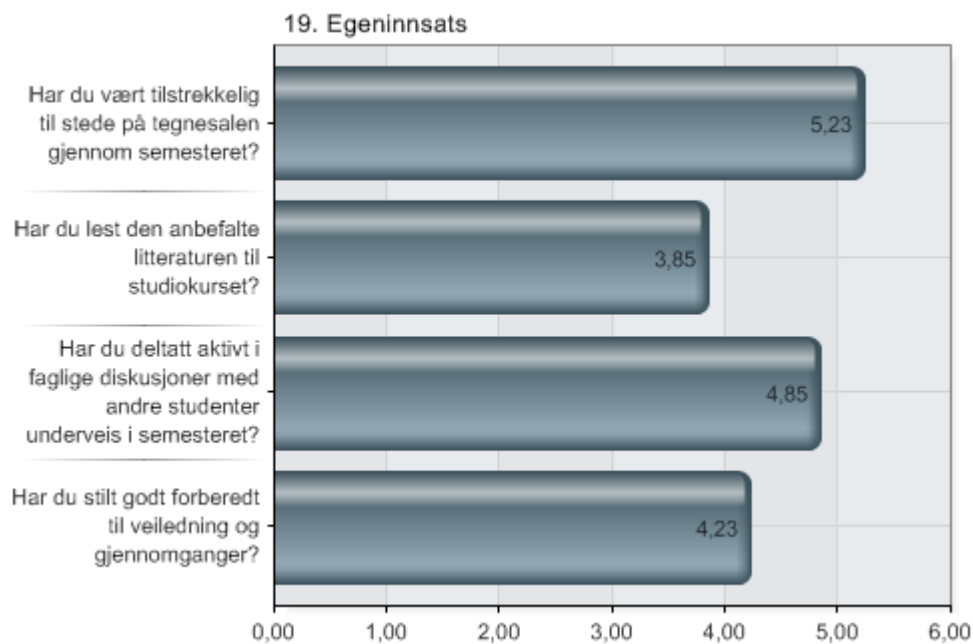
Engasjerte lærere og mye input. Kurset var svært omfattende, og dette gjorde det utfordrende å få oversikt over kursets faglige innhold og fremdriften i avsluttende prosjekt. Det var mye fokus på merkevarestrategi. Studentene spriker imidlertid i tilbakemeldingene om hva det burde vært mer og mindre av – noen ønsker mer tid til formgiving og produkt (vi er for dårlige i formgiving til å nedprioritere dette"), mens andre vil prioritere det som er nytt (tjeneste- og interaksjonsdesign).

Å begrense omfanget av oppgaver (interaksjon, tjeneste og produkt) kunne kanskje hjulpet for å bedre absorbere den nye teoretiske kunnskapen og gjøre et prosjekt skikkelig

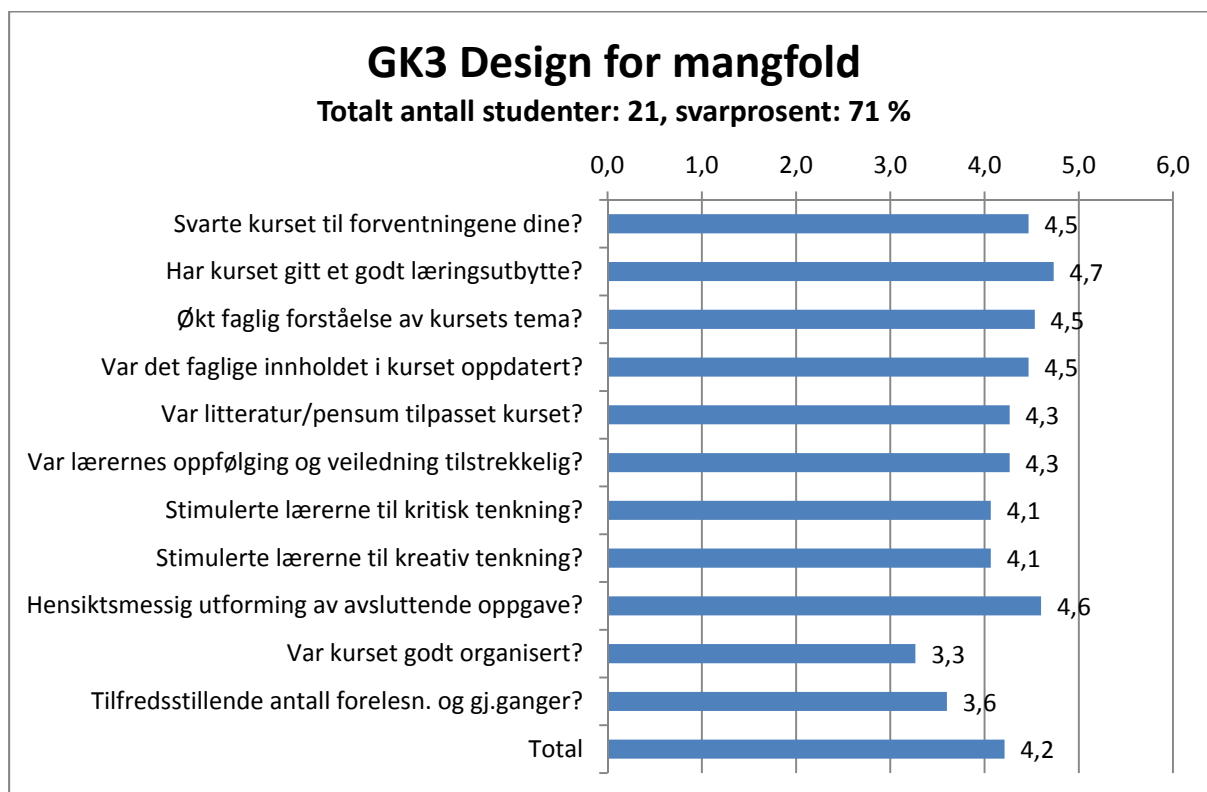
Noen synes det var vanskelig å forholde seg til faglig inkonsekvent veiledning. Studentene virker mer vant til å bli styrt mot en løsning enn å måtte behandle mindre samstemte tilbakemeldinger i en selvdrevet prosess. En del kommentarer tyder også på at overgangen til å jobbe alene med et prosjekt for første gang på AHO (?) var brå.

Studentene kunne turt å ta større sjanser, stole på egen tolkning av lærernes tilbakemeldinger for et bedre læringsutbytte.

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

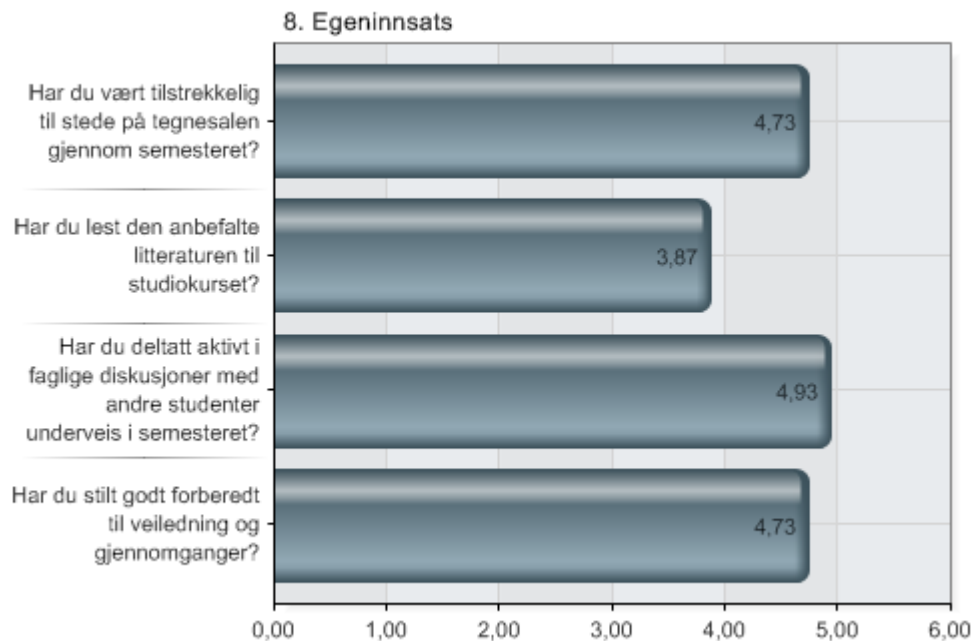

Ansvarlig lærer: Tom Vavik

Studentene mener:

Mye bra faglig innhold og positive tilbakemeldinger til lærer. Ellers lite samstemte meninger om hva som burde vært annerledes faglig og praktisk.

Samarbeidsprosjekt med arkitekturstudentene burde vært bedre organisert og designstudentenes rolle tydeligere definert. Det hadde vært fint med en introdel med bare designklassen først i semesteret.

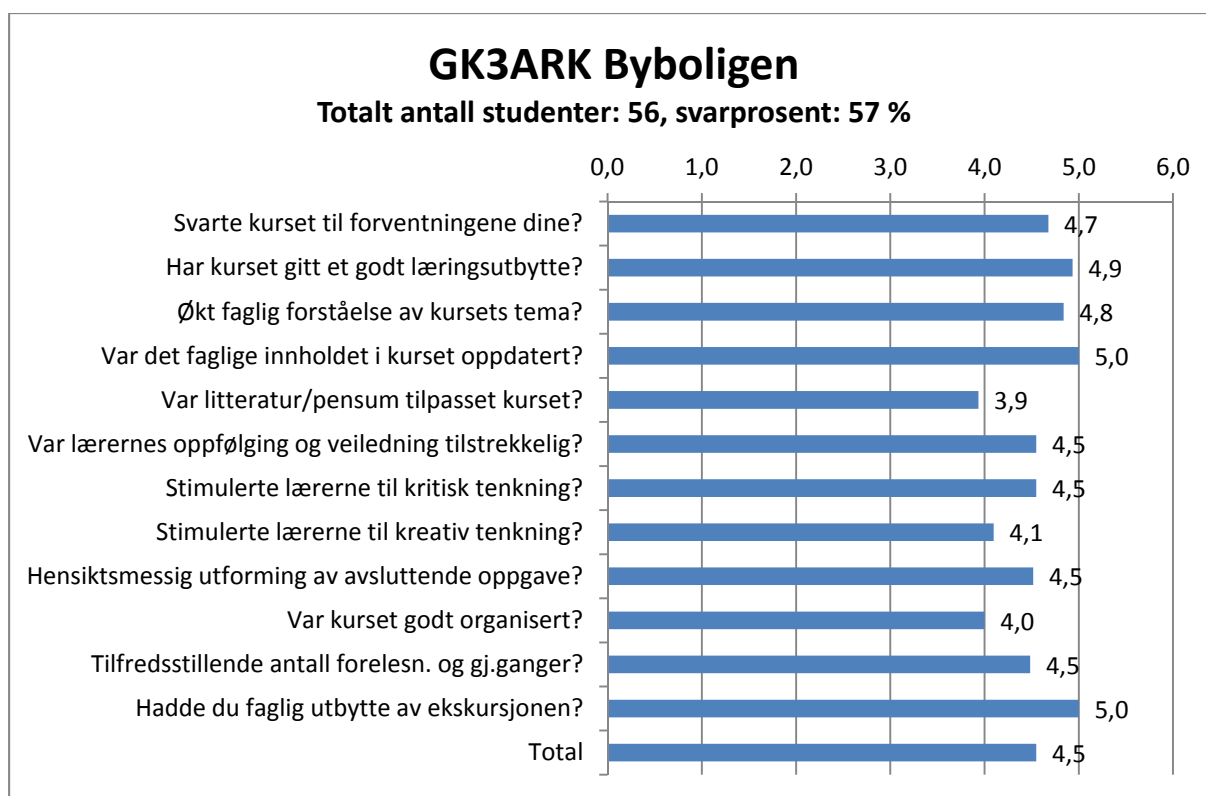

Kursansvarliges tilbakemelding:

God dialog med studentene. Læringsutbytte oppnådd i stor grad.

Undervisningen kunne vært forbedret med å gi mer spesifikke oppgaver i den første modulen med samarbeid med arkitekturstudentene. Mer ressurser til tegning er også ønskelig.

Noen kvinnelige studenter føler seg mentalt slitne og stresset og har i perioder redusert arbeidskapasitet.

Ansvarlig lærer: Bente Kleven

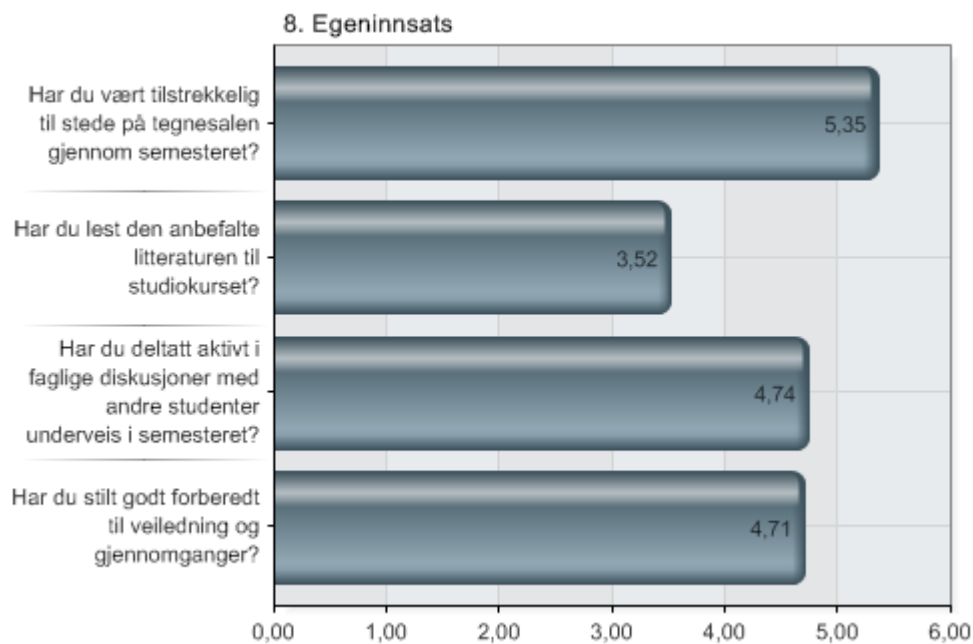
Studentene mener:

Bra med fokus på utenomfaglige (forskrifter osv) problemstillinger i arkitekturket. Gjerne mer av dette utover TEK10.

Noe mindre tett oppfølging av hver enkelt enn i første studieår. Flere lærere å forholde seg til ga mindre følelse av kontinuitet og sammenheng

Sprikende meninger om undervisningsformen, og forslag til hva det burde vært fokusert mer og mindre på faglig.

Studentene mener de kunne lest mer av den anbefalte litteraturen for å oppnå bedre læringsutbytte.

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

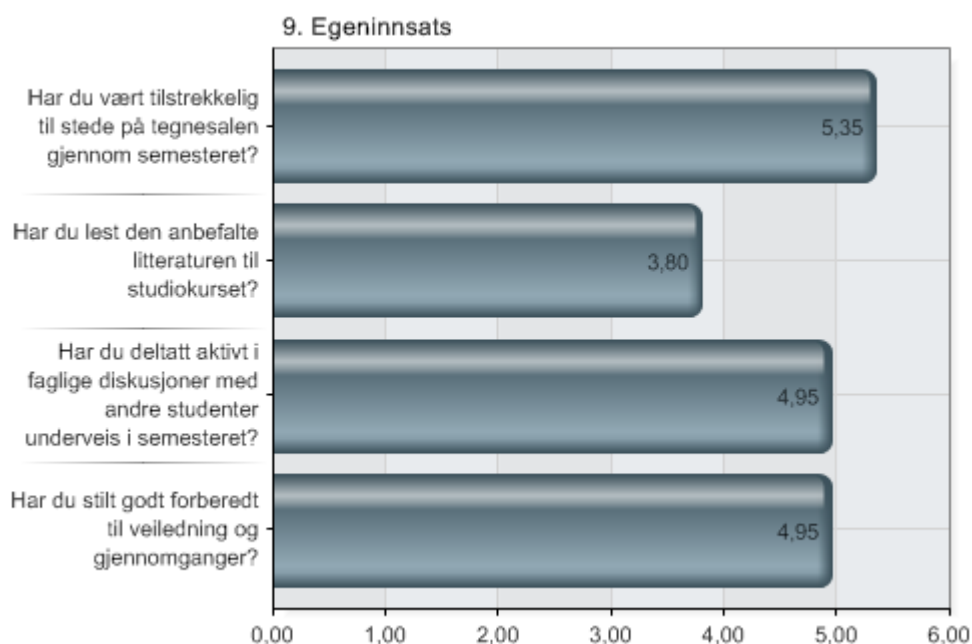
Ansvarlig lærer: Erik Fenstad Langdalen

Studentene mener:

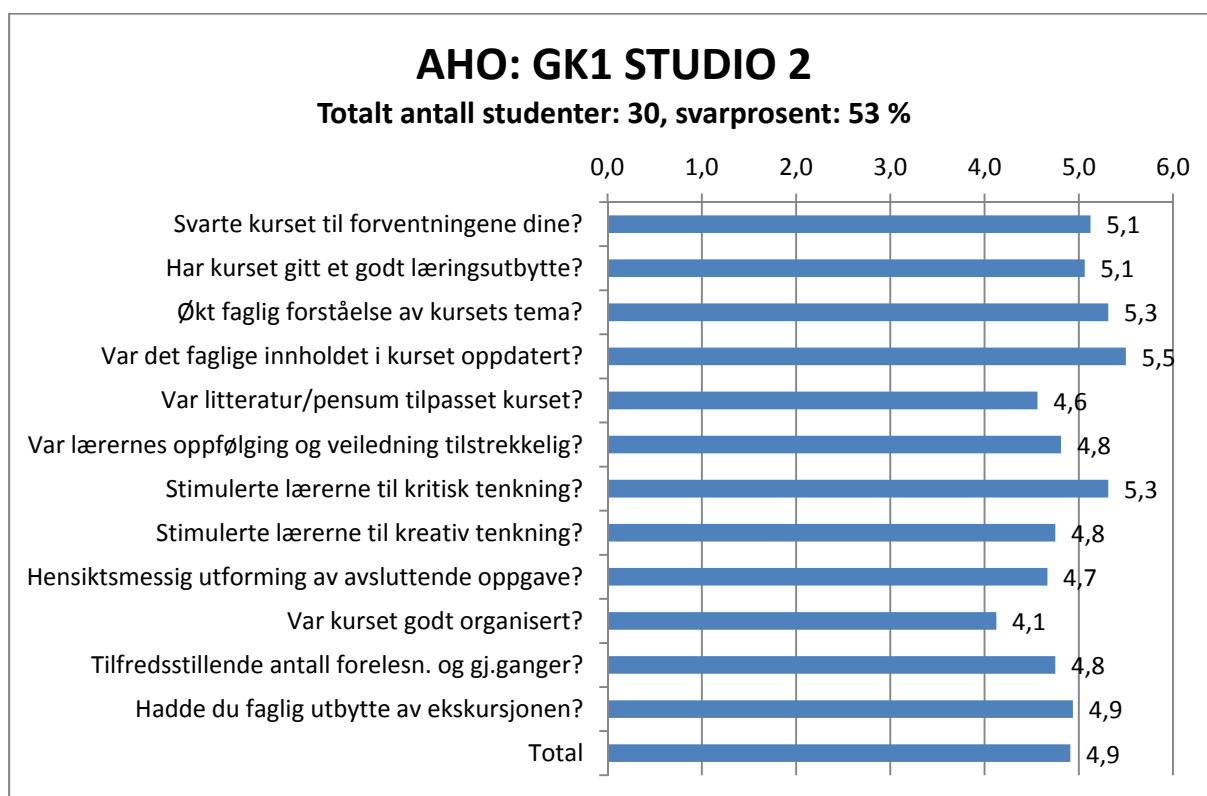
Lite faglig input til studiotprosjektet. Noen ønsker mer konkrete retningslinjer og undervisning direkte tilknyttet prosjektet. Mangel på fasitsvar oppleves som forvirrende.

Noen studenter kan virke sårbare for måten kritiske tilbakemeldinger fremsettes på.

Skryt til verkstedskurset.

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

Ansvarlig lærer: Erik Fenstad Langdalen

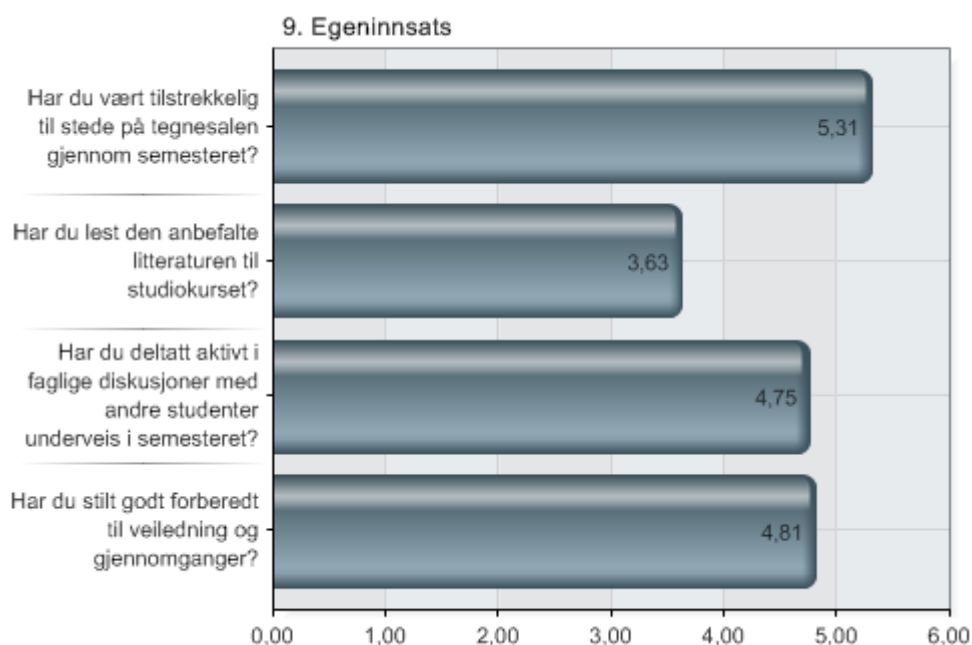
Studentene mener:

Lite entydige tilbakemeldinger, men sprikende kommentarer som beskriver individuelle opplevelser av undervisningen. Dette kan tyde på at forståelsen av studieformen ved AHO ikke har satt seg os alle.

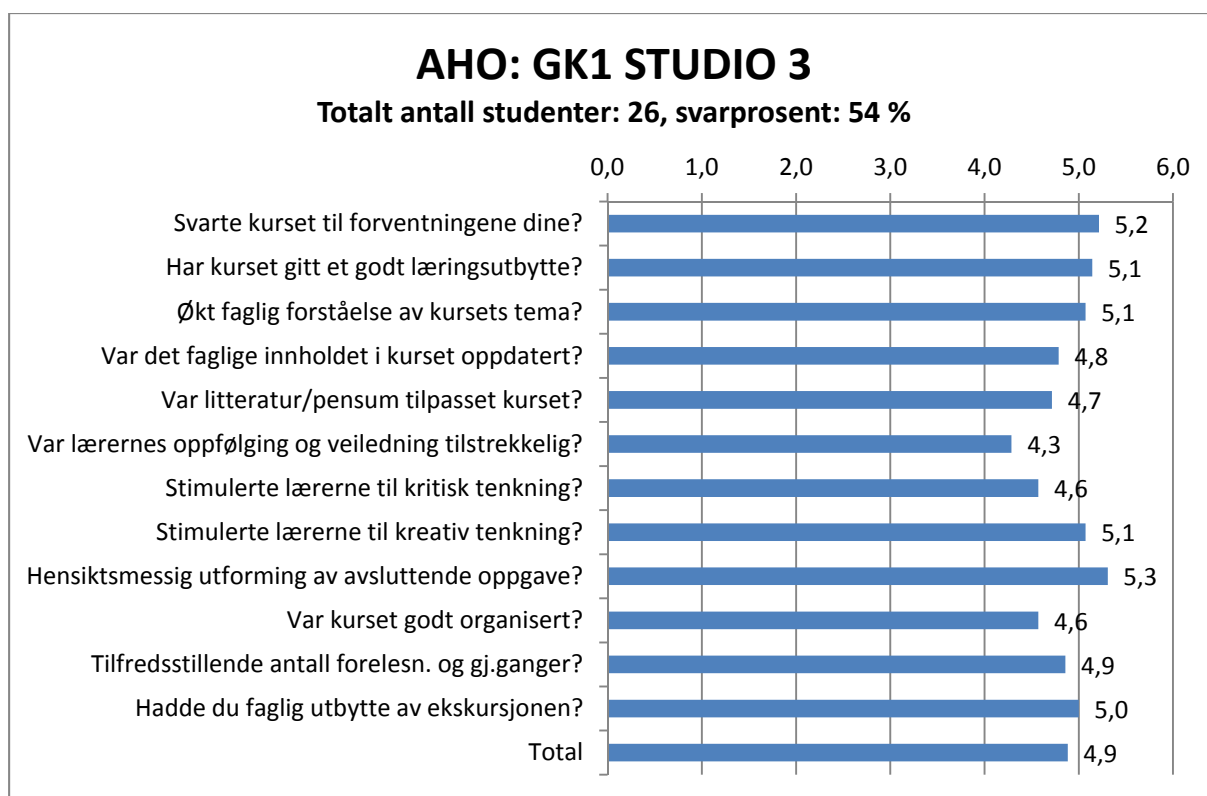
Noen skulle gjerne hatt mer faglig input til studiprojektet tidligere i semesteret. Noen kommentarer om at praktiske beskjeder, for eksempel om oppmøte og utstyrskrav, også bør komme tidligere.

Skryt til verkstedsundervisningen og tegnekurs.

Studentene mener de kunne forbedret læringsutbyttet ved å lese mer og strukturere studietiden bedre. Det oppleves imidlertid som utfordrende å finne frem til en effektiv studieteknikk i et åpent og kreativt orientert kurs.

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

Ansvarlig lærer: Sigbjørn Widingstad

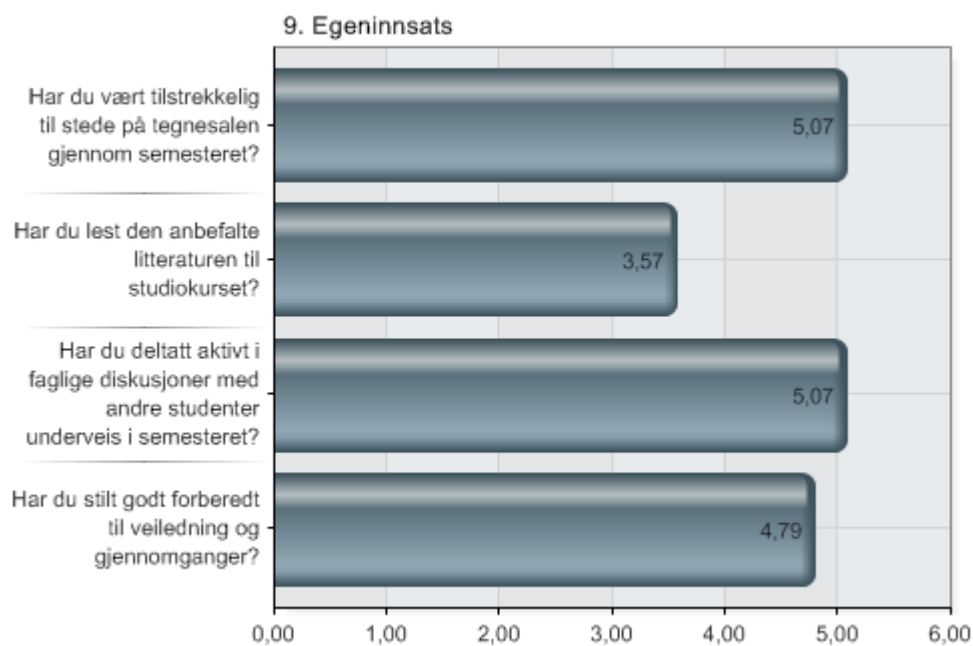
Studentene mener:

Stort sett positive kommentarer til undervisning og veiledning.

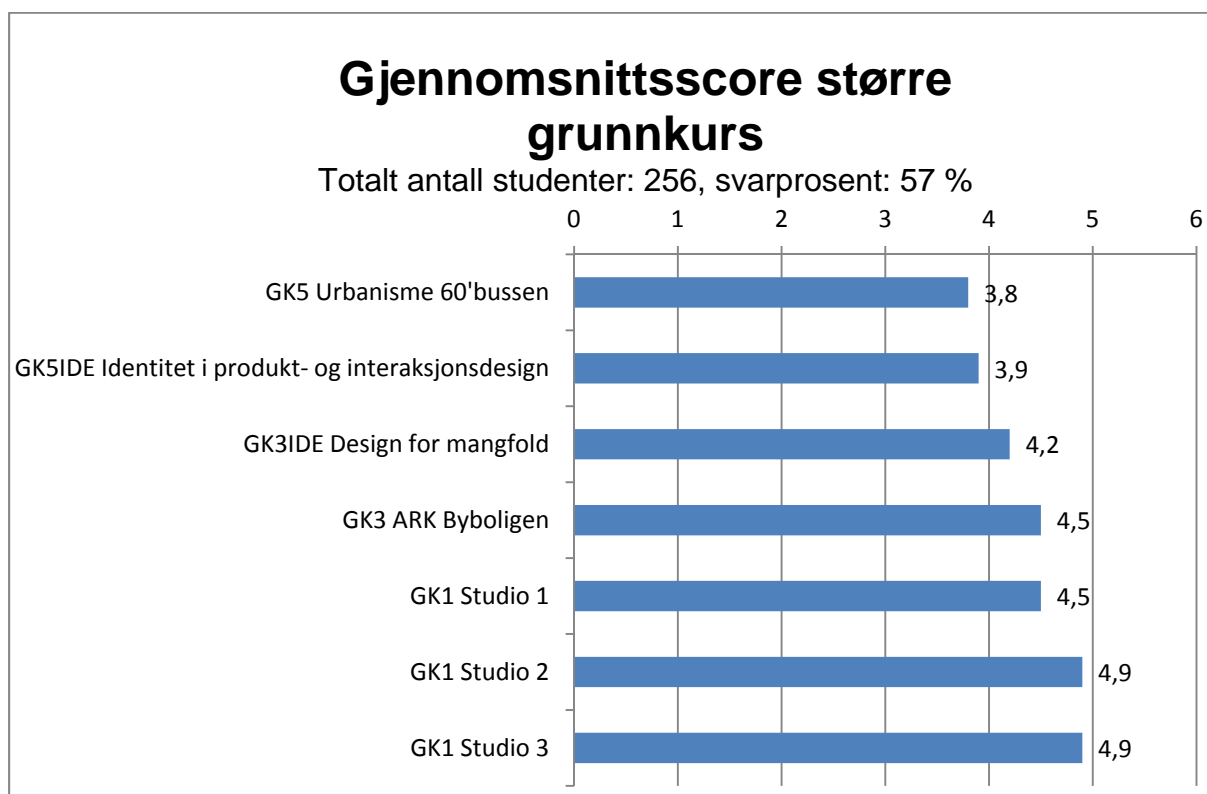
Noen påpeker at det var lite kobling til teori i undervisning og prosjektarbeid.

Noen ønsker mer tid i verkstedene.

Studentene mener de kunne organisert tiden sin i prosjektarbeidet bedre for å oppnå et bedre læringsutbytte, men det tar tid å lære å håndtere den kreative prosessen. Effektiviteten på tegnesalen trekkes også ned av at det er mye bråk der.

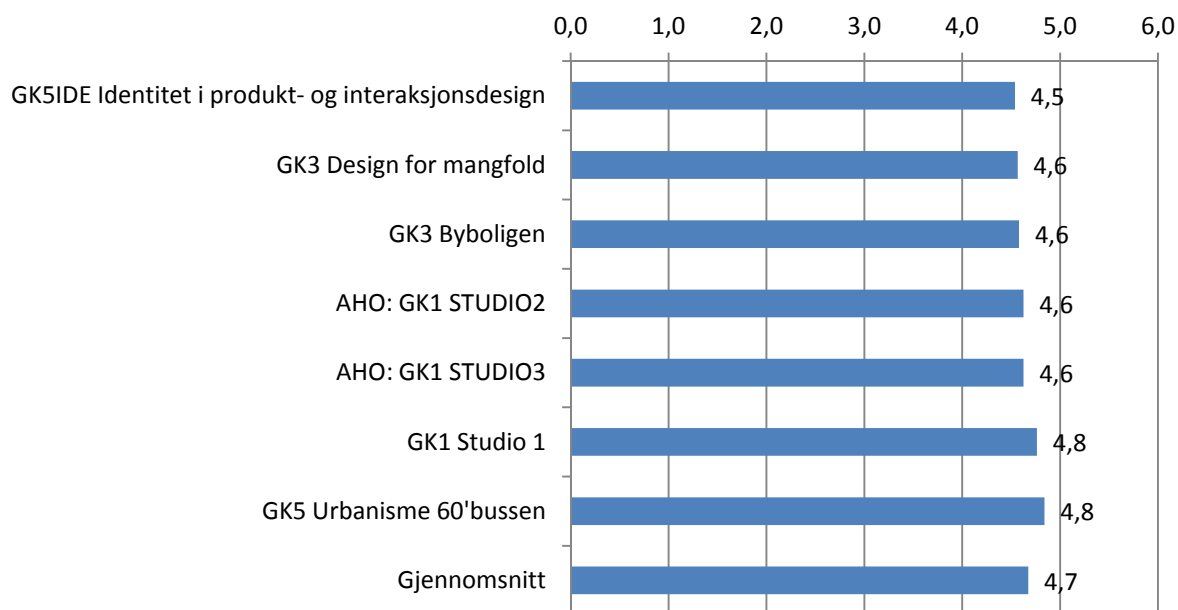

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

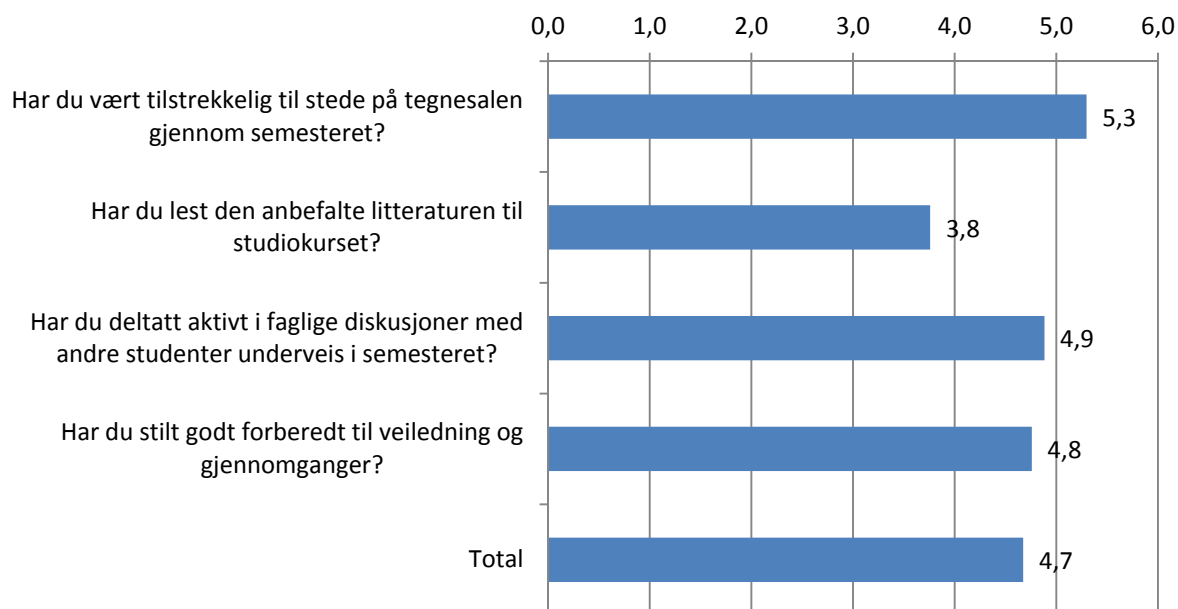

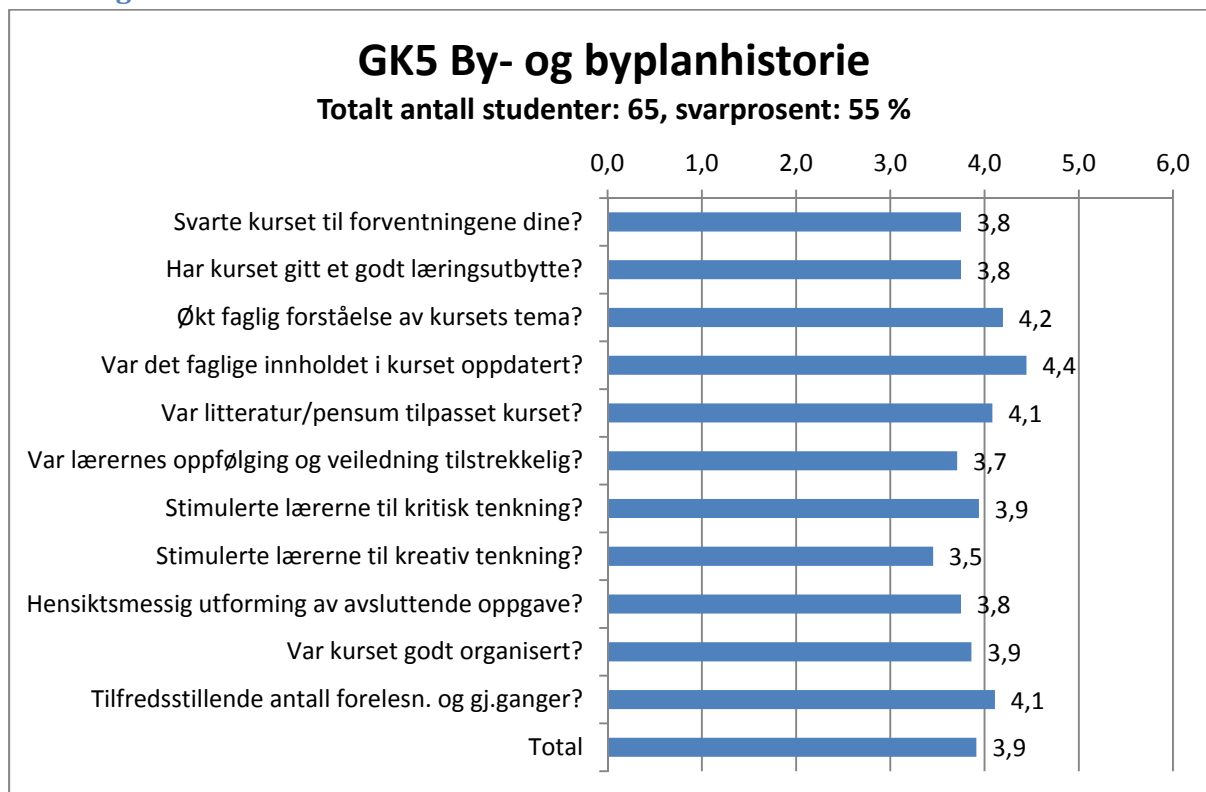
Gjennomsnittsscore for spørsmål om egeninnsats, større grunnkurs

Gjennomsnitt per spørsmål om egeninnsats, større grunnkurs

3.2 Små grunnkurs

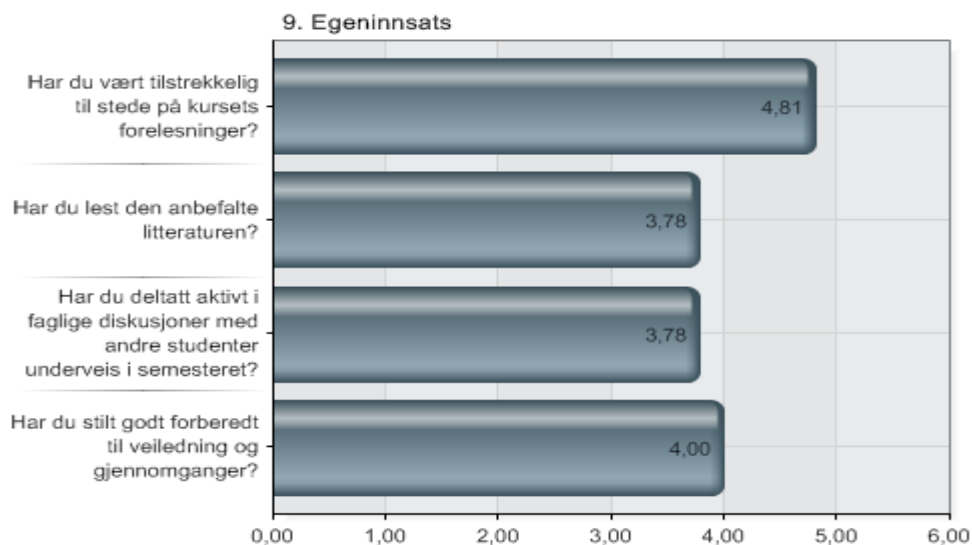
Ansvarlig lærer: Karl Otto Ellefsen

Studentene mener:

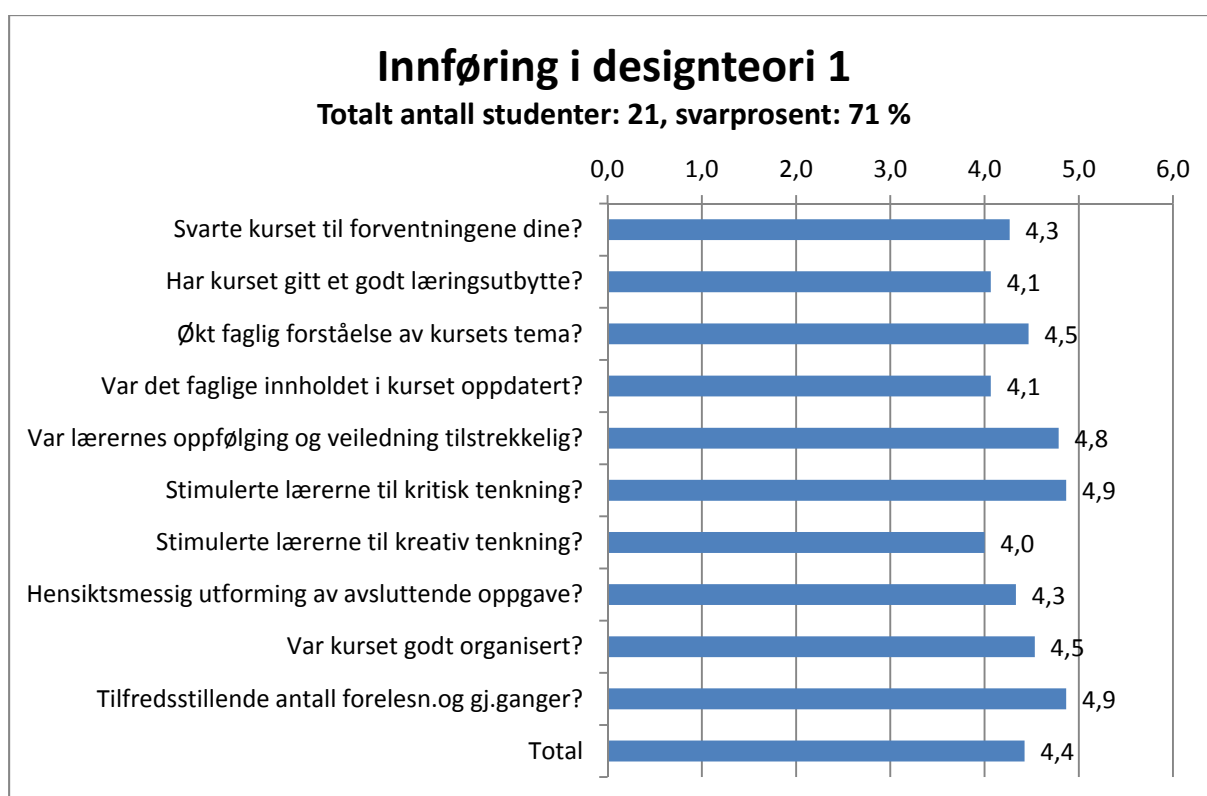
Noen opplevde at det var lite sammenheng mellom forelesningsrekka og pensum.

Svært kompetent lærer og bra at forelesningene ble lagt ut på Moodle, men vanskelig å få stoffet til å sitte med bare forelesninger og eksamen. Dette kunne vært bedre med et seminaropplegg med små diskusjonsgrupper, studentpresentasjoner og oppgaveskriving underveis i semesteret.

Mer jevn lesing av pensum gjennom hele semesteret kunne bedret læringsutbyttet for studentene.

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

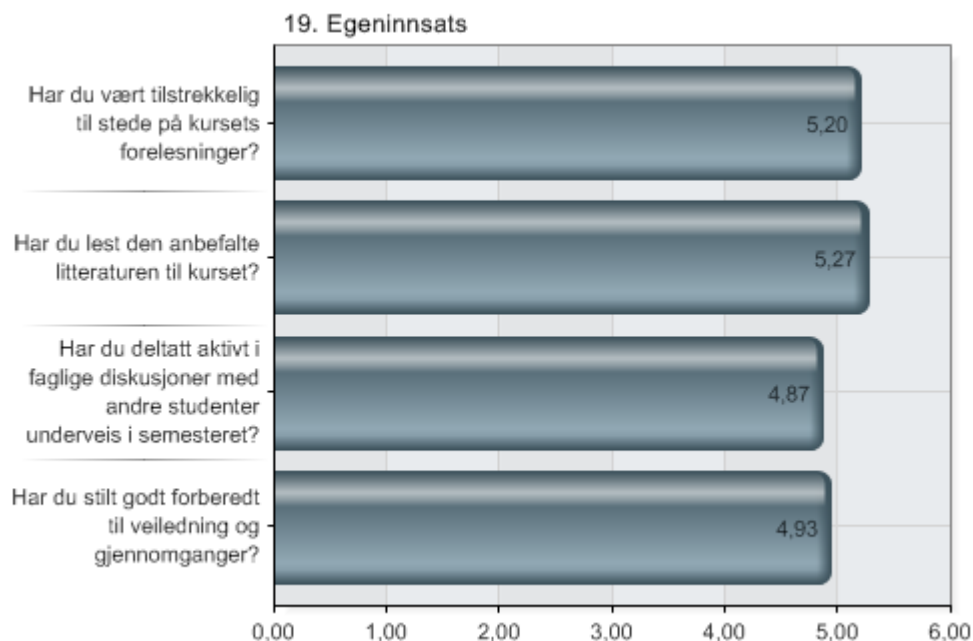

Ansvarlig lærer: Jan Michl

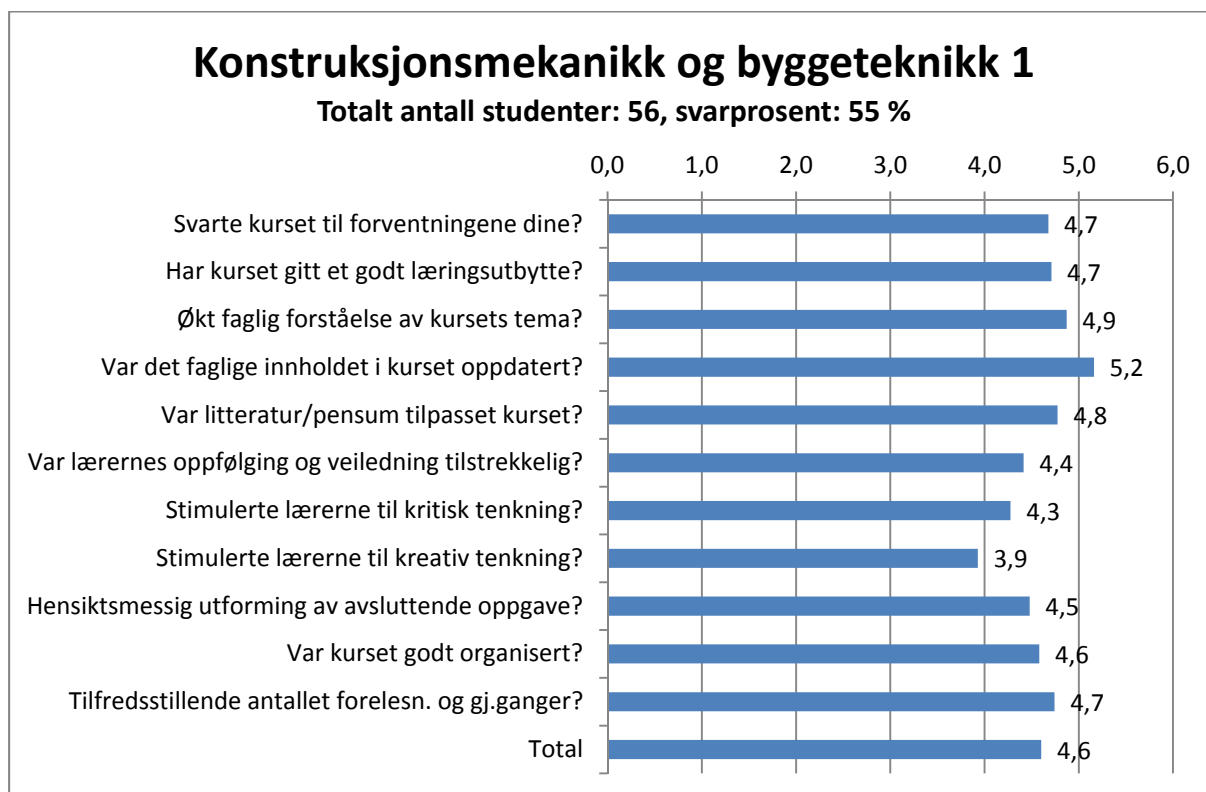
Studentene mener:

Interessante temaer og gode diskusjoner i timene. Noen syntes det tematiske omfanget og litteraturen til kurset kunne vært mer variert.

Bra oppfølging fra læreren.

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

Ansvarlig lærer: Bjørn Sandaker

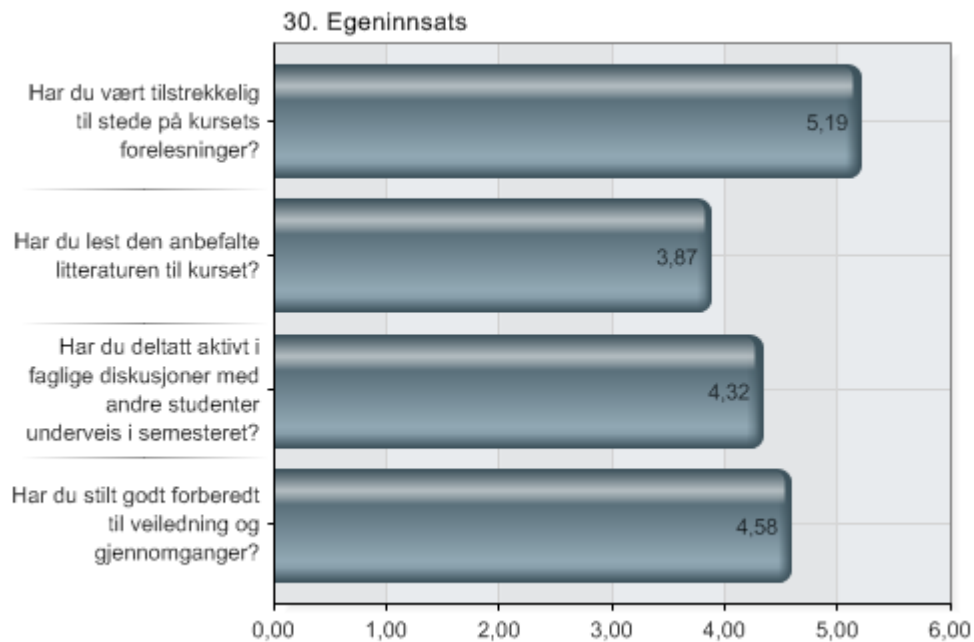
Studentene mener:

Gode og nyttige forelesninger. Noen savner mer detaljert og konkret gjennomgang av plantegninger og symboler, gjerne ved bruk av eksempler og simuleringer.

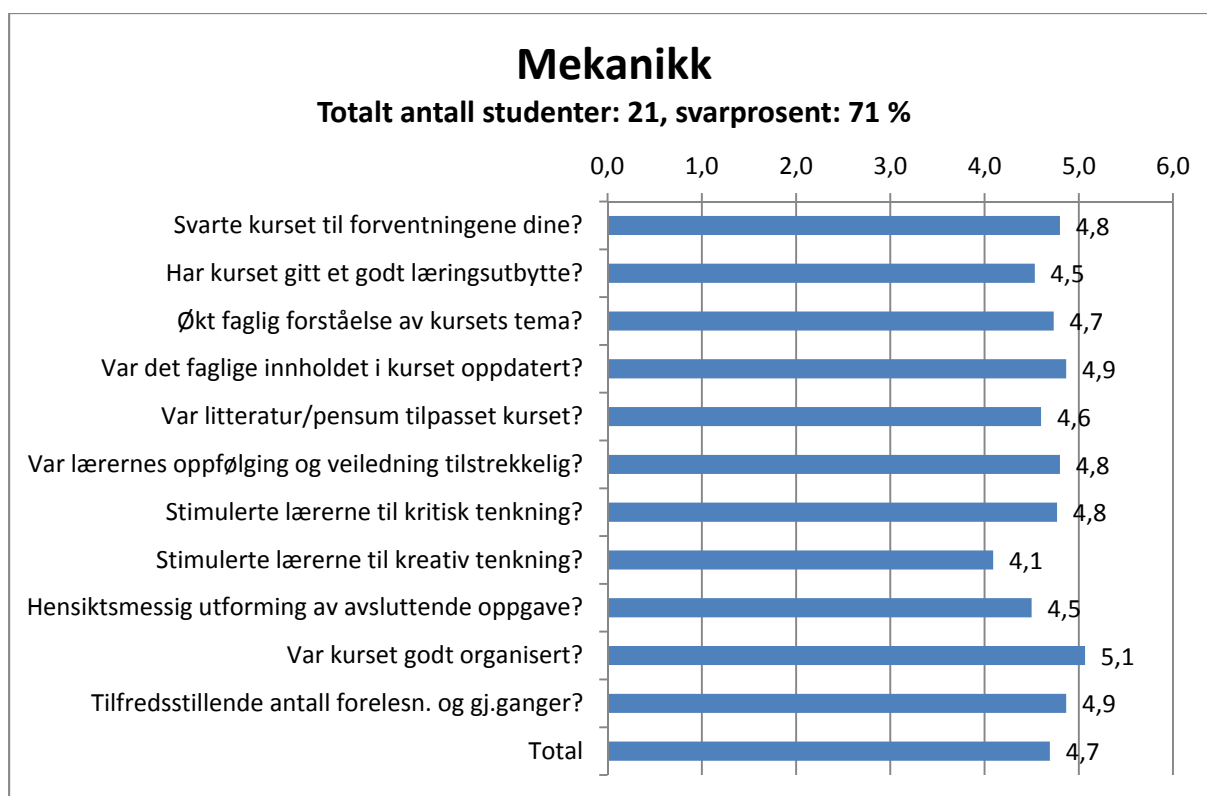
Skulle gjerne hatt pensum på norsk.

Noen kommentarer om at mandagen med forelesninger i begge teorifagene ble slitsom og gikk utover konsentrasjonsevnen.

Mer jevn pensumløsing kunne økt studentenes læringsutbytte.

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

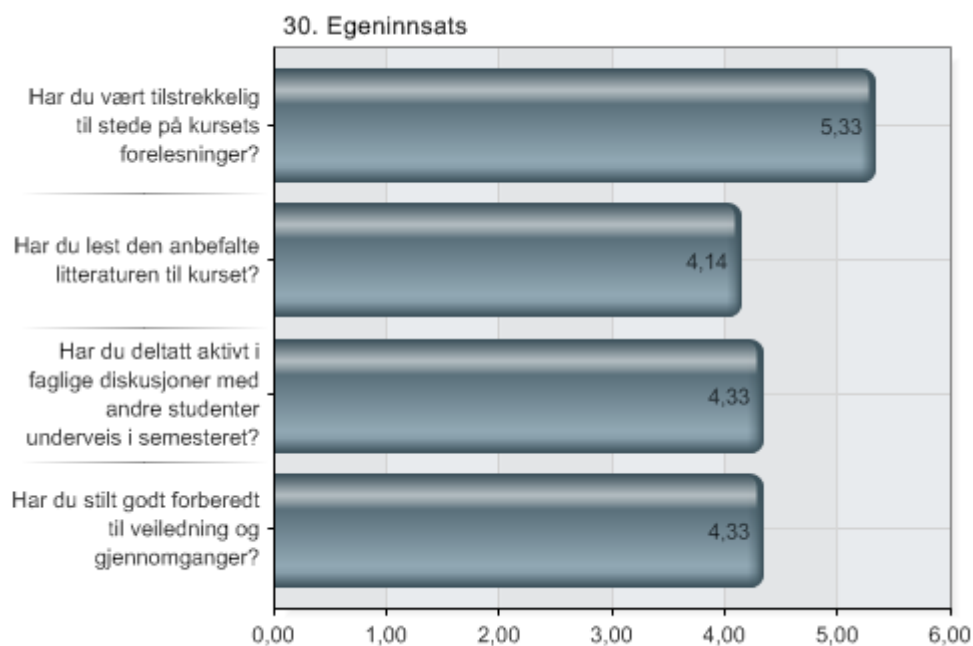

Ansvarlig lærer: Steinar Killi

Studentene mener:

Flere generelle, positive tilbakemeldinger. Bra med øvinger gjennom semesteret.

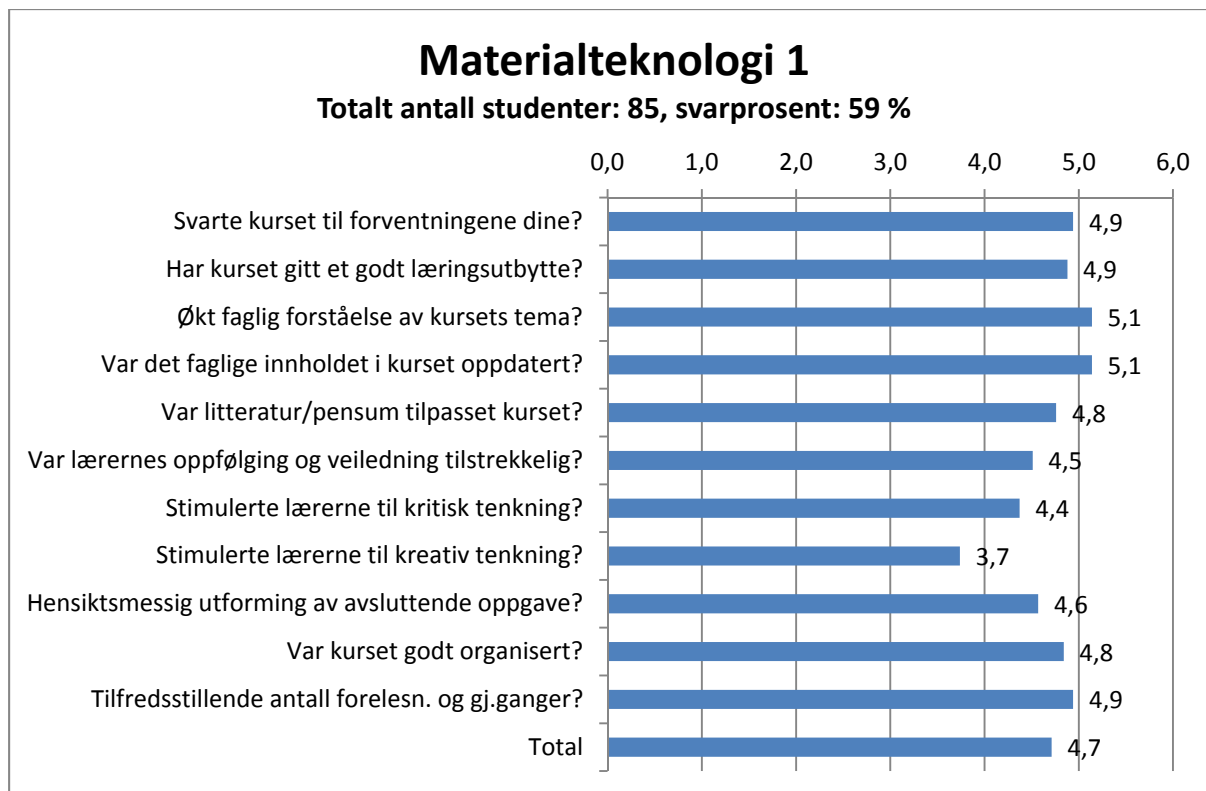
Noen tilbakemeldinger kan tyde på ujevnt nivå i klassen ut fra tidligere fordypning i matte og fysikk. Stoffet er lett for noen, vanskelig for andre.

Kursansvarliges tilbakemelding:

Grei dialog med studentene. Læringsutbyttet oppnådd.

Som alltid en utfordring at basiskunnskapene er utfordrende.

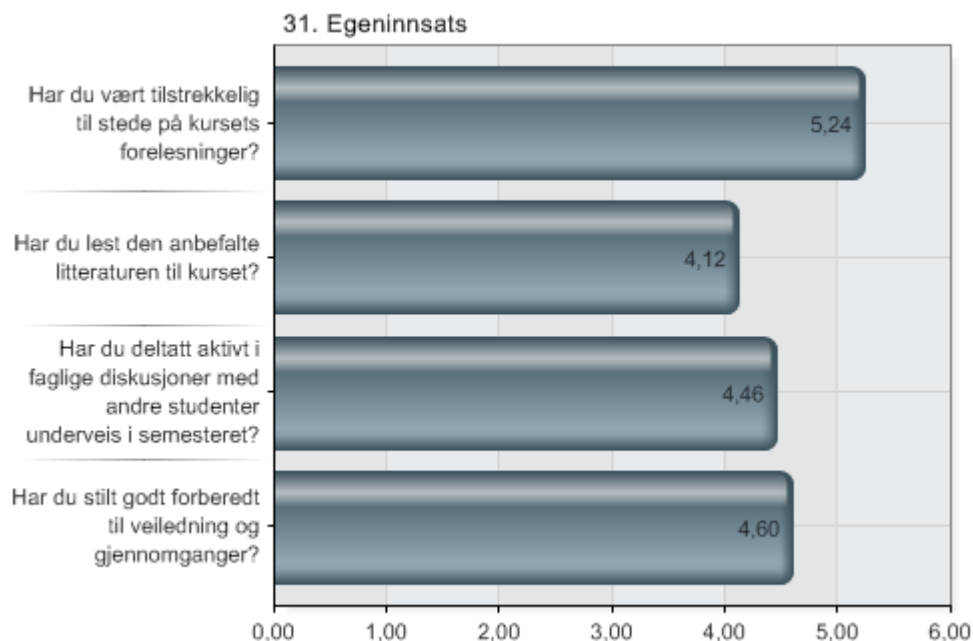
Ansvarlig lærer: Steinar Killi

Studentene mener:

Delte meninger om pensum, men flertallet av kommentarer går på at pensum gjorde det vanskelig å finne løsninger på øvingsoppgavene.

Også delte meninger om forelesninger og øvingsopplegg. Positive kommentarer er generelle, de negative går på at stoffet var utydelig formidlet – vanskelig å få tak på oppgavetekst for øvinger, budskapet i powerpointslides osv.

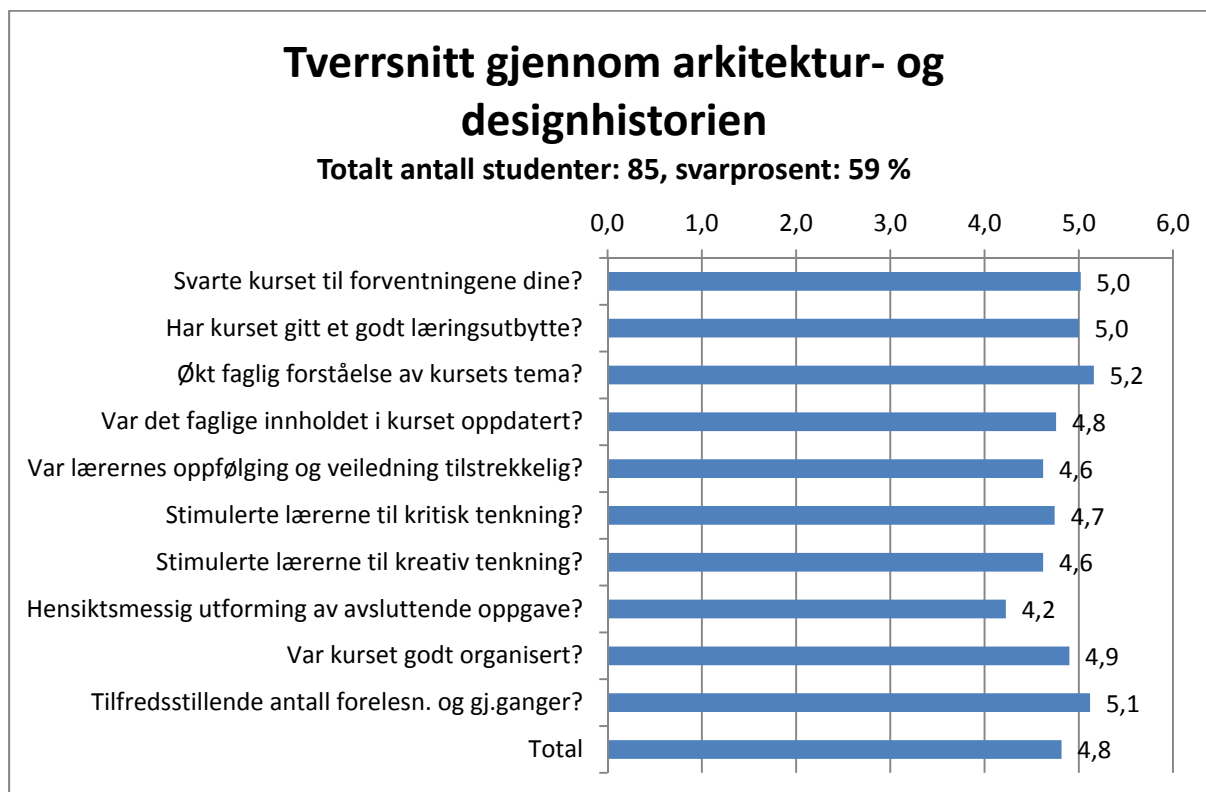
Når det gjelder egeninnsats mener studentene de kunne lest mer av pensumet, jevnt fordelt over hele semesteret for å oppnå et bedre læringsutbytte.

Kursansvarliges tilbakemelding:

Kommunikasjon med studentene "som forventet med 90 studenter". Moodle fungerer greit for kurset, men studentene er lite vant til å bruke det.

Flere praktiske øvinger vil bli innført.

Ansvarlige lærere: Thomas Thiis Evensen og Jan Michl

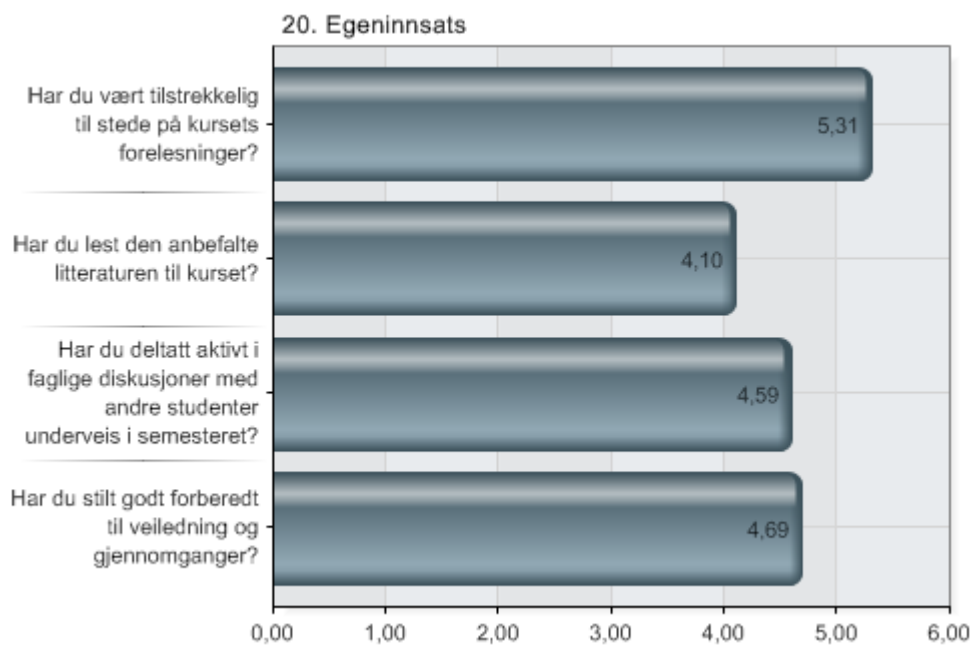
Studentene mener:

Mye skryt til inspirerende forelesninger.

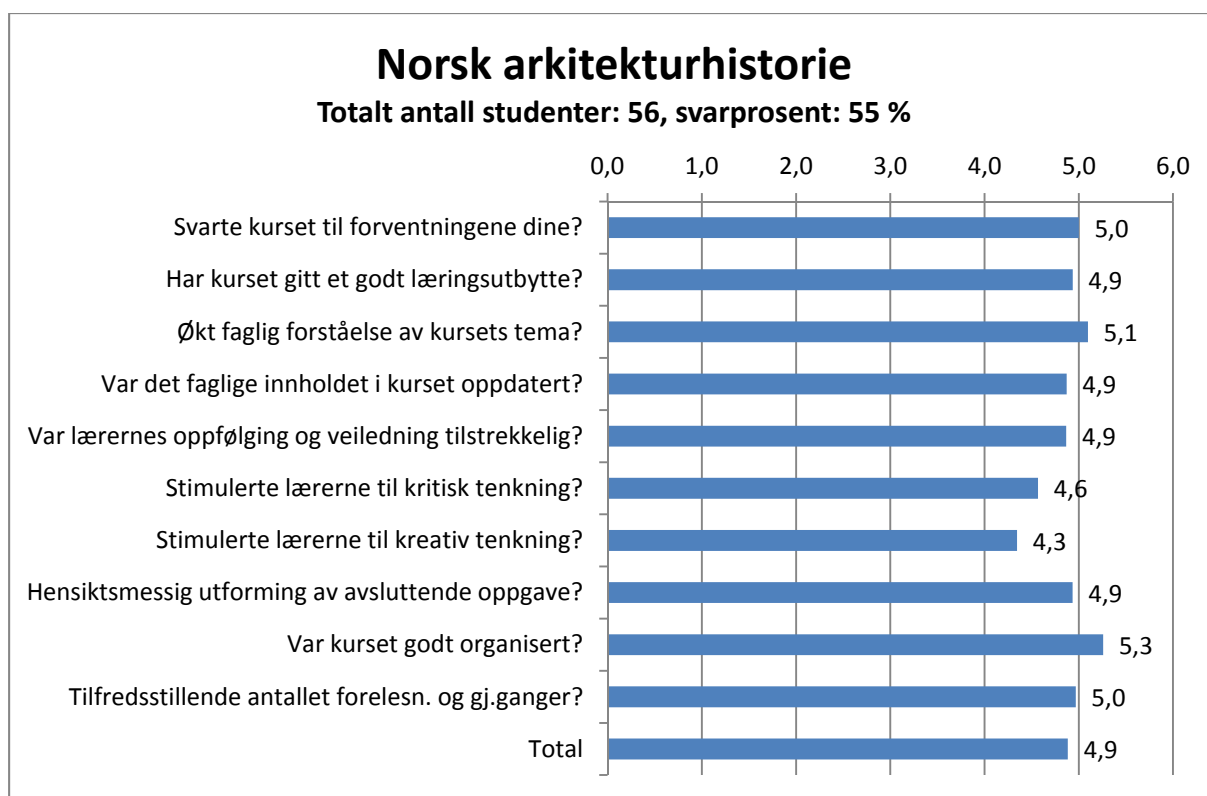
Organisert som intensivkurs? Kunne bli litt tungt med lange dager med forelesninger

Noen savnet oppdaterte semesterplaner med oversikt over tidspunkter for forelesningene.

Læringsutbyttet kunne vært forbedret med mer lesing, men det var lite tid til dette pga mye jobb med studiprojekt.

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

Ansvarlig lærer: Kolbjørn Nesje Nybø

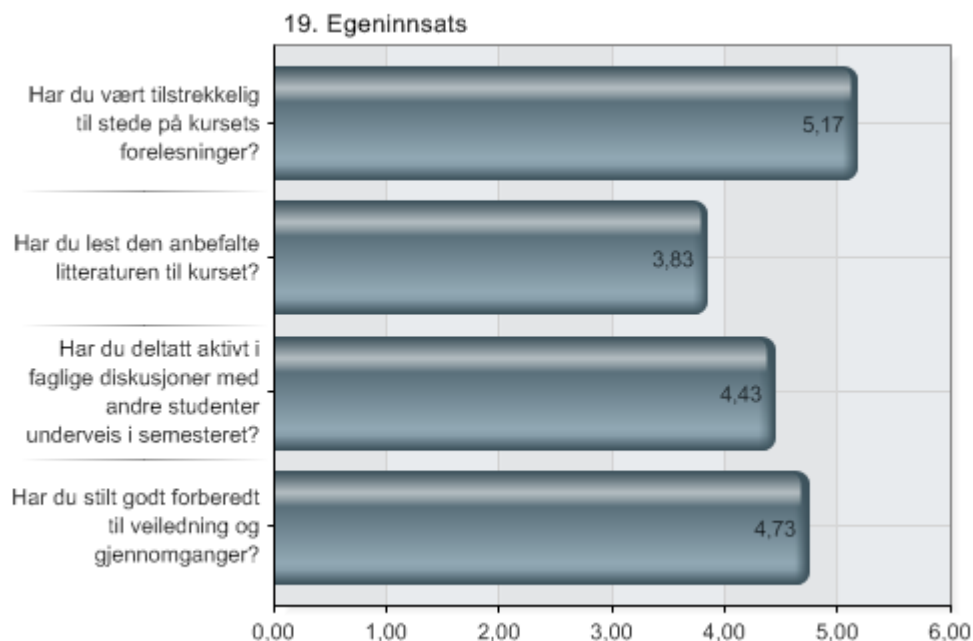
Studentene mener:

Flinke og engasjerte lærere. Inspirerende kurs med stort læringsutbytte.

Veldig bra norgesekskursjon.

Selvvalgt oppgave fungerte som god motivasjon for noen. Andre savnet tydeligere rammer.

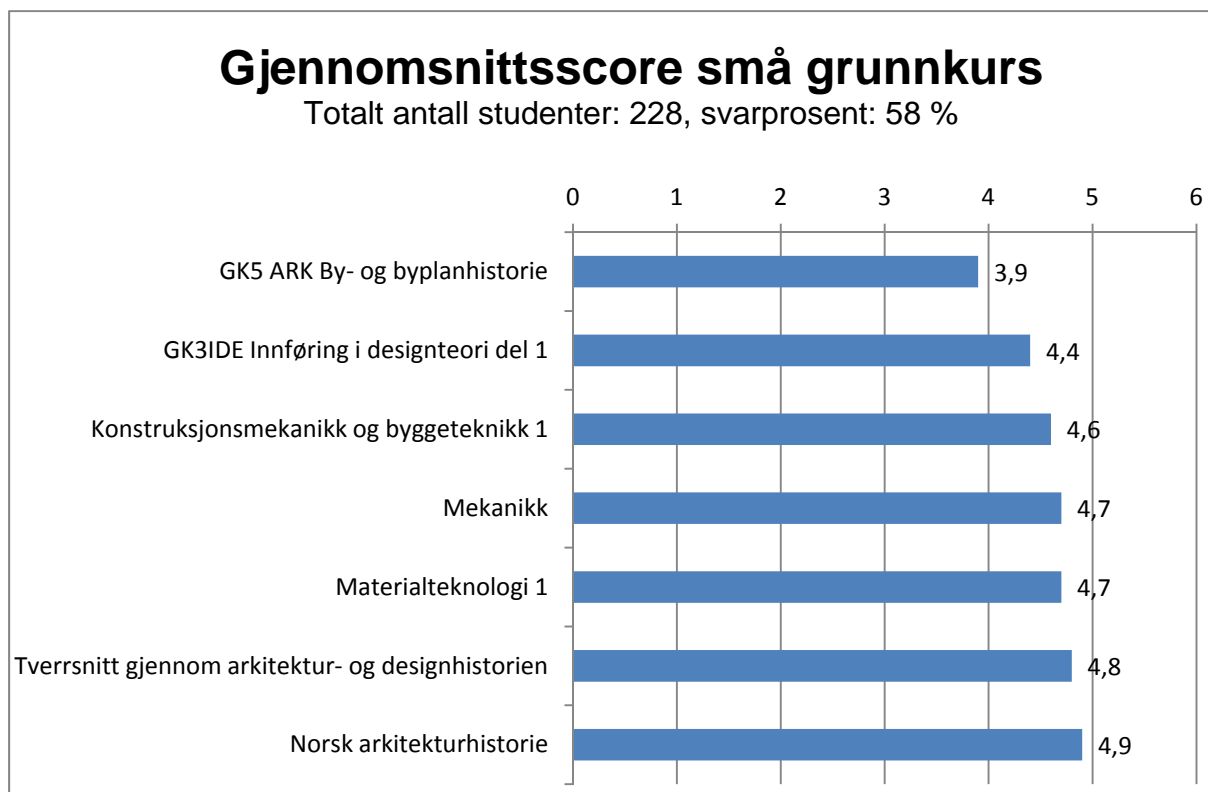
Mer pensumlesing kunne økt læringsutbyttet.

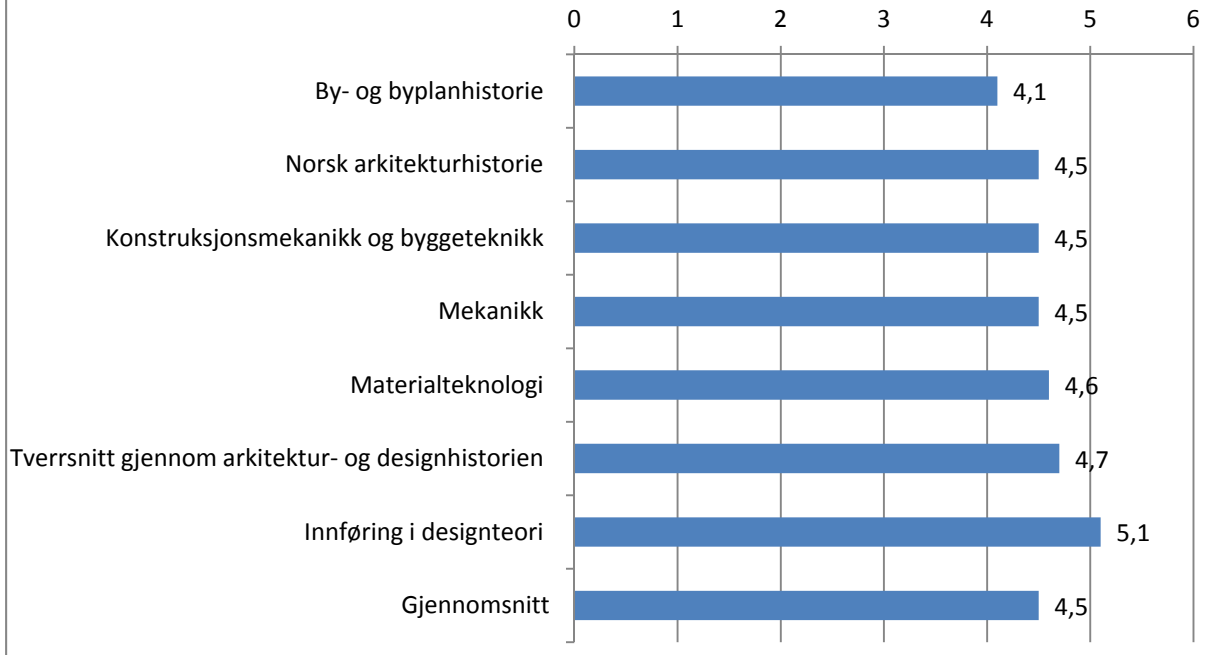
Kursansvarliges tilbakemelding:

God dialog med studentene, selv om stort kull og kun en undervisningsdag i uka gjør det utfordrende å få god kontakt med alle. Læringsutbyttet har vært bra. Skriveferdighetene er merkbart bedre nå enn da jeg startet med arkitekturhistorie på AHO på 1990-tallet.

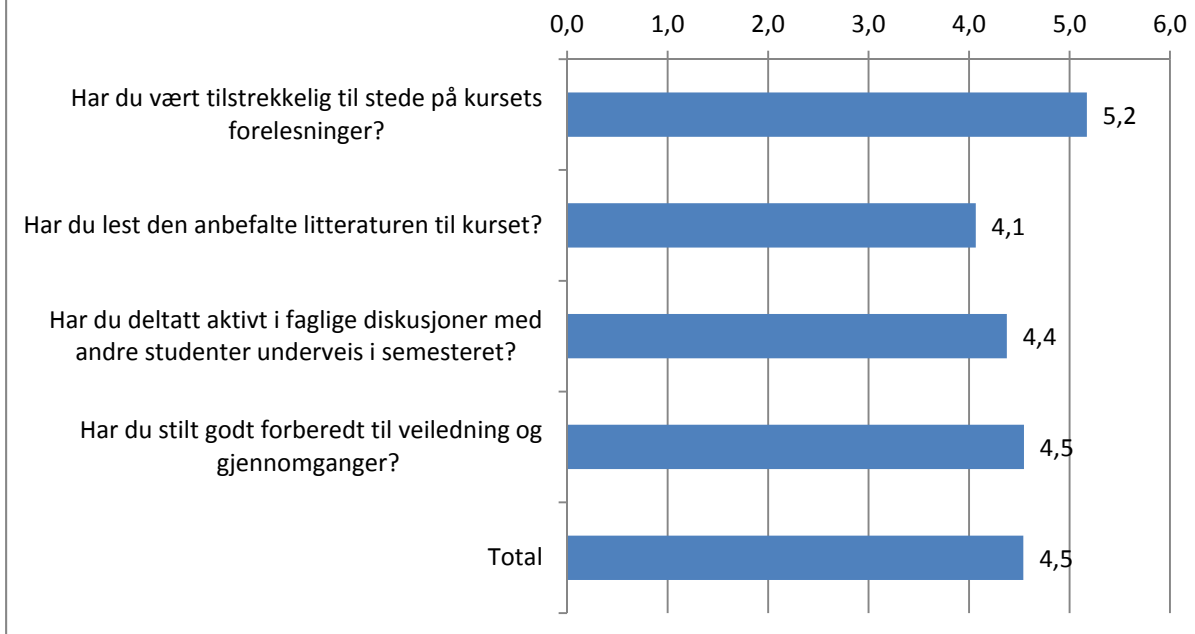
Oppfølging av litteraturoppgavene kan bli bedre. Det arbeides kontinuerlig med utviding og forbedring av forelesninger.

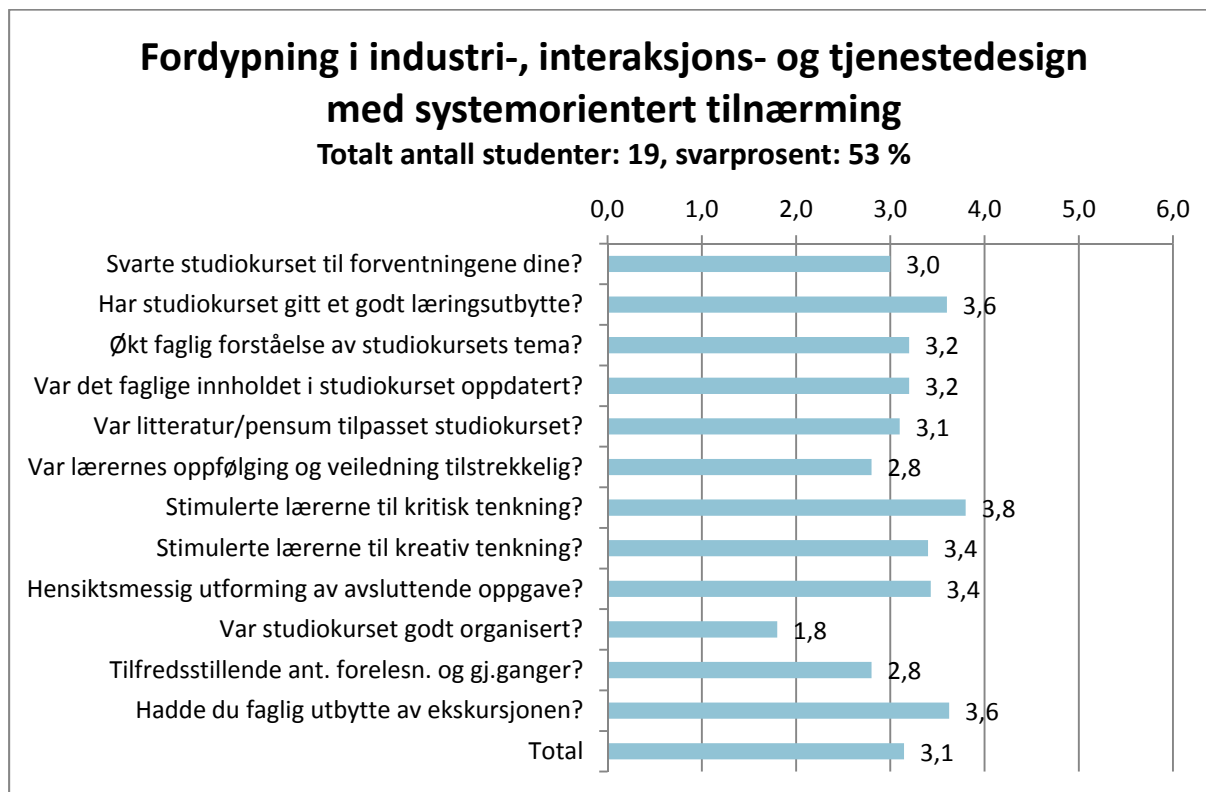
Gjennomsnittsscore for spørsmål om egeninnsats, små grunnkurs

Gjennomsnitt per spørsmål om egeninnsats, små grunnkurs

3.3 Studiokurs

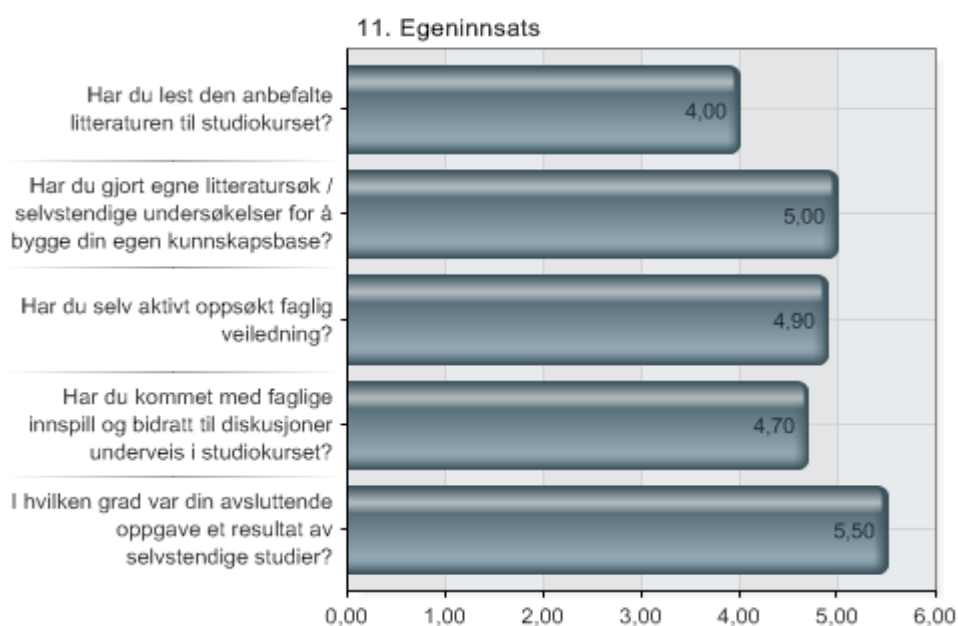

Ansvarlig lærer: Birger Sevaldson

Studentene mener:

Kurset hadde ikke litteratur. Lite undervisning. Faglærer lite til stede. Mangelfull kommunikasjon om kursopplegg. Inntrykk av at lærerne ikke var enige om hvordan kurset skulle organiseres.

Noen bra workshops.

Kursansvarliges tilbakemelding:

Svært god kontakt med noen av studentene, mindre med andre. Fire involverte lærere har lagt forutsetningen til rette for all ønskelig lærerkontakt fra studentenes side.

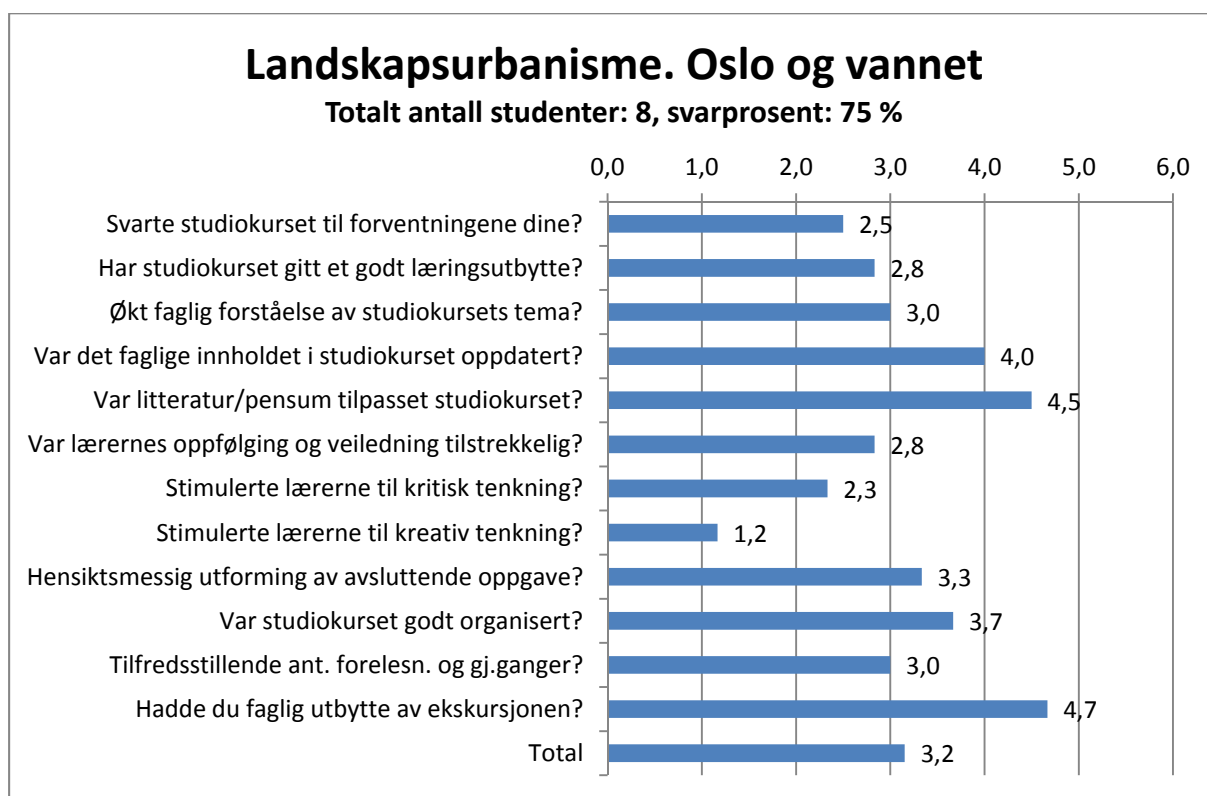
Fornøyd med integrasjon og samarbeid på tvers av designdisiplinene. Staben får økt forståelse for hverandres perspektiver og tilnærminger, noe som kommer studentene til gode.

Kurset har vært en pilot, og en endelig evaluering kommer senere.

Sensorene Benedicte Wildhagen og Knut Bangs tilbakemeldinger:

Stor spredning i nivået på studentenes resultater. De beste holder høyt nivå, mens de svakeste er på tilnærmet bachelornivå. De beste virker å ha integrert SOD-metodikk godt, mens de svakere ser ut til å ha ignorert dette – noe som relfekerer SODs verdi for designprosessen uavhengig av disiplin.

Tjenstedesignprosjektene har SOD-metodikk som en naturlig del av prosessen, mens dette ikke virker å være integrert i industri(product-)prosjektene.

Ansvarlig lærer: Kelly Shannon

Studentene mener:

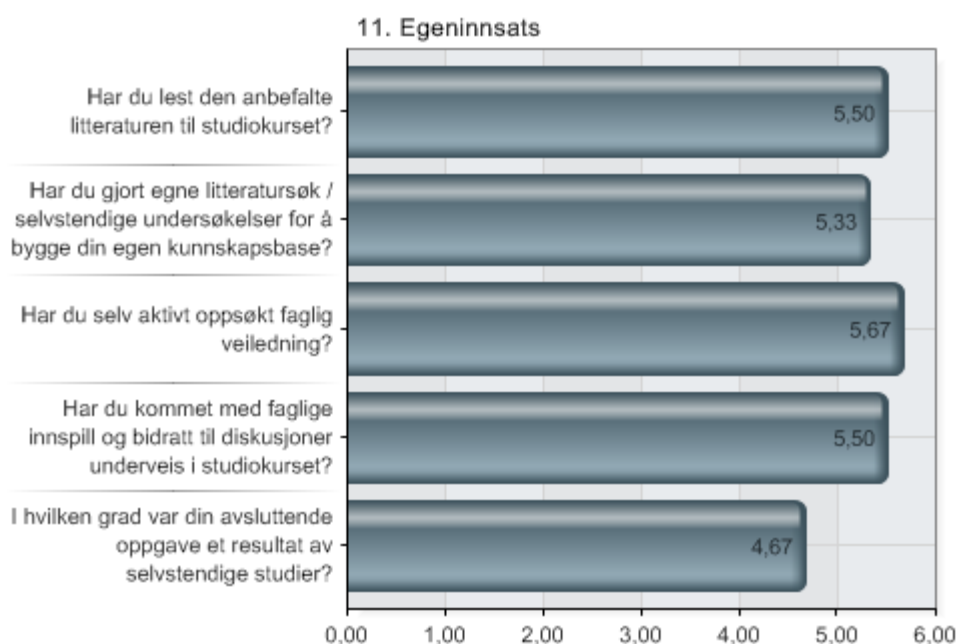
Læreren ga svært lite rom for å utvikle selvstendige prosjekter. Prosjektene oppleves mer som lærerens oppgave, og ikke studentenes.

Til dels sterke kommentarer om demotiverende pedagogikk. Læreren ble opplevd som kontrollerende og uinteressert i studentenes spørsmål og meninger. Det var ikke rom for en kreativ prosess i kurset.

Kurset hadde ikke noe fokus på konsept og design. Veiledningen gikk på visuell presentasjon av prosjektet.

Voldsom arbeidsmengde. Studentene synes de utførte godt teamarbeid innenfor kursets rammer.

God litteratur, men det var behov for en skikkelig faglig introduksjon til overflatevann og rensing.

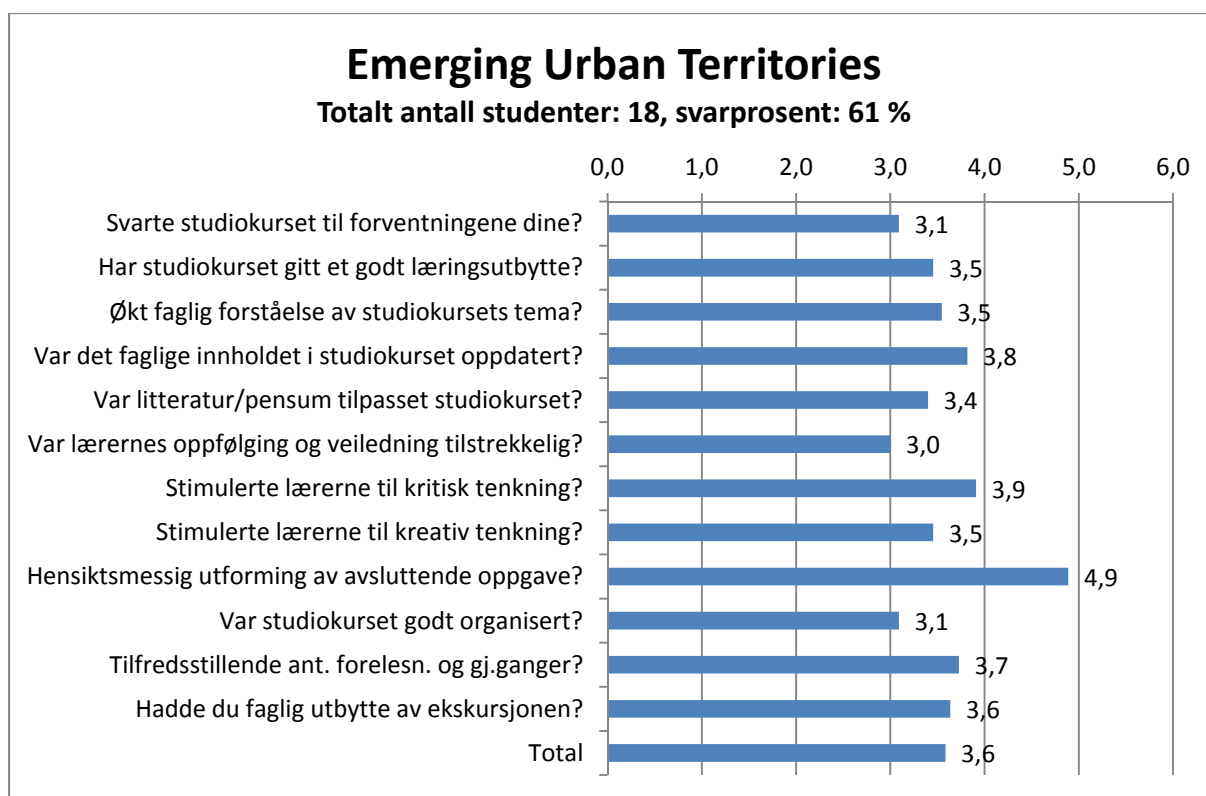

Kursansvarliges tilbakemelding:

God dialog med sju av åtte studenter, én av studentene var uenig i kursets metode ut fra hva vedkommende var vant til fra tidligere studier.

Studentene har jobbet hardt og godt sammensveiset i grupper. Forventer at læringsutbyttet var høyt.

Veiledningen på tegnesalen kunne vært bedre organisert med klare planer for hvilke dager lærer er tilstede. Prosjekteringsfasen kunne startet tidligere i semesteret.

Ansvarlig lærer: Alf Haukeland

Studentene mener:

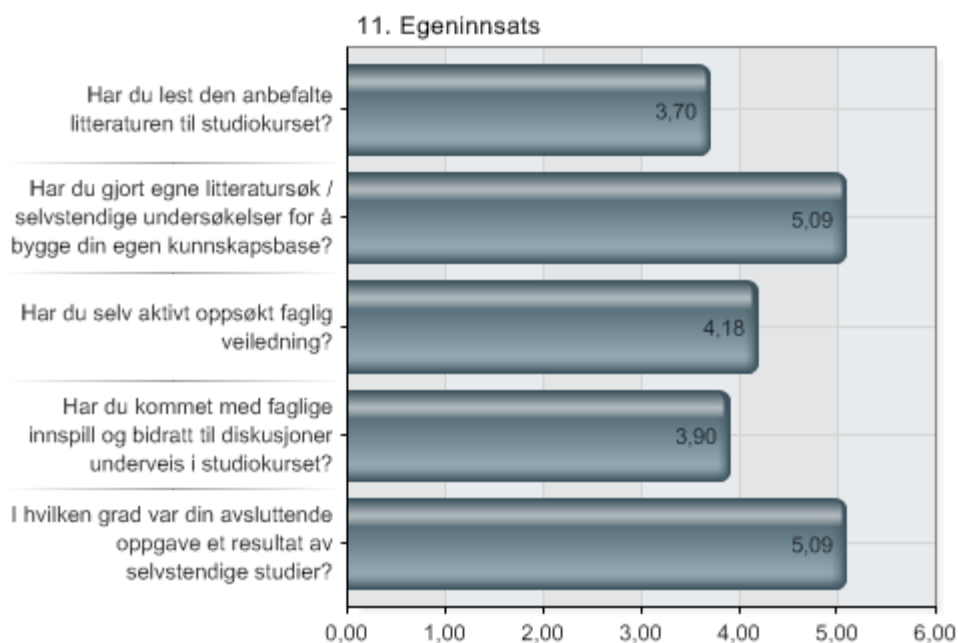
Noen kommentarer om mangelfull kommunikasjon mellom lærere og studenter om kursopplegg og veiledningsstruktur.

Ellers delte meninger om undervisning og veiledning. Stort sett positive tilbakemeldinger til forelesningene. Noen synes oppfølgingen var god, mens andre mener lærerne var for lite på salen, og at det ble lagt for dårlig til rette for diskusjoner.

Avsluttende prosjekt var svært omfattende og arbeidskrevende, særlig når det ble viet så mye tid til mapping i grupper. Designprosessen kom i gang for sent.

Studentene kunne forbedret læringsutbyttet ved å selv initiere diskusjoner om prosjektene sine med lærerne.

Kursansvarliges tilbakemelding:

Generelt god dialog. Utfordrende med svært internasjonal studentgruppe med variasjoner i faglige kvaliteter og språkkunnskaper. Kulturelle forskjeller er også store. Usikker på hvor mye de vestlige og de asiatiske studentene snakker sammen.

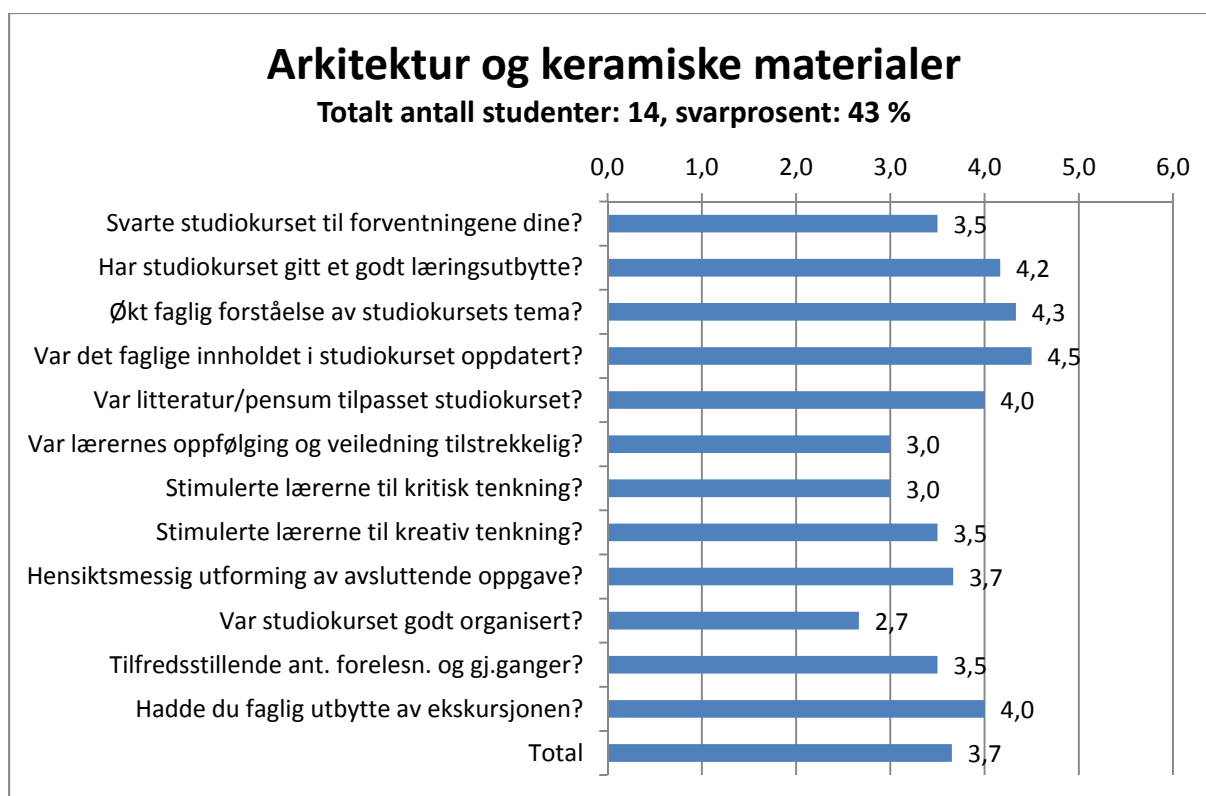
Læringsutbyttet oppnådd i ganske stor grad. Flere forelesninger og tiltak for å bedre studentenes tilstedeværelse på tegnesalen kunne forbedret utbyttet.

Sensor Katrine Synnes Jepsens tilbakemelding:

Krevende problemstilling som fordret faglig modenhet og kunnskap innen urbanisme utover det grunnleggende. Besvarelsene vitnet om at mange av studentene ikke hadde det faglige nivået som er påkrevet.

Stor spredning i nivå på besvarelsene. Valgte å ikke straffe studenter som isolert sett kunne strøket fordi oppgaven var for vanskelig.

Kurset kunne med fordel hatt et lavere introduksjonsnivå, og fokusert mer på kunnskap og begreper for en mykere overgang fra de ulike bachelorprogrammene studentene har tatt. Det lave nivået henger sammen med at oppgavens kompleksitet og studentenes nivå ikke er kalibrert.

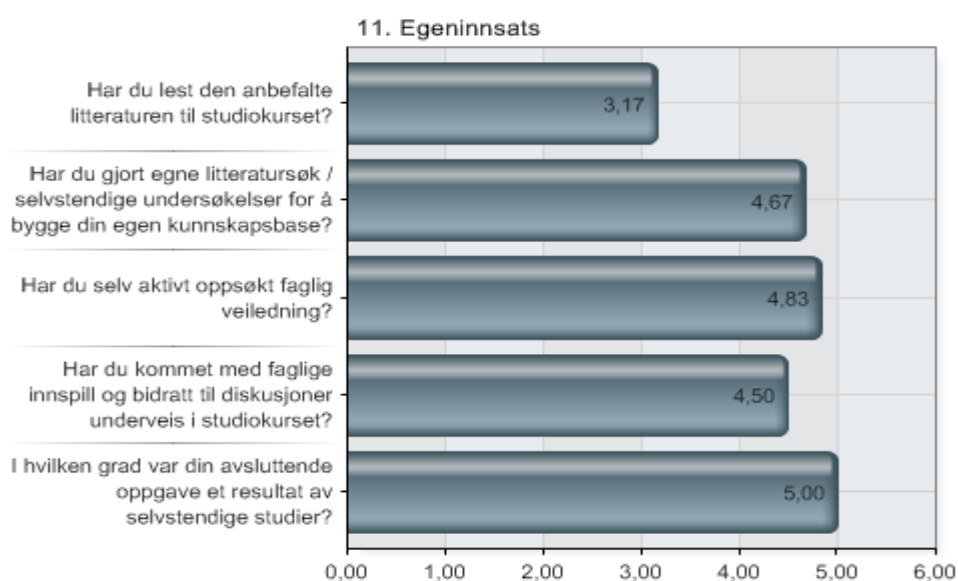

Ansvarlig lærer: Børre Skodvin

Studentene mener:

Konstruktivt for læring med deltakelse fra KHIO, verksmester og kunstnere.

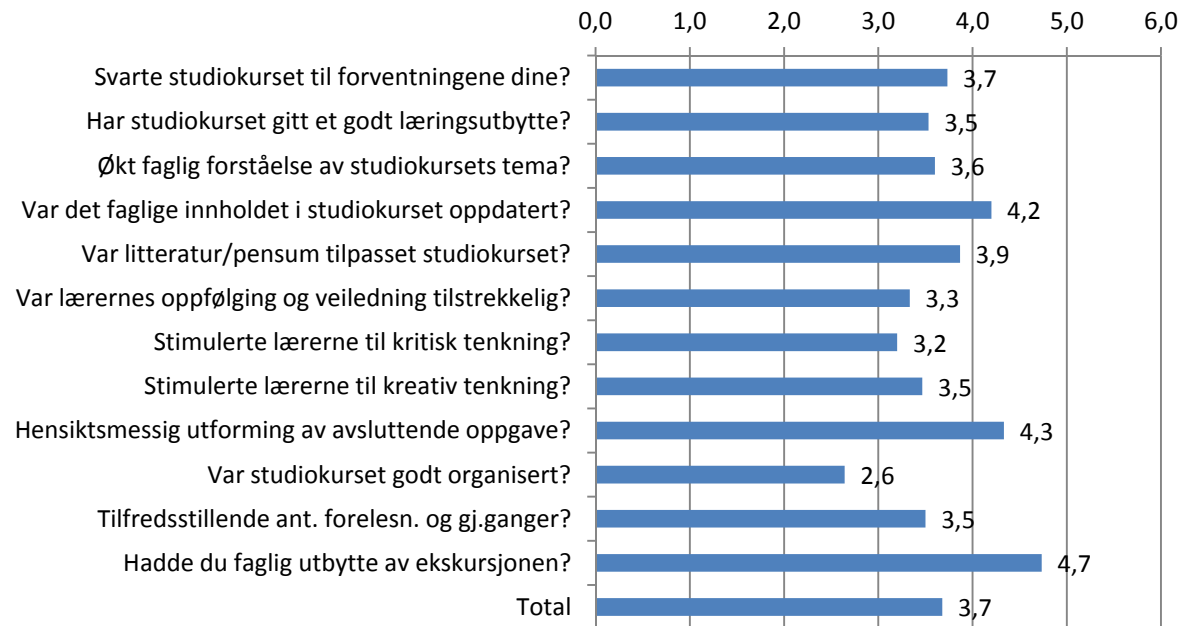
Ingen overordnet plan ved oppstart av kurset. Det fungerte ikke optimalt at studentene skulle drive frem prosjektet på egen hånd. Mye individuell utprøving før lærer til slutt likevel bestemte hvordan byggeprosjektet skulle gjennomføres. Rammer og fasilitering for framdrift i prosessen etterlyses.

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

NFM-studio - 2 hus

Totalt antall studenter: 27, svarprosent: 56 %

Ansvarlig lærer: Neven Fuchs-Mikac

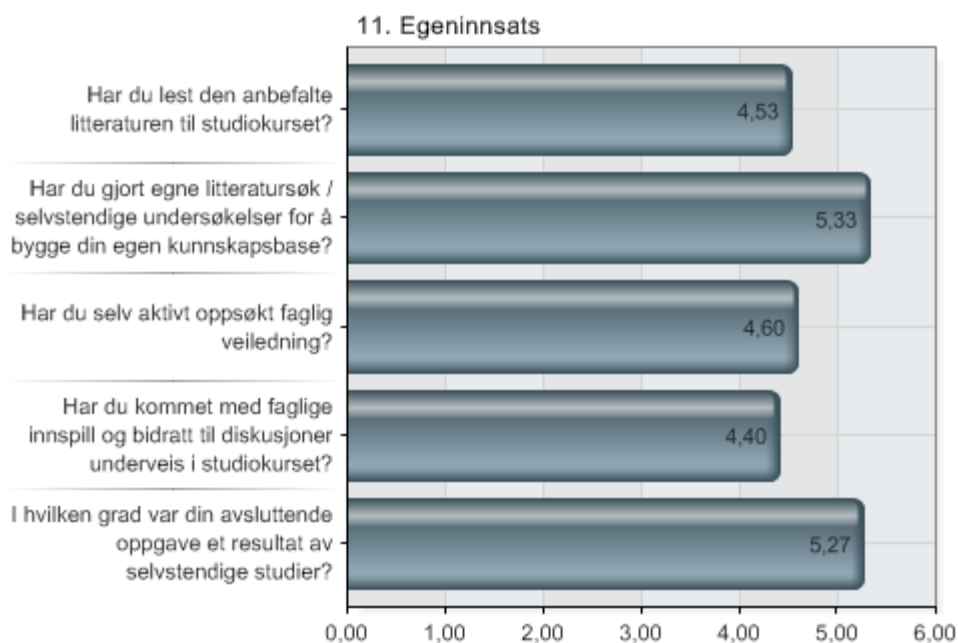
Studentene mener:

Flere er misfornøyd med den faglige formidlingen fra lærerne. Lite rom for diskusjon og individuell utvikling for studenten. Kursansvarliges personlige meninger dominerer.

Mangelfull organisering og kommunikasjon. Beskjeder må gis tydelig til hele gruppa, ikke "mumles til et utvalg av studentene". Tidspunkt for forelesninger ble endret i siste liten. Dette skaper unødvendig stress.

Flere av studentene understreker, på tross av øvrig kritikk, at lærerne ga dedikert oppfølging gjennom hele semesteret, og utvilsomt besitter svært høy faglig kompetanse.

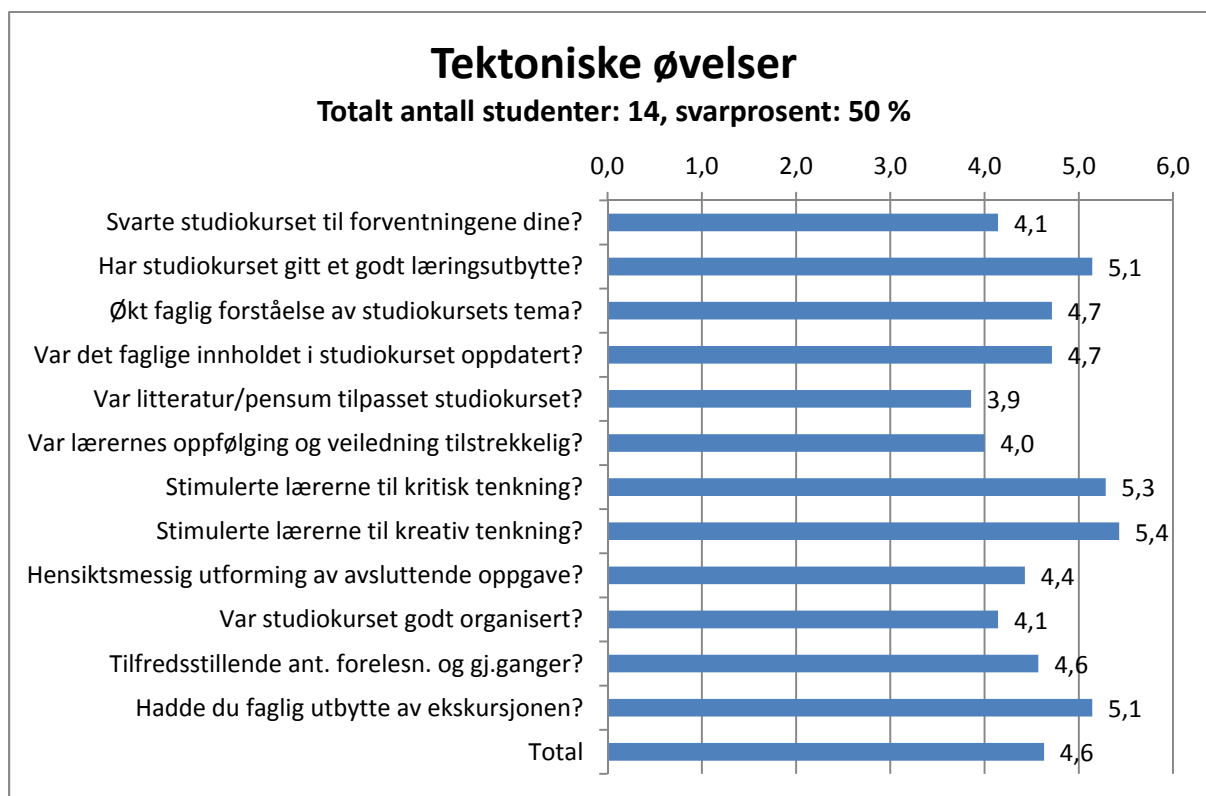
Læringsutbyttet kunne vært økt ved å oppsøke veiledning i større grad, og å være hardere i tilbakemelding til lærerne om uakseptable forhold.

Kursansvarliges tilbakemelding:

Veldig god kommunikasjon med studentene. 100 % oppnådd læringsutbytte.

Kvaliteten på kurset kan forbedres ved å ta inn flere studenter som har fullført fire studieår. Kurset ser ut til å være for krevende for yngre studenter med mindre prosjekteringserfaring.

Ansvarlig lærer: Jon Olav Jensen

Studentene mener:

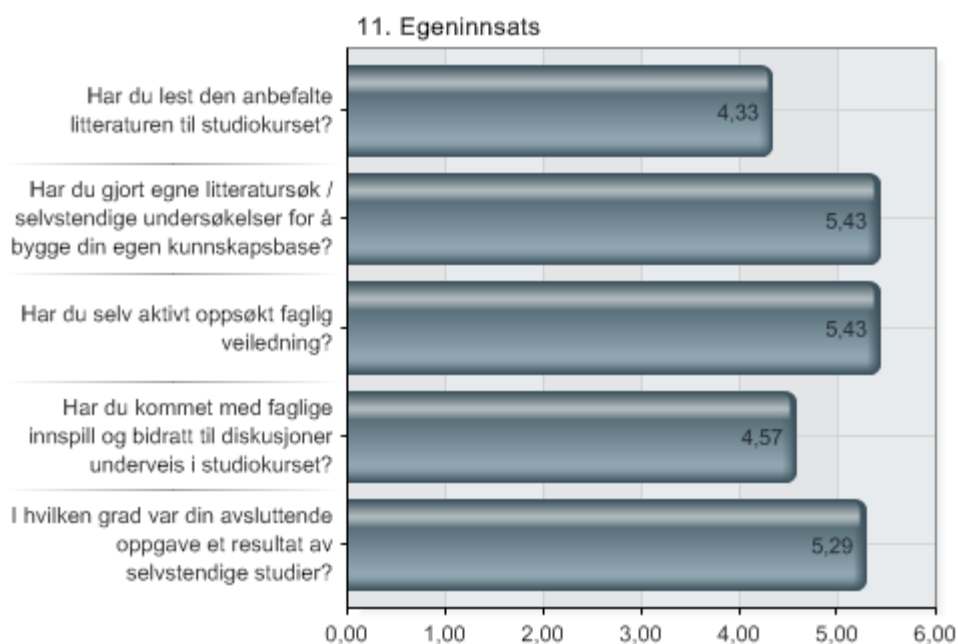
Gode forelesninger, men de kunne gjerne vært bedre fordelt utover hele semesteret. Enda bedre tilrettelegging for samtaler mellom forelesere og studenter ville styrket studentenes evne til å diskutere arkitektur åpent.

Litt lite faglig input – kunne hatt mer pensum og tatt for seg flere enn to materialer. Et par kommenterer også at kurset handlet lite om tektonikk, noe en kunne forvente ut fra kursbeskrivelsen.

Svært god veiledning til prosjektene fra lærerne på tegnesalen, men de kunne vært der oftere.

Mangelfull kommunikasjon om forelesninger og veiledningstidspunkt. Lærerne møtte ikke alltid til avtalt tid.

Læringsutbyttet kunne vært forbedret ved at studentene i større grad oppsøke litteratur og referanseprosjekter på egen hånd.

Kursansvarliges tilbakemelding:

Fornøyd med hardtarbeidende og dedikerte studenter.

Bedre og enklere tilgang på forelesningsrom, plottere og plastkuttere hadde forbedret læringsutbyttet.

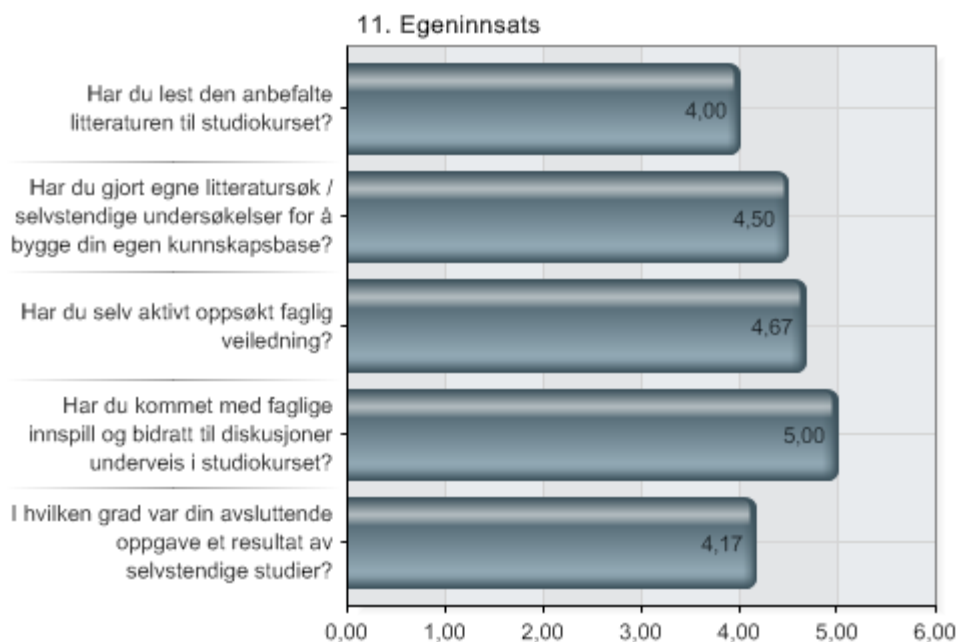
RCAT Studio. The Architecture of the Extended Threshold.

Totalt antall studenter: 13, svarprosent: 46 %

Ansvarlige lærere: Michael Hensel og Søren Sørensen

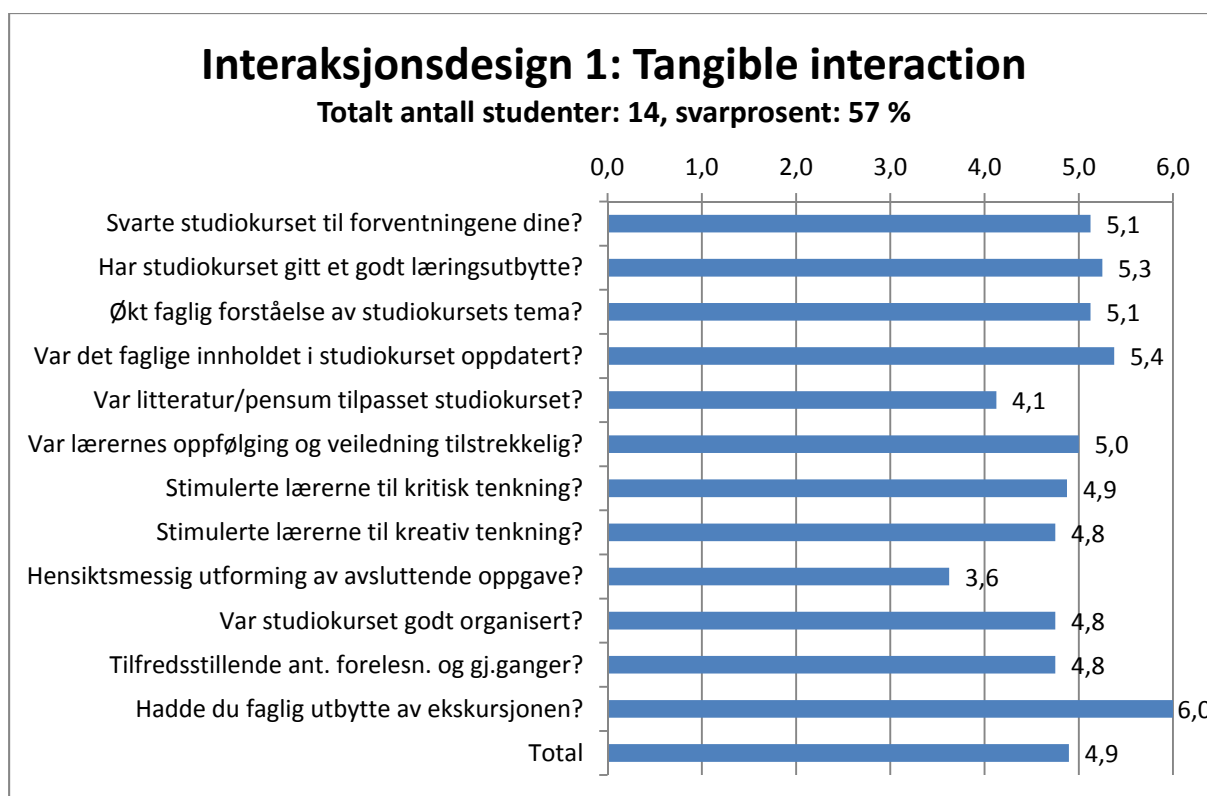
Studentene mener: Kun to fritekstsvar.

Kursansvarliges tilbakemelding:

Svært god dialog med studentene. Godt fornøyd med interesserte studenter og bratt læringskurve gjennom kurset.

Flere ressurser, særlig innen scripting languages, kunne forbedret undervisningen.

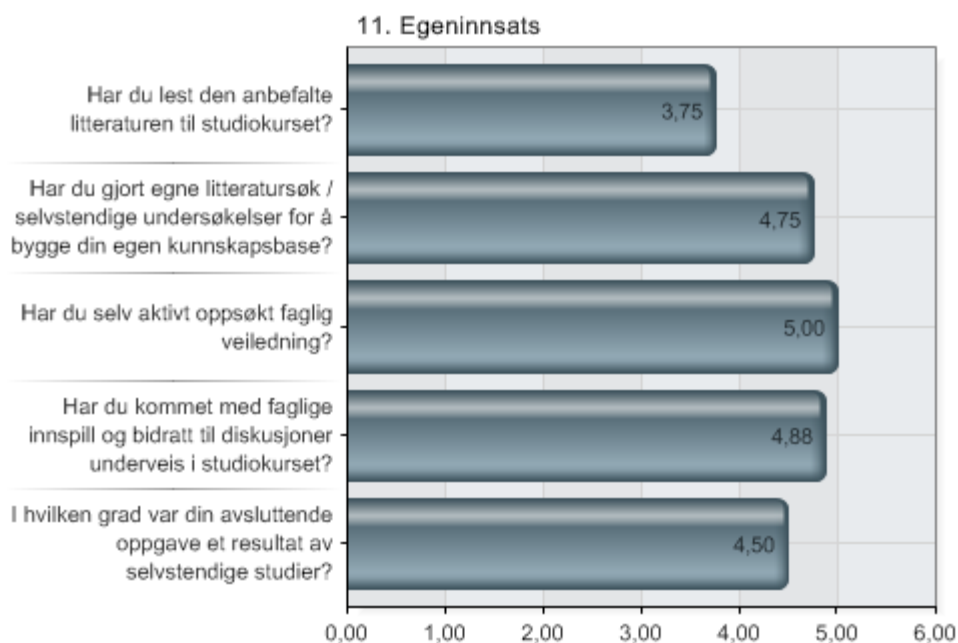
Ansvarlig lærer: Nicholas Stevens

Studentene mener:

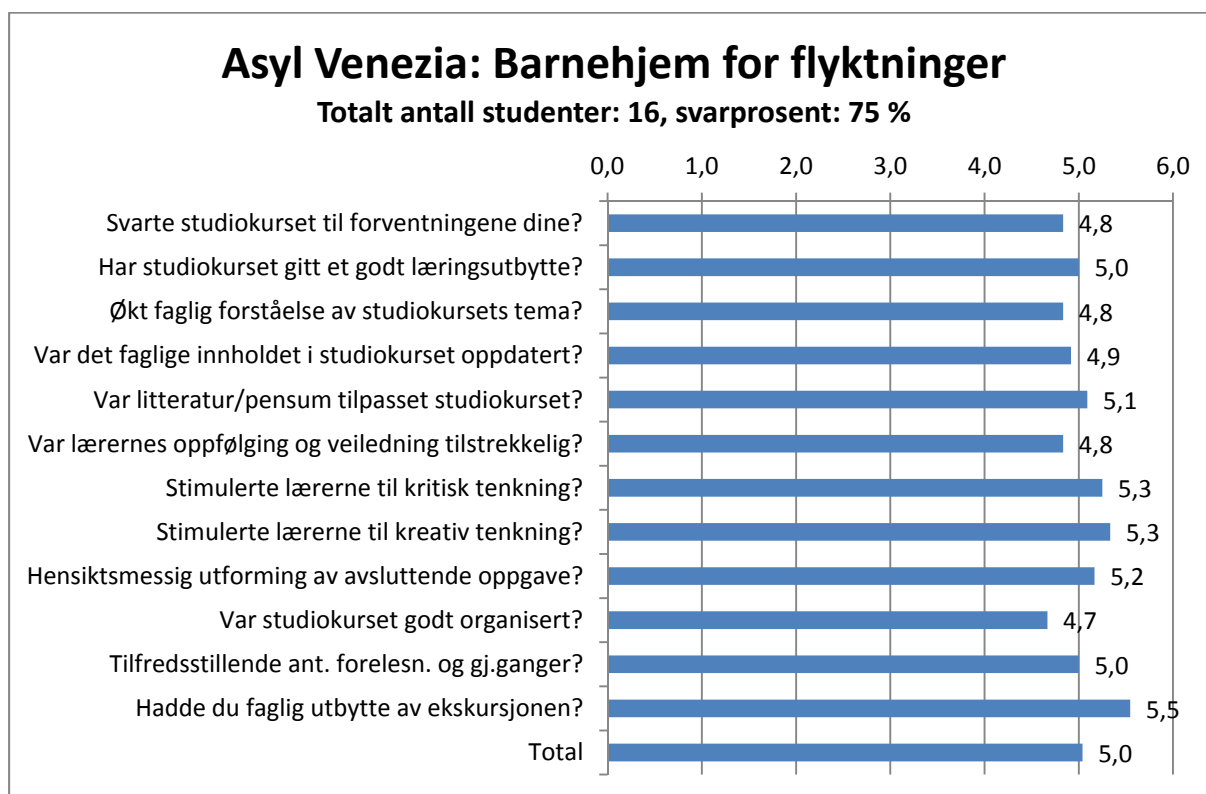
Stort sett positive tilbakemeldinger til veiledningen. Bra workshops. Bra med diskusjoner underveis, og fokus på læringsutbytte og prosess (og ikke bare resultat).

Det avsluttende prosjektet opplevdes som noe uklart. På dette stadiet var tilgangen på veiledning redusert.

Læringsutbyttet kunne vært forbedret ved at studentene i større grad tok kontroll over egen læringskurve, og tok ansvar for å fylle egne "kunnskapshull" (for eksempel programmering).

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

Ansvarlig lærer: Beate Hølmebakk

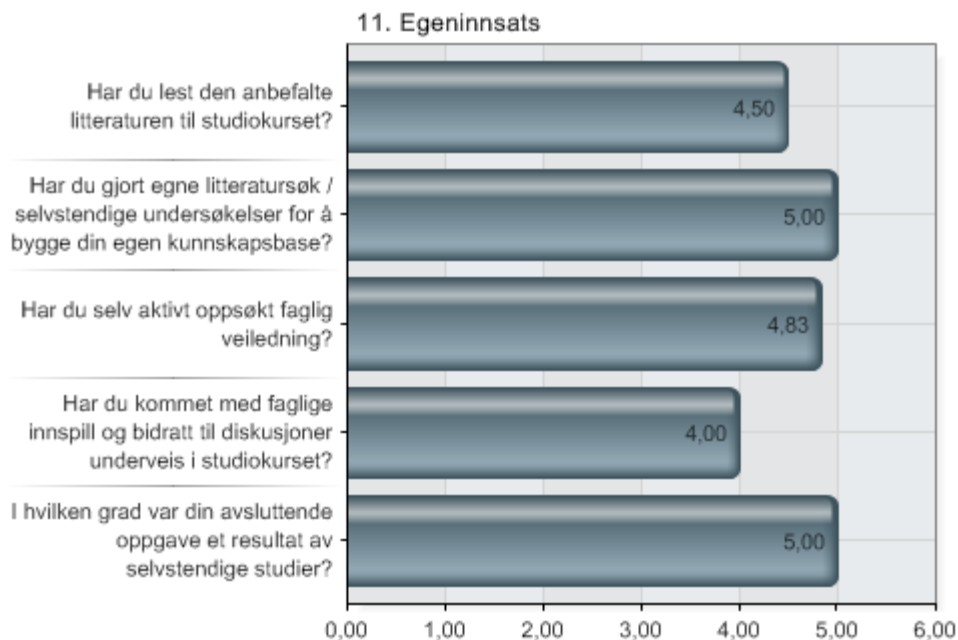
Studentene mener:

Spennede tema. Den faglige input'en var godt strukturert, og diskusjonsklimaet i klassen var godt.

Noen kunne ønsket at læreren var mer tilstede på tegnesalen.

Studentene mener de kunne forbedret læringsutbyttet ved mer kontinuerlig arbeidsinnsats og å lese litteraturen i forkant av hvert forum.

Kursansvarlige tilbakemelding:

God dialog, ikke minst i fredagsforumene og diplomprogrammeringsgruppen. Engasjerte studenter og god stemning.

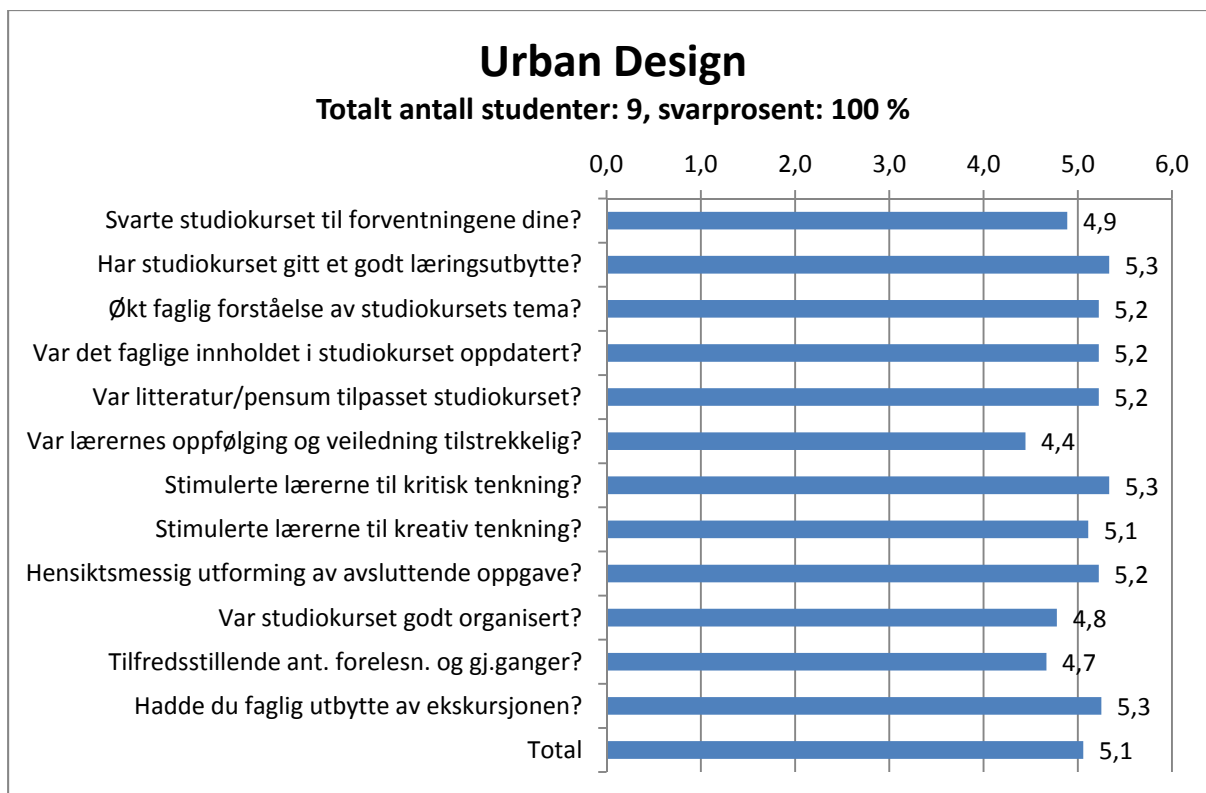
Bra at de fleste fulgte fordypningskurset som var anbefalt i kombinasjon med studioet.

Læringsmål nådd, men studentene brukte mye tid på å "løse programmet". Skulle ønske de kom lenger med den tektoniske behandlingen av prosjektene. Dette skyldes sannsynligvis manglende erfaring med prosjektering av større bygninger. Ikke overraskende AHOs studietilbud tatt i betraktning, men noe å tenke på.

Sensor Fabio Gigones tilbakemelding:

Svært komplekst tema. De beste prosjektene har fordypet seg i grundig i de relevante urbane "devices" både på symbolsk og teknisk nivå. Noen prosjekter manglet litt på formidlingen av studentenes personlige syn på hva arkitektur kan være og hva som er essensielt å vise.

Slått av studentenes mangel på forutinntatthet og evne til å gjøre frie undersøkelser/kritisere tidligere forskning (?), og å generere flere spørsmål enn svar (i positiv forstand).

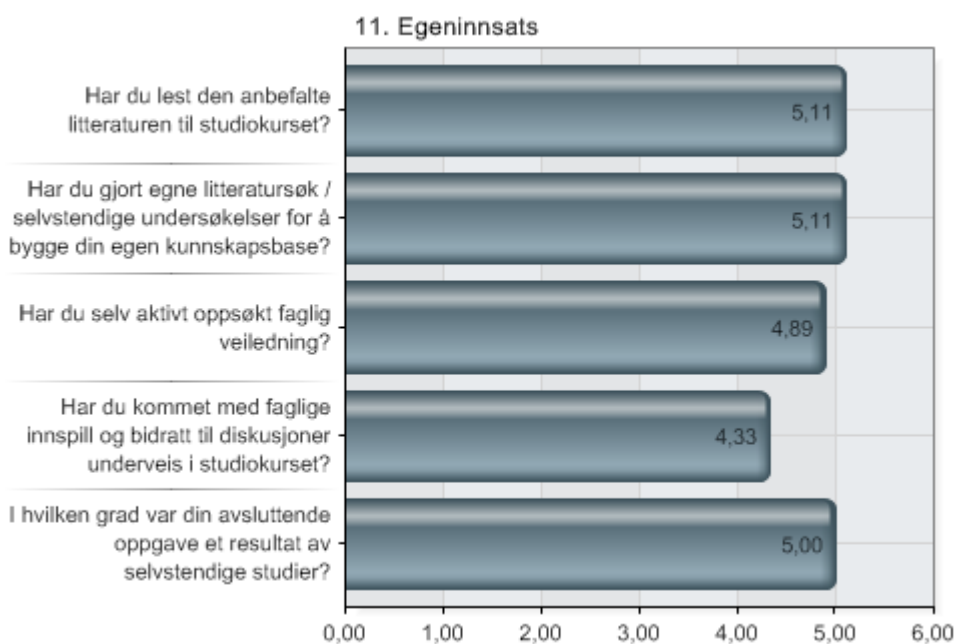

Ansvarlig lærer: Peter Hemmersam

Studentene mener (få fritekstsvar):

Godt tilpasset og oppdatert litteratur, forelesninger og leseseminarer. Skryt til workshop.

Bra med ukentlig "desk-crit" og gjennomganger med eksterne sensorer

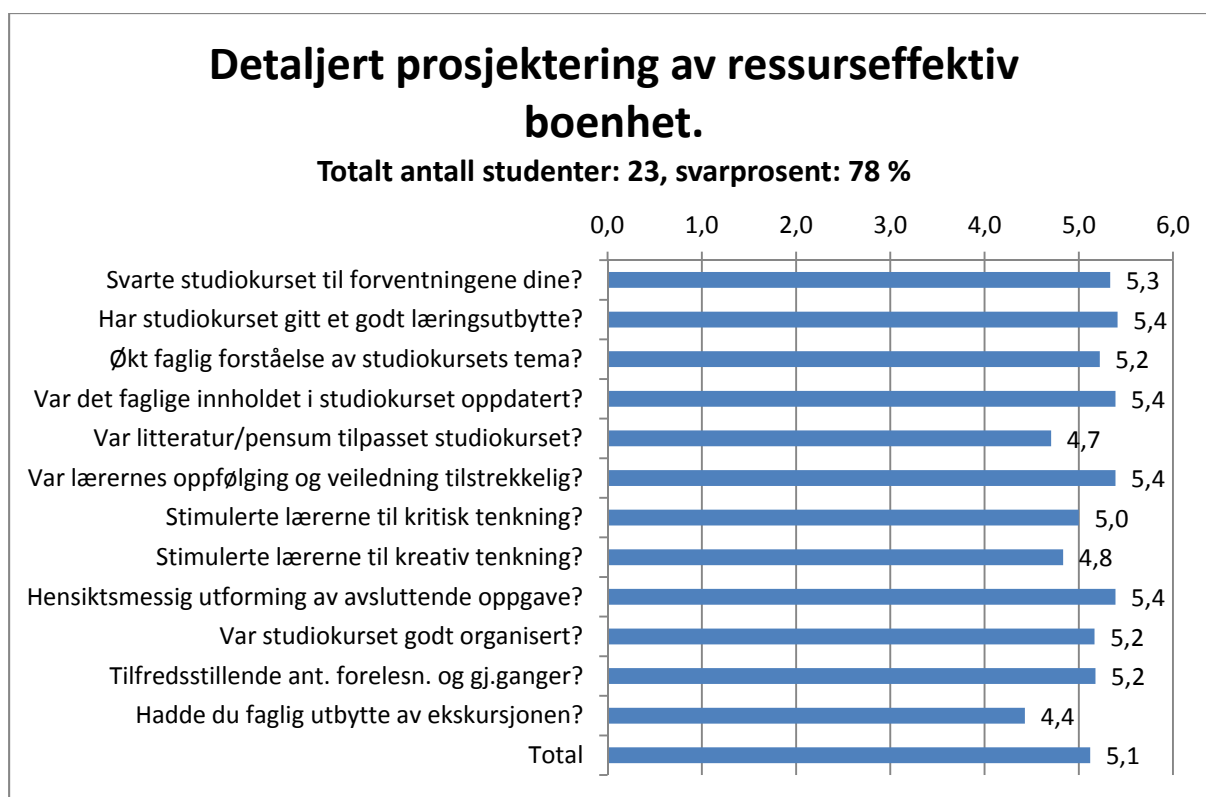

Kursansvarliges tilbakemelding:

God dialog med studentene. Én kinesisk student hadde for dårlig engelskkunnskap.

Læringsmål generelt sett oppnådd. Introduksjonen av sosiale og arkitektoniske kartleggingsmetoder kom kortere enn forventet.

Fornøyd med at kurset har generert offentlig og faglig oppmerksomhet i media.

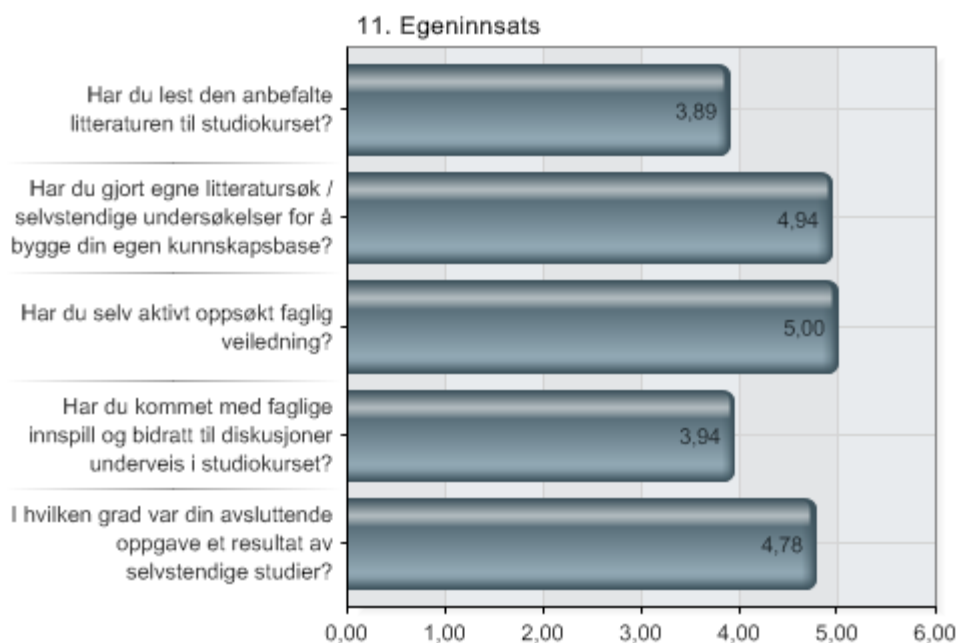

Ansvarlig lærer. Marius Nygaard

Studentene mener:

Interessant kurs. Oppdatert kunnskap fra lærere betyr stort læringsutbytte for studentene.

Veldig god oppfølging fra lærere på salen.

Industridesign 1: Teknoform - Ny teknologi og avansert formgivning

Totalt antall studenter: 16, svarprosent: 44 %

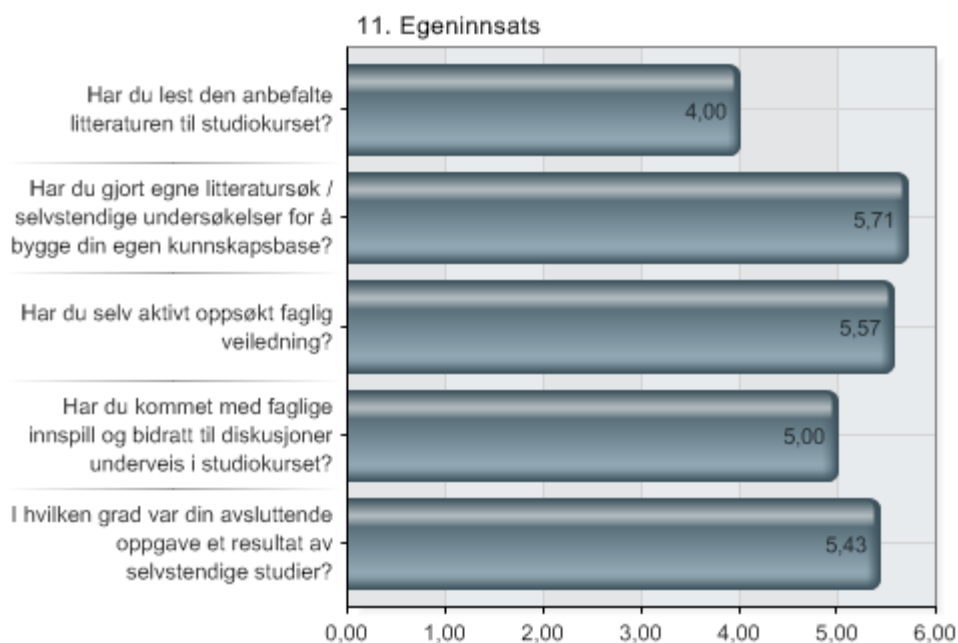

Ansvarlig lærer: Steinar Killi

Studentene mener (få fritekstsvar):

Skryt til lærernes innsats.

Veldig fornøyd med tilgang på rp-printing og godt samarbeid med verkstedene. Bra workshops, og bra med tett samarbeid med bedrifter.

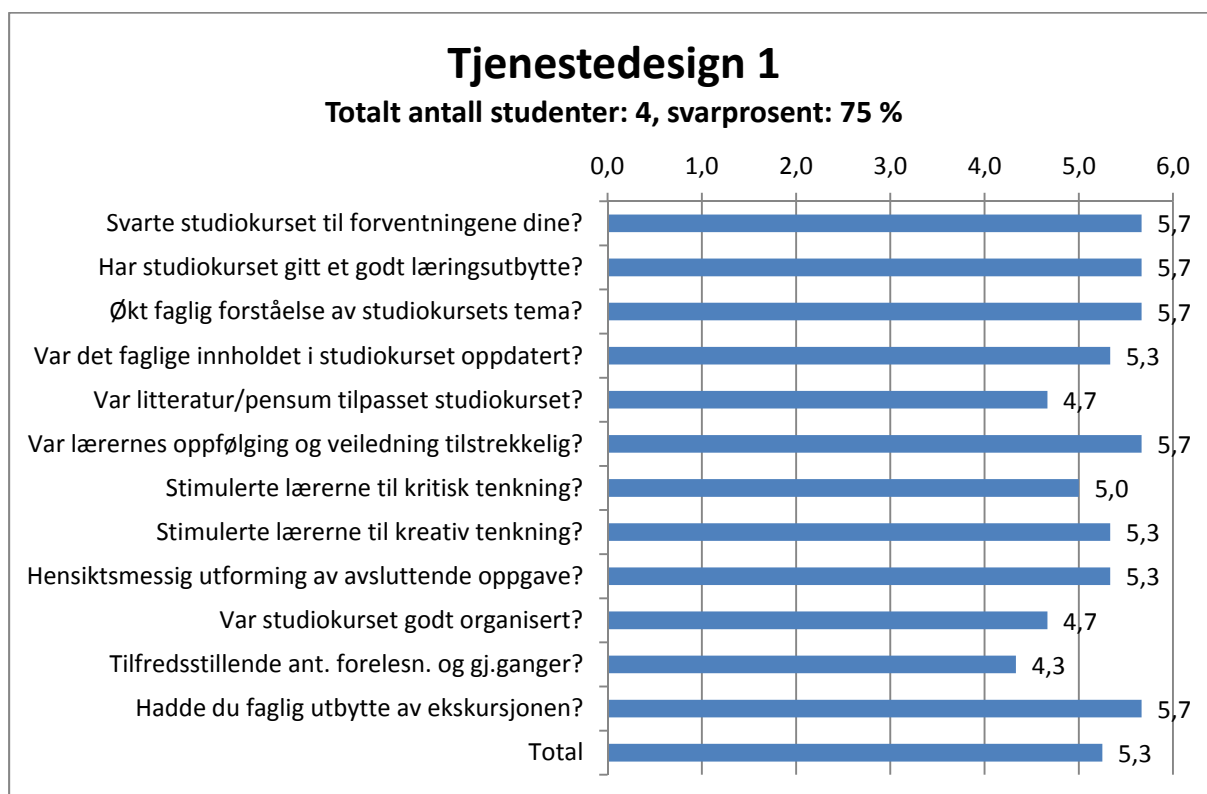

Kursansvarliges tilbakemelding:

Grei dialog med studentene. Læringsutbyttet oppnådd.

Kurset kan forbedres med noen flere forelesninger.

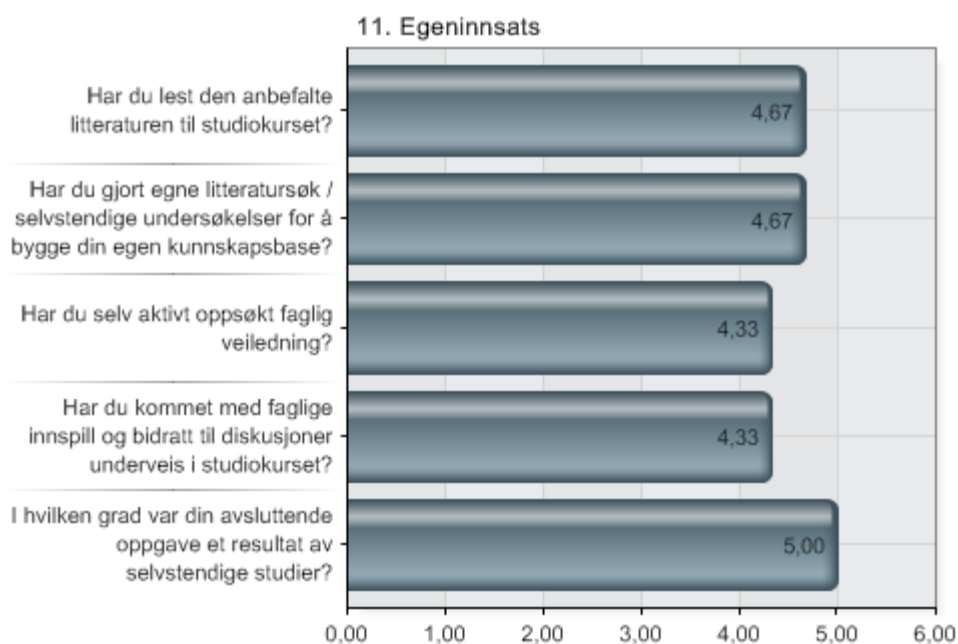
Store variasjoner i kunnskapene til internasjonale studenter, fra svært høyt nivå til store mangler, særlig innen fysisk modellering.

Ansvarlig lærer: Simon Clatworthy (Adrian Paulsen)

Studentene mener (få fritekstsvar):

Flinke, energiske lærer. Intenst kurs med høyt læringsutbytte.

Kursansvarliges tilbakemelding:

God dialog med studentene. Studentene leverte godt og hadde god klassekultur.

Læringsutbyttet oppnådd med tanke på prosess og innsikt. Dersom ansettelsen av lærer hadde gått i orden tidligere ville mindre tid gått med på prosjektadministrasjon og mer til undervisning og veiledning. Da kunne også finish'en blitt bedre.

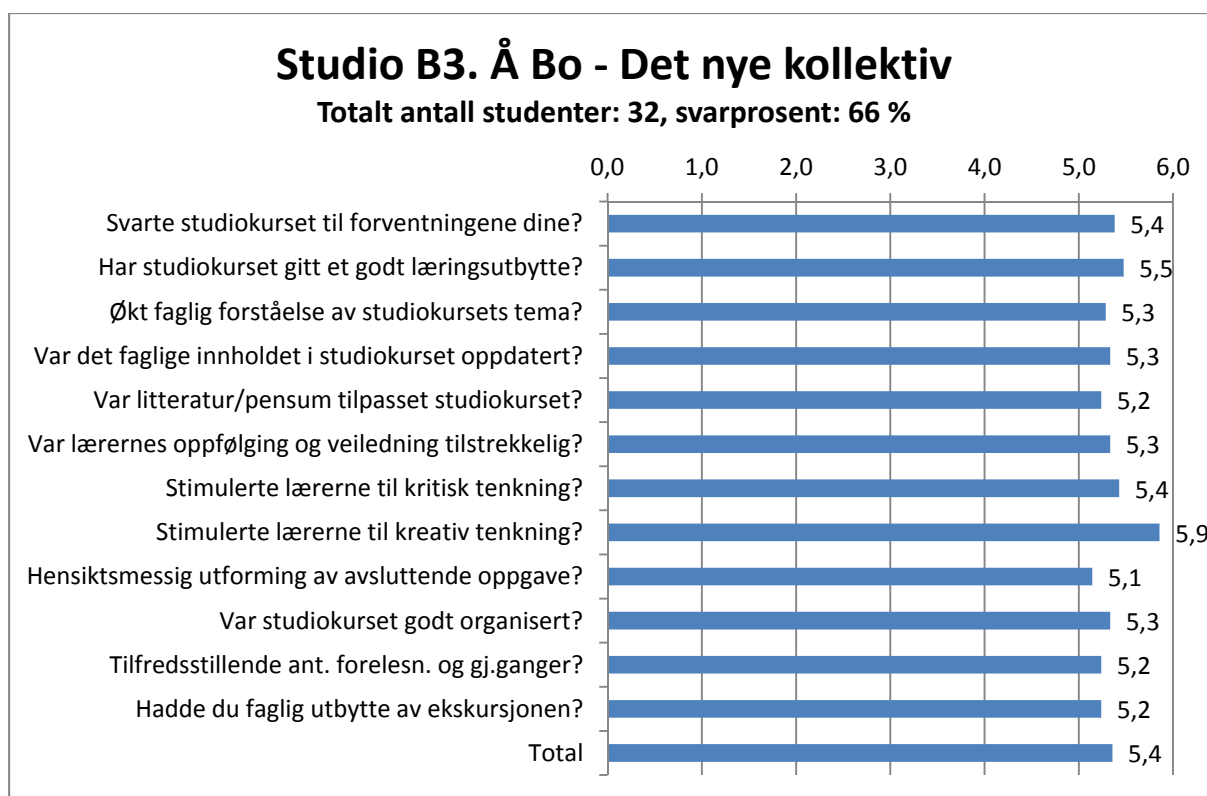
Rombooking var et problem – både at kurset ble flyttet rundt i starten og ikke fikk fast tilholdssted før to uker inn i semesteret (administrativt rot), og at andre, fast ansatte lærere overbooke rom uten at de blir brukt (ukultur).

Bedre samarbeid mellom instituttet og økonomi i forbindelse med lønn til innleide lærerressurser, samt langsiktige ansettelser av lærerressurser innen tjenstedesign ville gjort jobben enklere. Uforholdsmessig mye tid går med til papirarbeid.

Sensor Christine Staubos tilbakemelding:

Inntrykk av at undervisningen har gitt en god introduksjon til tilnærmingen og gitt studentene en god forståelse for tjenstedesign. Engasjerte studenter.

Kunne ønsket høyere grad av refleksjon over læringsprosessen, og modigere ideer som pusher grensene for teknologien det designes for.

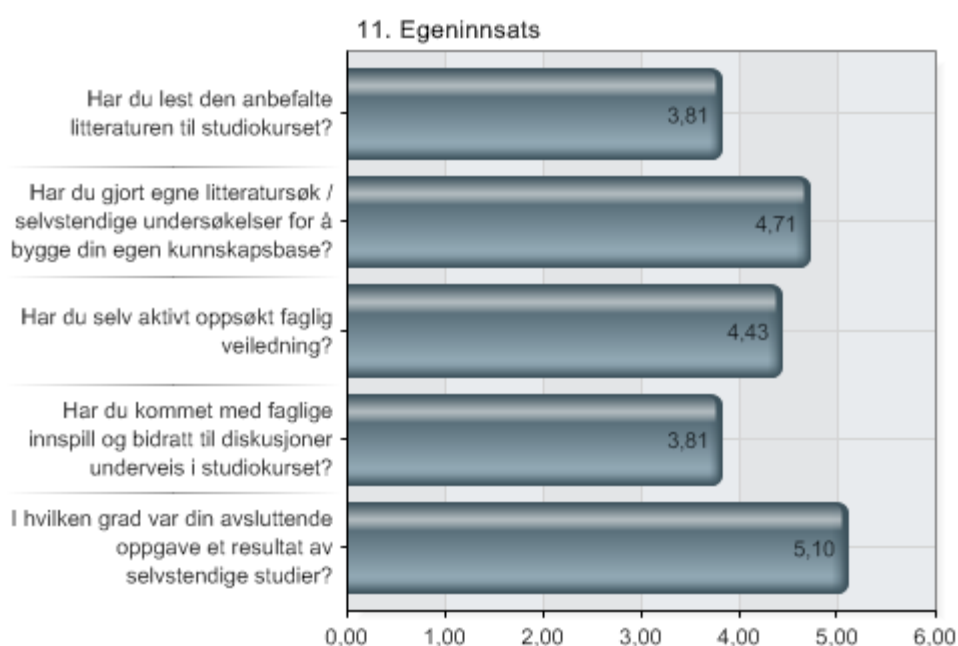

Ansvarlig lærer: Per Olaf Fjeld

Studentene mener:

Tett og god oppfølging fra lærerne.

Ekspérimentelt "tenke utenfor boksen"-kurs som gjennomgående oppleves som faglig inspirerende. For noen tar det tid å komme inn i B3's tilnæringsmåten til arkitektur. Flere mener de kunne lært mer ved å være mer delaktige i diskusjoner, men det tar tid å bli "varm i trøya".

Kursansvarliges tilbakemelding:

Eksepsjonelt god dialog med studentene. Over gjennomsnittlig deltakelse fra studentene under forelesninger, gjennomganger og diskusjoner.

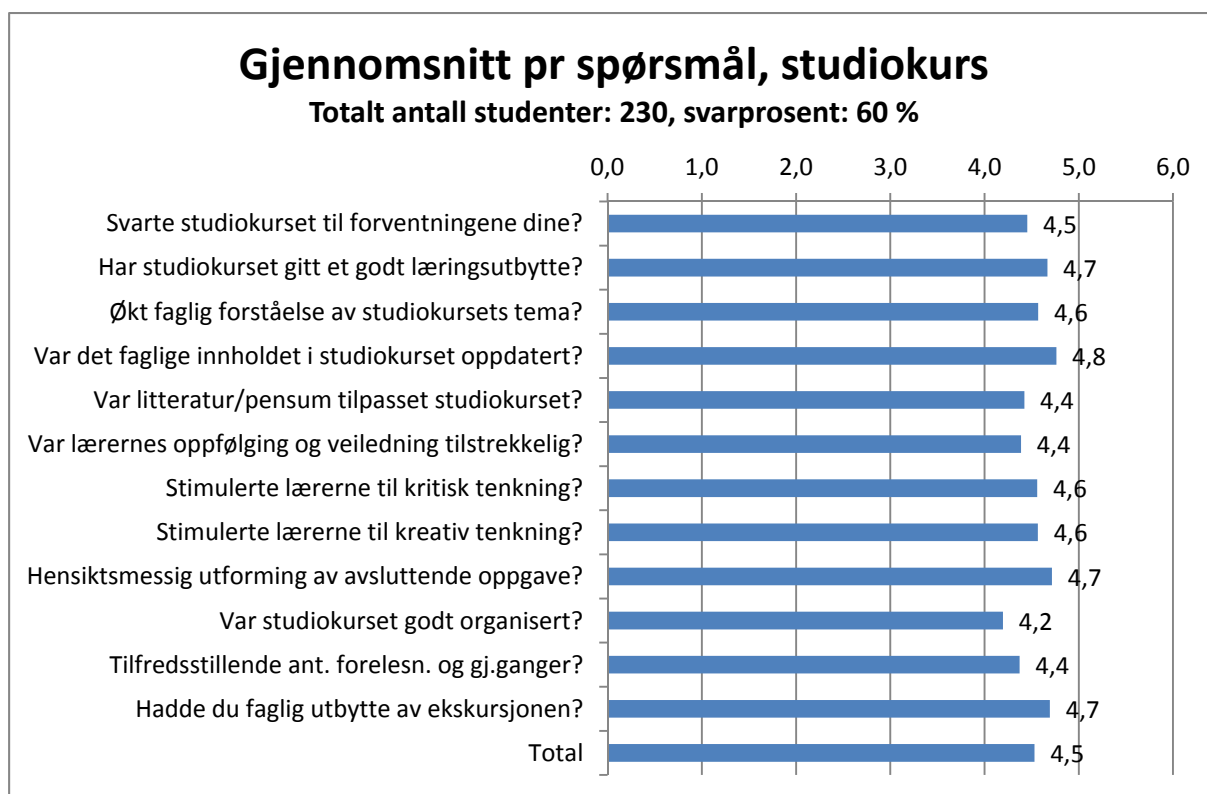
Læringsutbyttet oppnådd i stor grad. Kurset inspirerte studentene til kritisk tenkning. Forbedringspotensialet ligger i å gå enda dypere inn i problemstillingen, øke kompleksiteten og etterspørre en enda mer presis romlig arkitektonisk stillingstaken.

Antall studenter opp mot læringsressurser er på grensen til det tålelige. Studio B3 er et undervisningstungt kurs – mange forelesninger og tett dialog med studentene.

Sensor Anders Abrahams evaluering:

Inntrykk av et svært godt kollektivt arbeidsrom. Studentene har ulike bakgrunner og ulike forutsetninger for å løse oppgavene – noen blomstrer og gjør det svært bra mens andre har det vanskelig. Dette fører til stor spredning i nivået på resultatene. Kurset krever selvstendighet. De svakeste studentene faller igjennom når de ikke har de faste forbilder å støtte seg til som de normalt har.

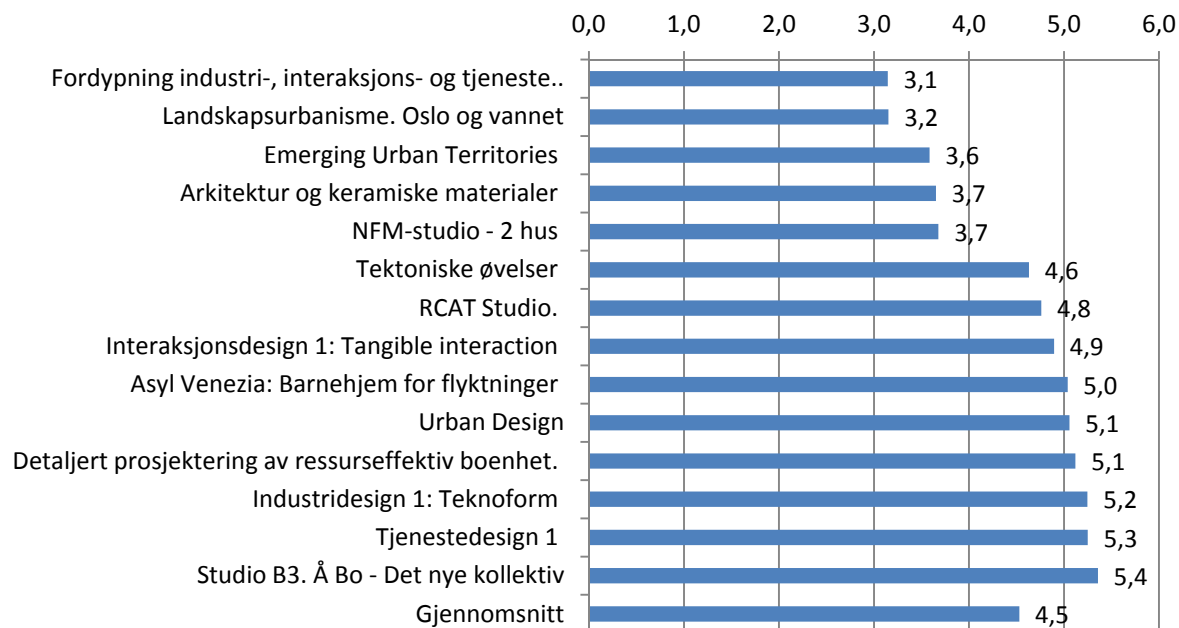
Nivået (kunstnerisk) er generelt sammenlignbart med fjerdeårsstudenter ved KA, København.

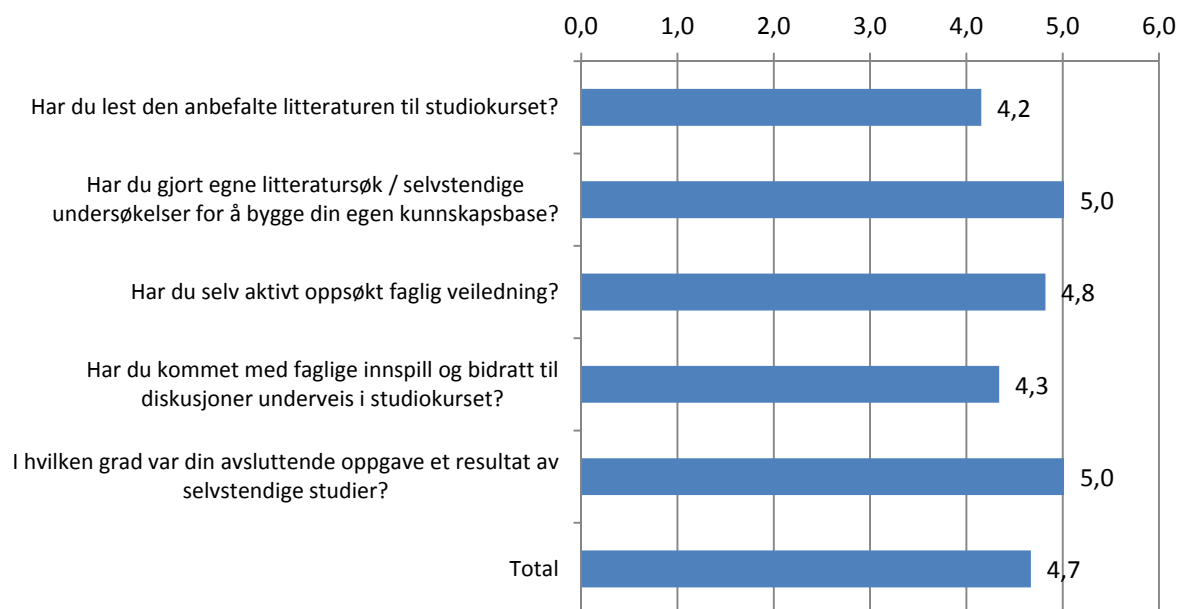

Gjennomsnittsscore per studioskurs

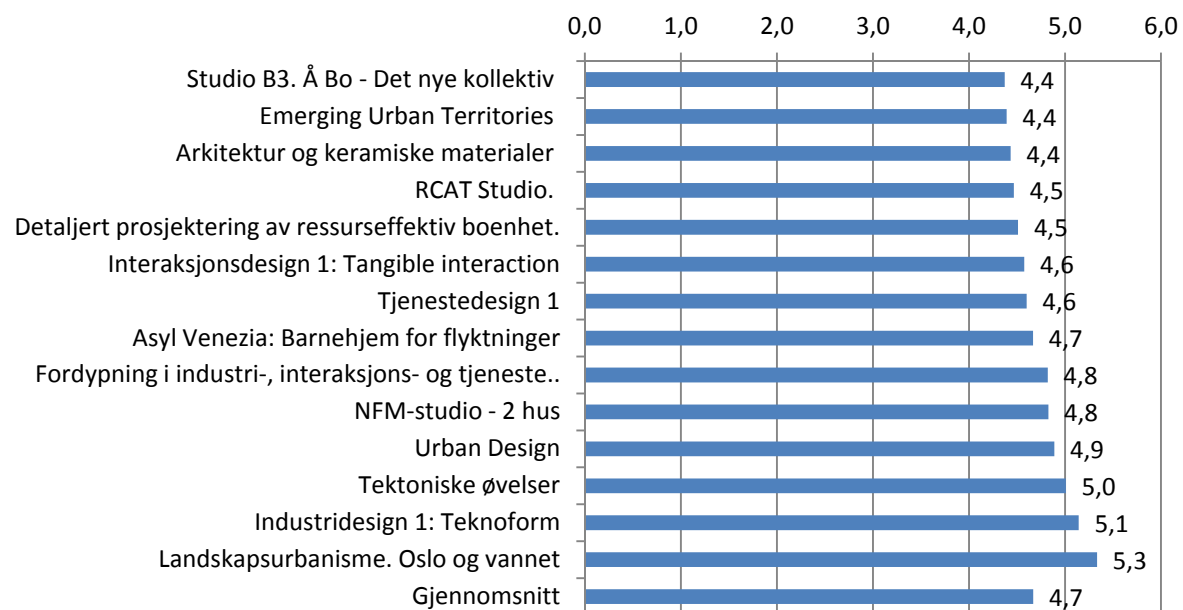
Totalt antall studenter: 230, svarprosent: 60

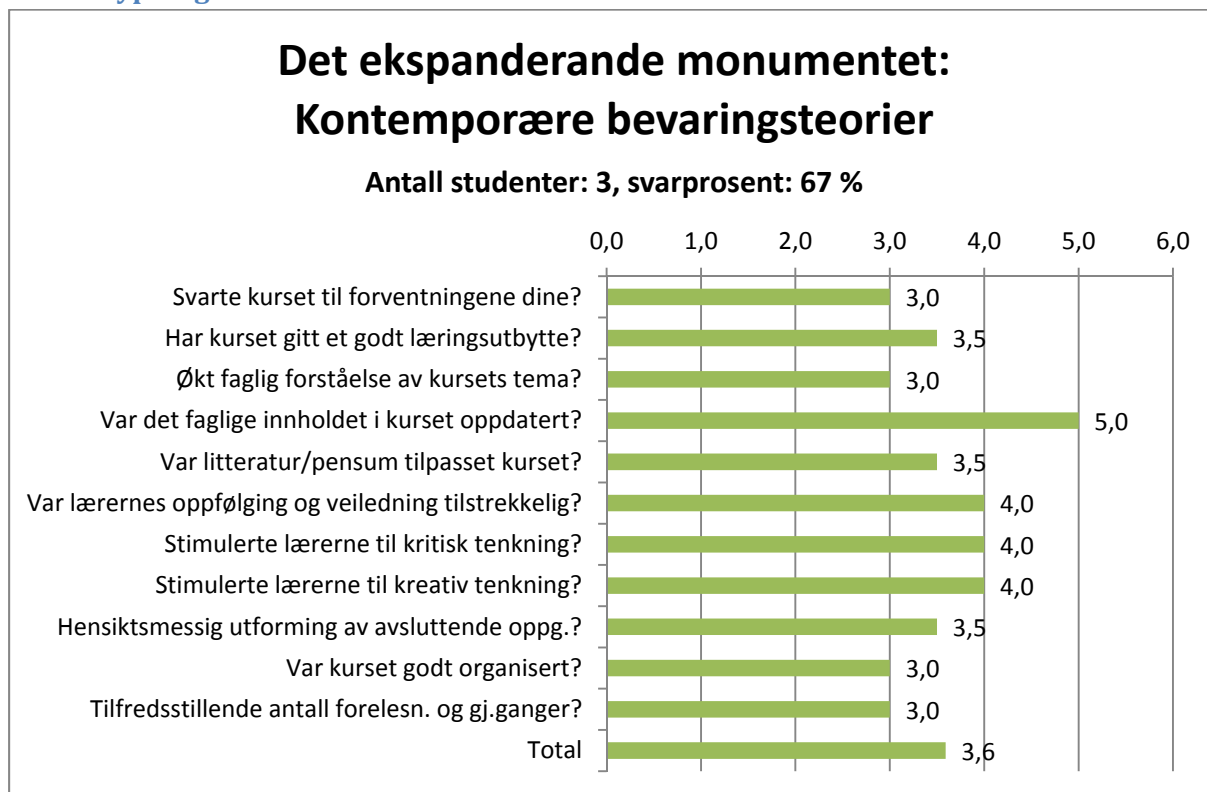
Gjennomsnitt for spørsmål om egeninnsats, studioskurs

Gjennomsnittsscore for spørsmål om egeninnsats, studiokurs

3.4 Fordypningskurs

Ansvarlig lærer: Thordis Arrhenius

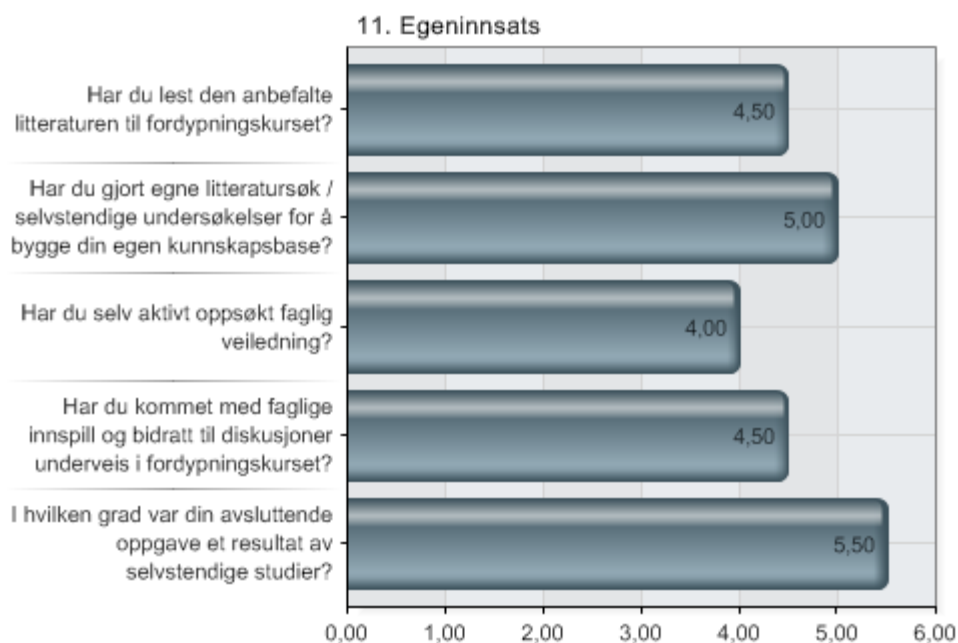
Studentene mener:

Kurset var tilpasset studenter på Master i arkitekturvern. Veldig mye pensum, vanskelig for å studentene å velge ut hva som var viktig. Ordinære studenters manglende erfaring med teoristudier ble noe undervurdert av lærerne.

Få studenter, kun tre, på kurset. Lite grunnlag for diskusjon.

Rart med presentasjon av endelig oppgave allerede tirsdag i fordypningskursuka.

Læringsutbyttet kunne vært økt ved å oppsøke veiledning mer, og mer konsentrert pensumliste tilpasset et ordinært fordypningskurs.

Kursansvarliges tilbakemelding:

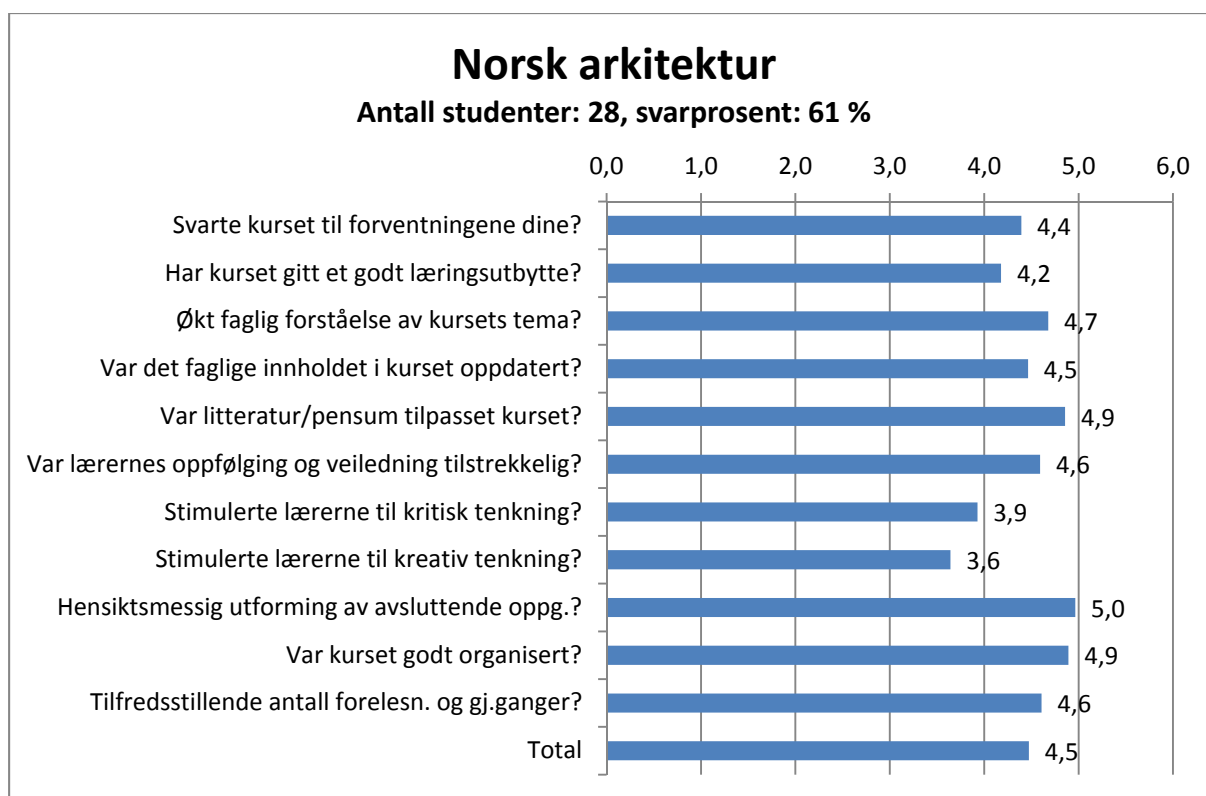
Kurset var planlagt for 10-15 studenter, men fikk bare 3. Bevaringsteoriene skulle belyses gjennom en mengde cases som skulle diskuteres i grupper. Studentene hadde høyt fravær og gikk glipp av flere av seminarene og diskusjonene. Studentene var generelt svært passive. Det var for få studenter. Minimumsgrensen for å gjennomføre kurs bør ligge på 5-6 studenter, særlig med en case- og diskusjonsorientert tilnærming.

Læringsutbyttet oppnådd – studentene skrev gode essays.

Sensor Rikke Stenbros tilbakemelding:

Studentene oppleves som engasjerte og med god fornemmelse for sentrale problemstillinger, men de er for dårlig metodisk utrustet til å formulere en problemsilling og besvare den.

Kjenner problemene med skriftlige fremstillinger hos arkitekturstudenter, og mener dette ikke er spesielt karakteristisk for AHO.

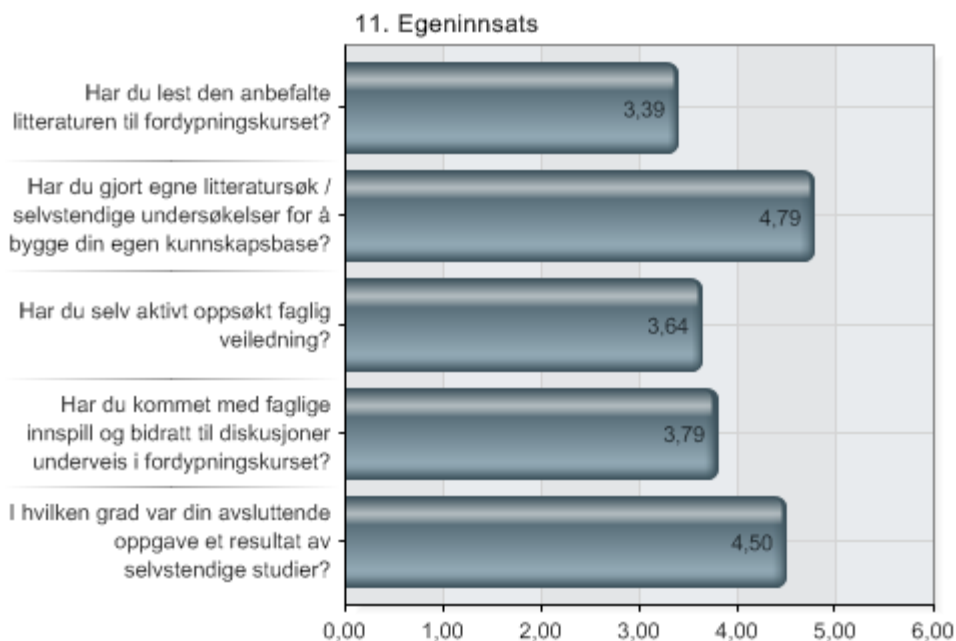
Ansvarlig lærer: Elisabet Seip

Studentene mener:

Bra ekskursjoner, men gjerne mer fokus på Fehns arbeider, og et mer kritisk blikk på norskheten i norsk arkitektur.

Godt organisert kurs. God sammenheng mellom forelesninger og ekskursjoner. Kunne vært flere forelesninger – ganske avslappet kurs.

Flere av studentene mener de kunne økt læringsutbyttet ved å lese mer tidligere i semesteret og gjøre egne ekskursjoner for å se på bygninger i Oslo.

Kursansvarliges tilbakemelding:

Krevende med stor gruppe (46 stk) studenter med ulike bakgrunner. Tok tid å få kontakt og få dem i gang. Det kan være en idé å dele kurset i to grupper.

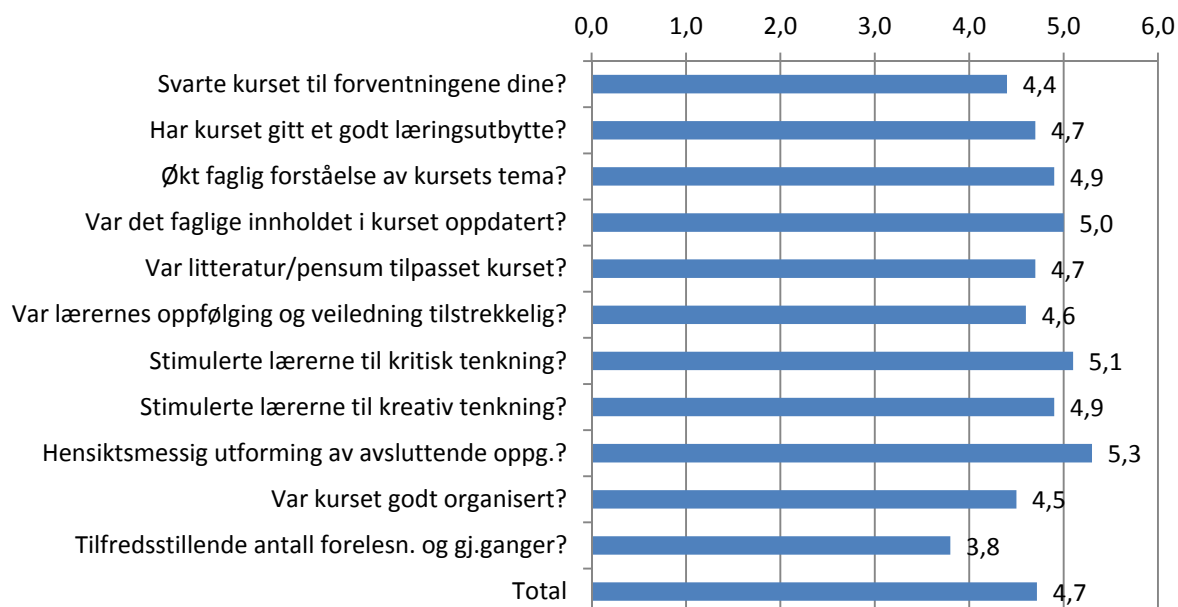
Ekskursjonene var viktige i forhold til gjøre studentene bedre kjent med hverandre og bidra til bedre diskusjonsklima. "Eksterne" forelesere fra skolens egne rekker var også berikende for kurset.

Temaene studentene valgte for avsluttende oppgave viste at de hadde hatt utbytte av semesteret.

God kommunikasjon med hele gruppa. Når det gjelder de kinesiske studentene kan det være vanskelig å vite om det bare er det muntlige som svikter. Det virker som de leser og skriver greit.

Introduksjon til landskapsurbanisme

Antall studenter: 14, svarprosent: 71 %

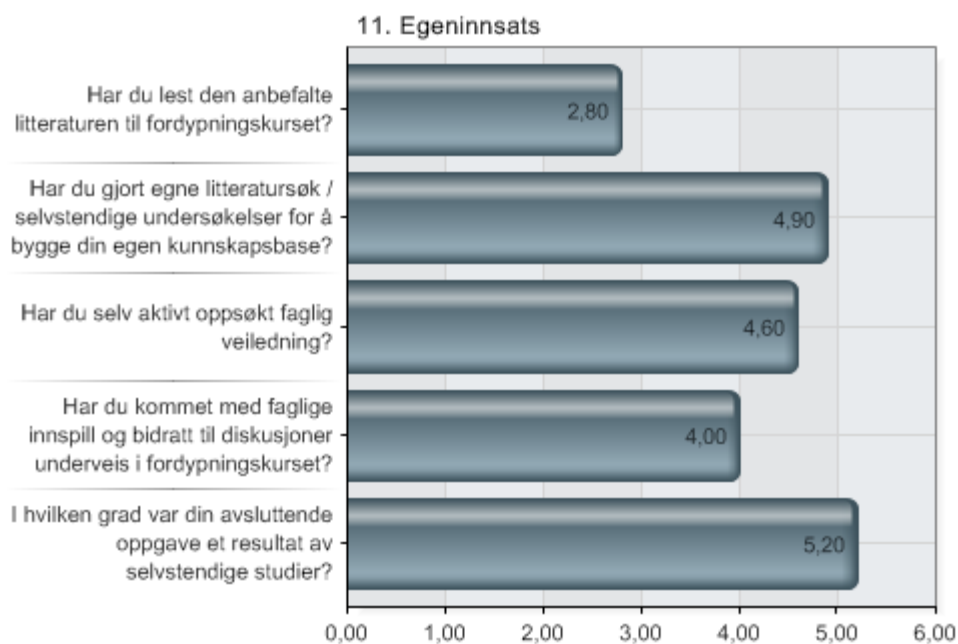
Ansvarlig lærer: Hettie Pisters

Studentene mener (få fritekstsvar):

Veldig bra workshop.

Motstridende meninger om kursets relevans for studiumet i landskapsarkitektur.

Studentene kunne økt læringsutbyttet ved å lese mer tidligere i semesteret.

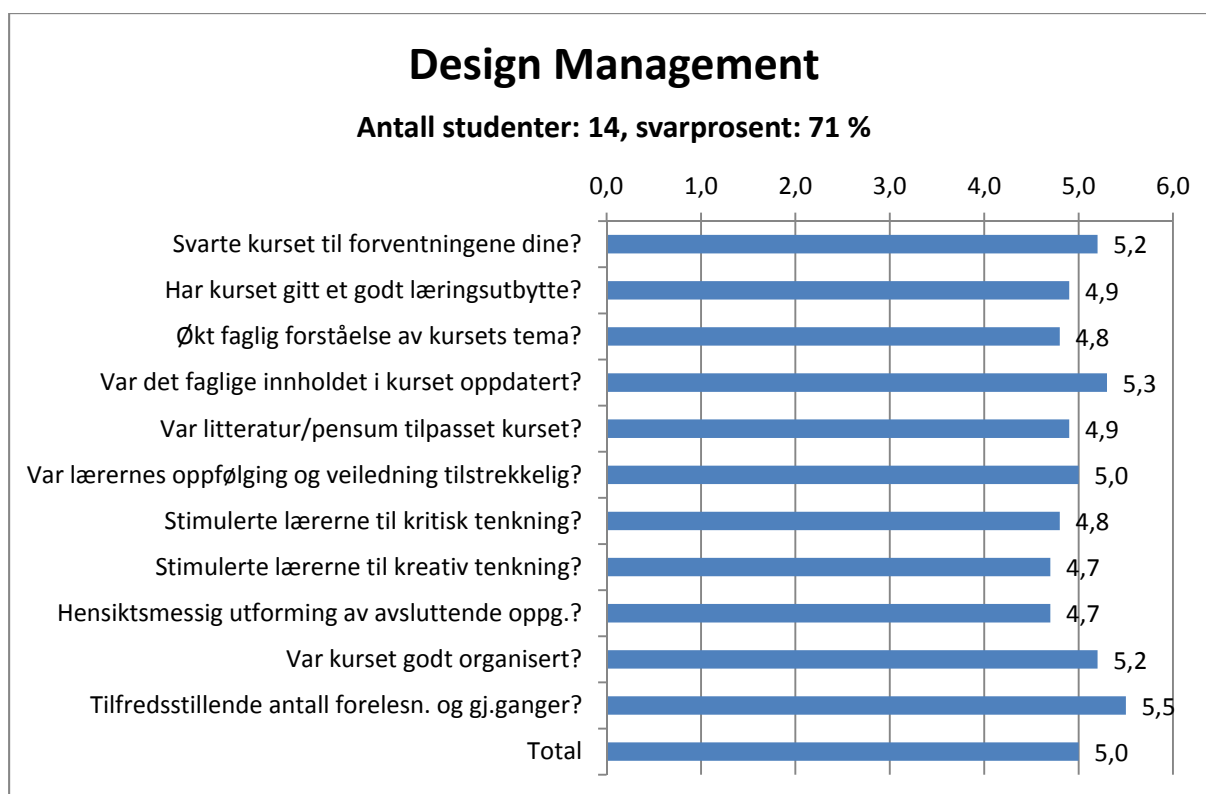

Kursansvarliges tilbakemelding:

God dialog med studentene. Læringsutbyttet oppnådd for de aller fleste studentene.

Noen internasjonale studenter trenger tid på å forstå "horisontal" studie- og undervisningskultur. Samtidig er disse ofte talentfulle og arbeidssomme studenter som kan løfte de norske (vestlige) studentenes faglige (professional) ferdigheter. Studentene utveksler ressurser, og som lærer forsøker en å bidra i situasjonene der læringsprosessene stopper opp. I så måte er både lokal og internasjonal påvirkning bra for læringsmiljøet.

Et viktig kurs for de nye studentene på landskapsarkitektur. Hvert semester skjer det at enkelte ikke dukker opp før midt i september. Kan studieadministrasjonen gjøre noe med dette?

Ansvarlig lærer: Rachel Troye

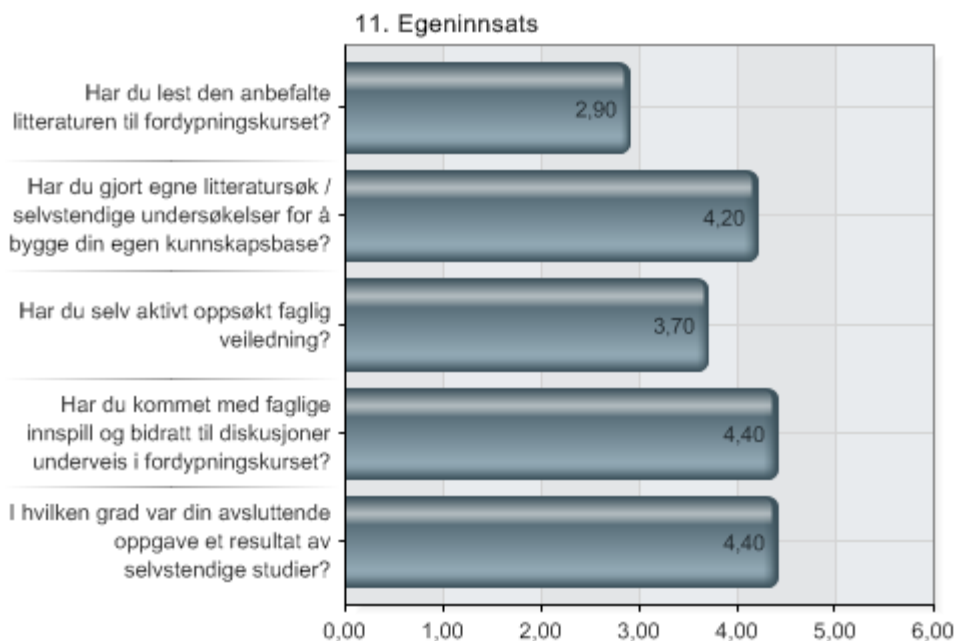
Studentene mener:

God struktur på kursets forelesningsrekke med nye tema for hver uke. Fint med praktisk orientering. Bra med flinke gjesteforelesere på hvert sitt tema.

Kurset var noe tidkrevende for et fordypningskurs. Workshopen med BI og KHIO oppleves som hovedårsaken etter som denne kom i tillegg til ordinære oppgaver og innleveringer.

Mer lesing og selvstudier kunne økt læringsutbyttet.

Kursansvarliges tilbakemelding:

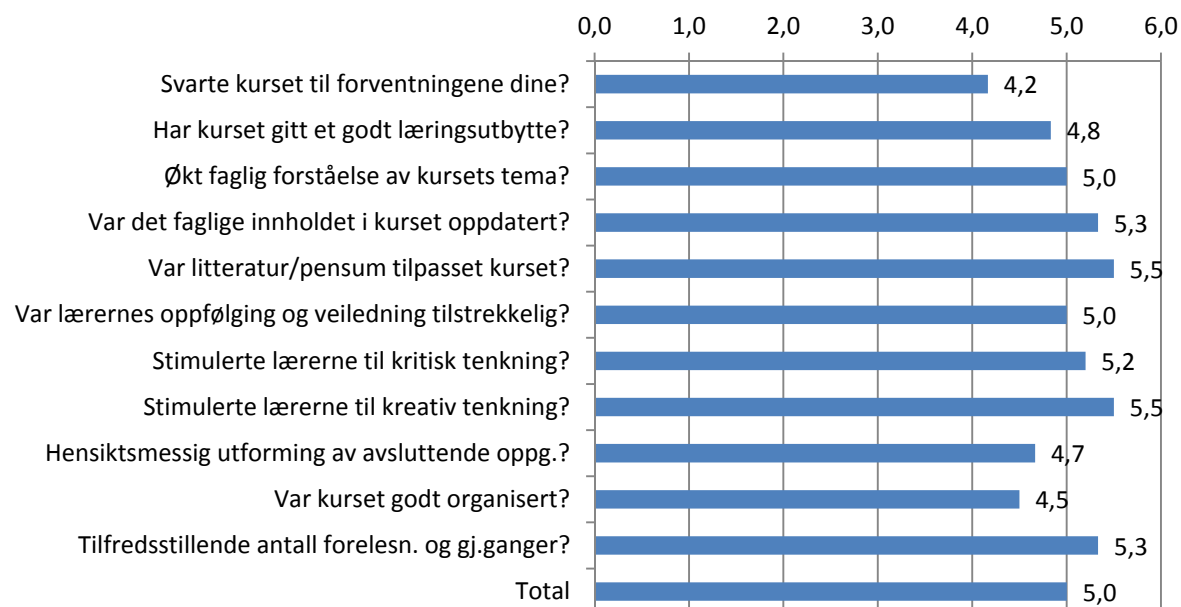
God dialog med studentene. Kurset er basert på mye diskusjon og små oppgaver og workshops. Dette skaper mye aktivitet og tett samarbeid.

Delt inn i moduler: prosjektstyringsopplæring, business models, intellectual property rights, BI + KHiO Workshop. Avsluttet med essay for å reflektere over egen læring. Læringsutbyttet ble i stor grad oppnådd.

Undervisningen kunne vært bedret med mer tid til erfaringsutveksling mellom BI- og AHO-studentene. Workshopen men BI er viktig for læringen og må fortsettes og videreutvikles. Kronikkskriving viste seg å være mer krevende enn antatt.

Fiksjon i arkitekturproduksjon og diskurs

Antall studenter: 11, svarprosent: 55 %

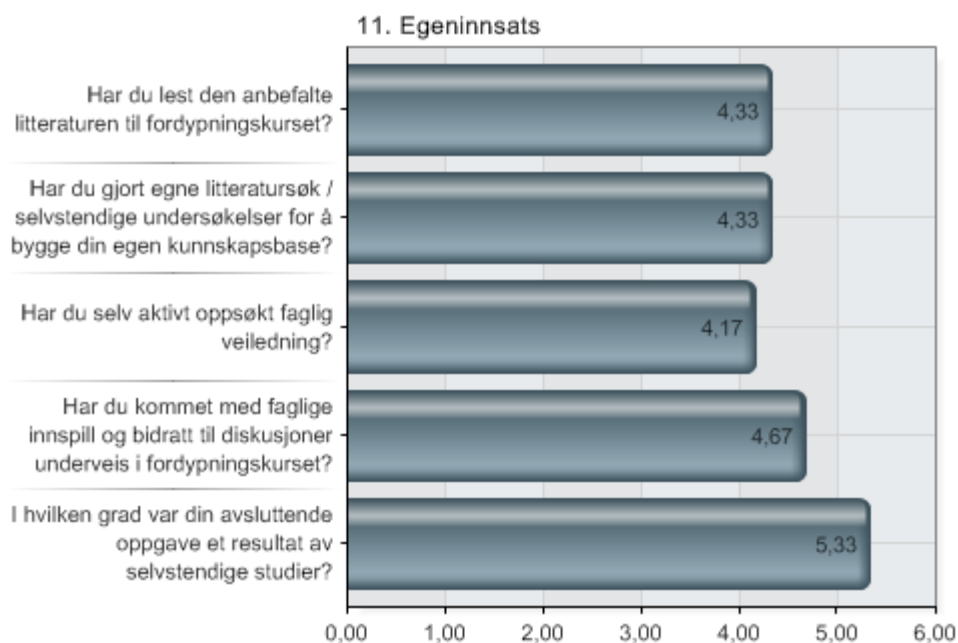
Ansvarlig lærer: Espen Vatn

Studentene mener:

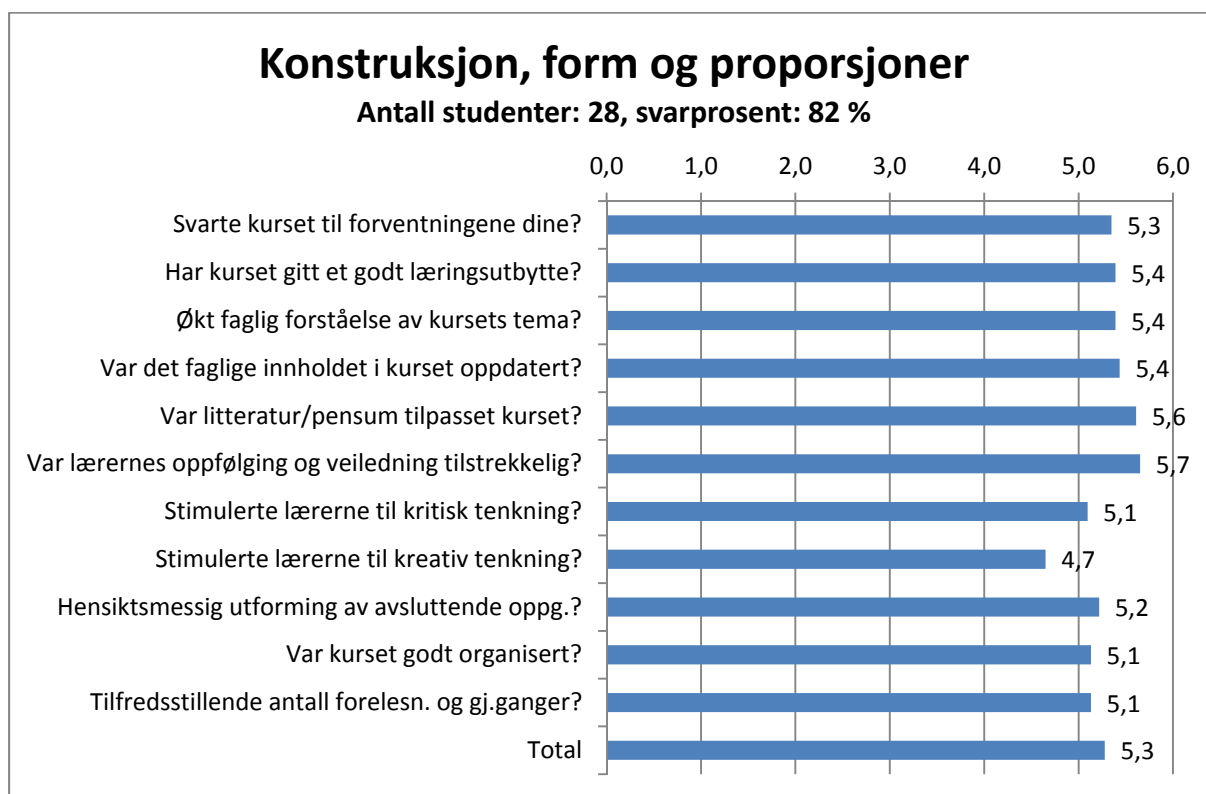
Gode forelesninger. Veldig god dialog med lærer gjennom hele semesteret.

Noen kommenterer at fokus på skjæringspunktet mellom tekst og arkitektur var spesielt interessant, mens andre synes dette gjorde kursinnholdet uklart.

En kommentar om at utbyttet av å lære å bruke tekst i arkitekturproduksjon hadde vært bedre om en fikk bruke sitt eget språk (ikke engelsk).

Kursansvarlige besvarte ikke undersøkelsen.

Ansvarlig lærer: Solveig Sandness

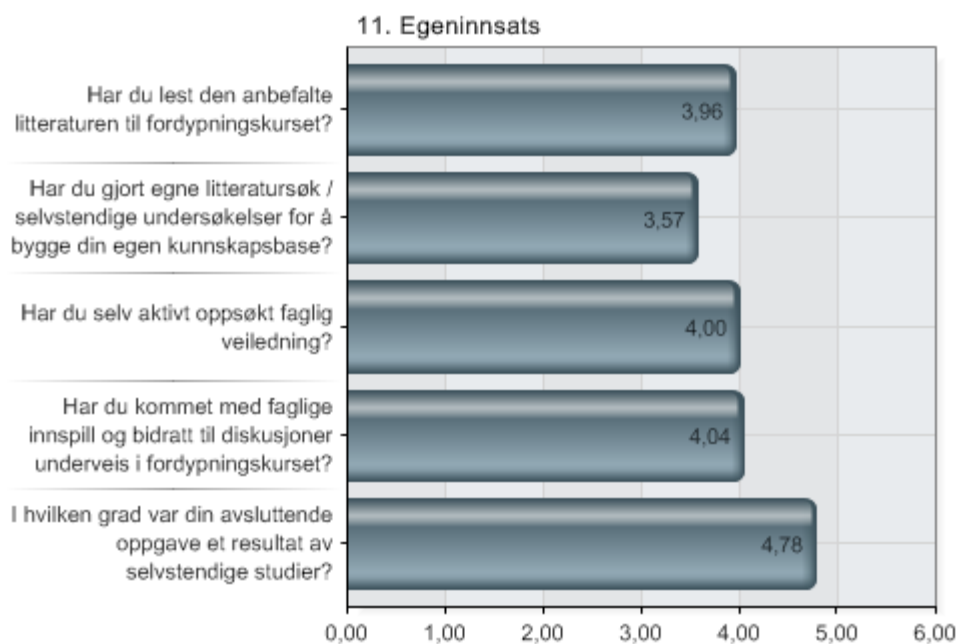
Studentene mener:

Stort sett positive kommentarer til faglig innhold. Svært nyttig kurs.

Noen tilbakemeldinger tyder på at studentenes forutsetninger for kurset ("realfagskunnskap") var ulik. Noen synes det gikk for fort frem, andre mener det var for mye repetisjon fra materialteknologi på GK.

Kurset tok mye tid og burde gitt bedre uttelling enn 6 sp. Litt lite tid på eksamen.

Studentene mener de kunne økt læringsutbyttet ved å jobbe grundigere med øvingene. Kanskje øvingane kunne inngått i vurderingsgrunlaget for å stimulere til økt innsats gjennom hele semesteret?

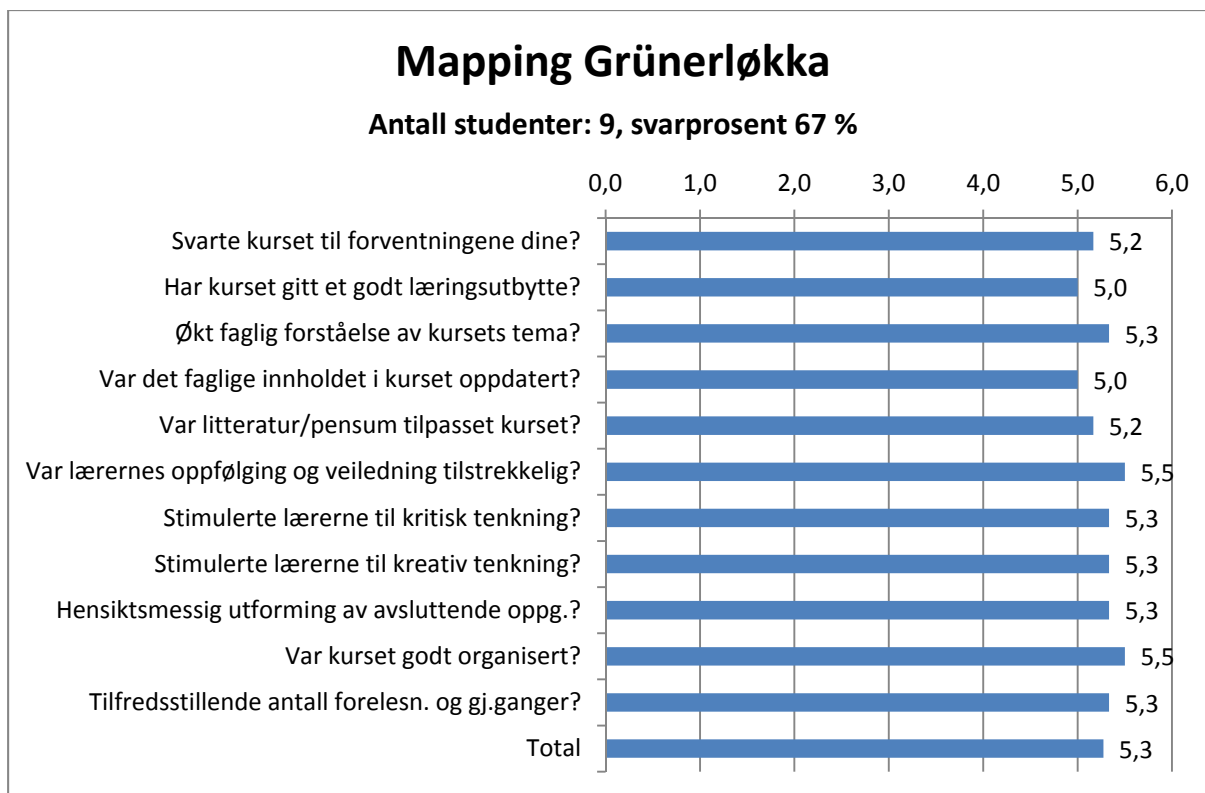
Kursansvarliges tilbakemelding:

Mangel på undervisningsrom gjorde utstrakt dialog vanskelig. Studentene har blitt sterkt oppfordret til å ta kontakt, og noen få har benyttet tilbudet om ekstra hjelp. Informasjon har ellers gått på Moodle og e-post.

Omfang og vanskelighetsgrad på eksamensrelatert stoff er økt på bakgrunn av tilbakemeldinger fra tidligere studenter. Mange av studentene behersker stoffet godt. To stryk.

Undervisningen kunne vært forbedret med mer tid til å følge opp studentene og bedre tilgang på undervisningsrom. I tillegg frustrerende med studioskursekskursjoner utenfor ekskursjonsuka.

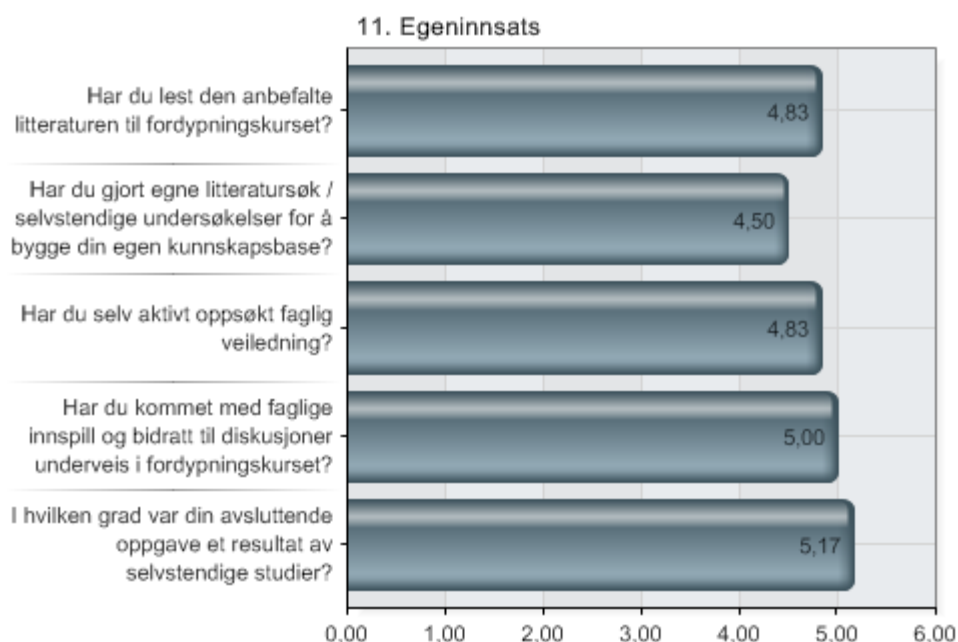
Fornøyd med at kompendium, øvinger og løsningsforslag er revidert og oppdatert i henhold til Eurokoder.

Ansvarlig lærer: Jonny Aspen

Studentene mener:

Veldig positive tilbakemeldinger til faglig innhold og undervisningsopplegg.

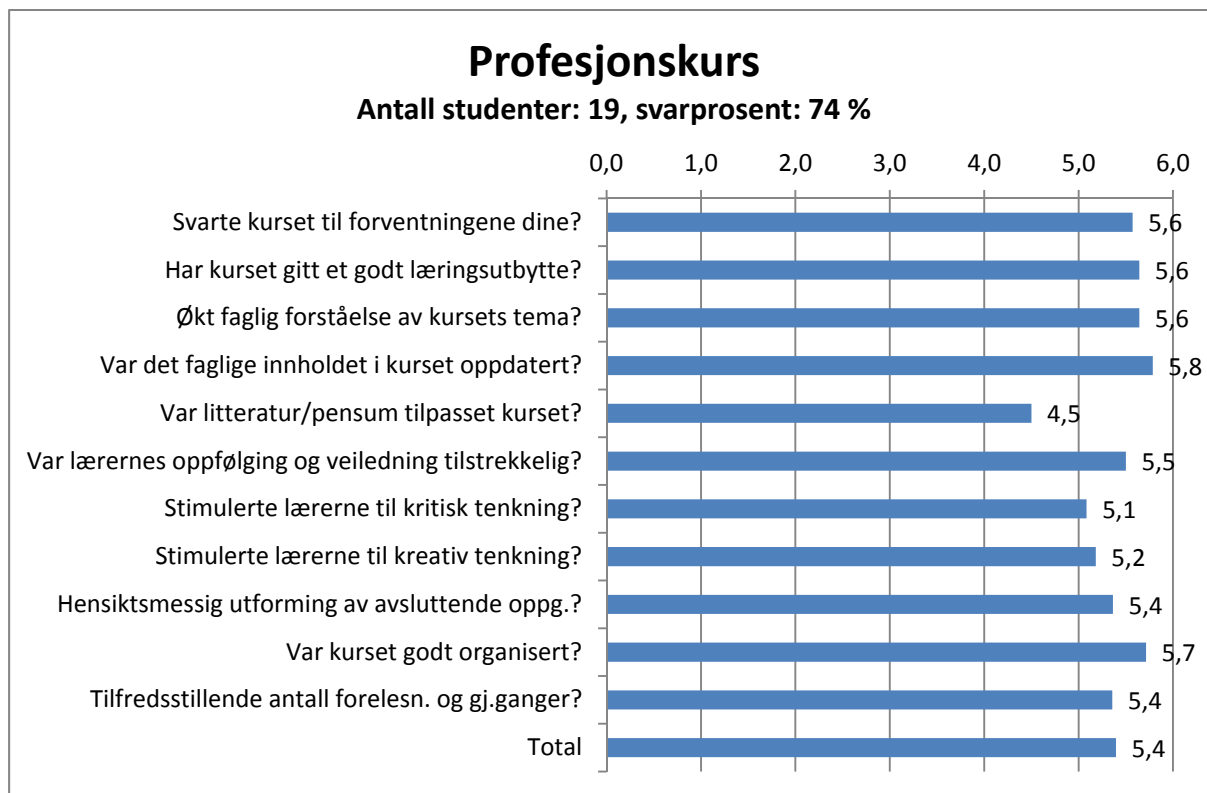

Kursansvarliges tilbakemelding:

Selvstendige og læringsvillige studenter. Gode og livlige diskusjoner.

Det ble mindre tid enn forventet til å gå dypere inn i metoder og teknikker for undersøkelse, men likevel OK resultater. iPhone-appen Streetscape forkastet som verktøy underveis i prosessen.

Studiokursekskursjoner utenfor studioskursuka skapte unødvendig fravær.

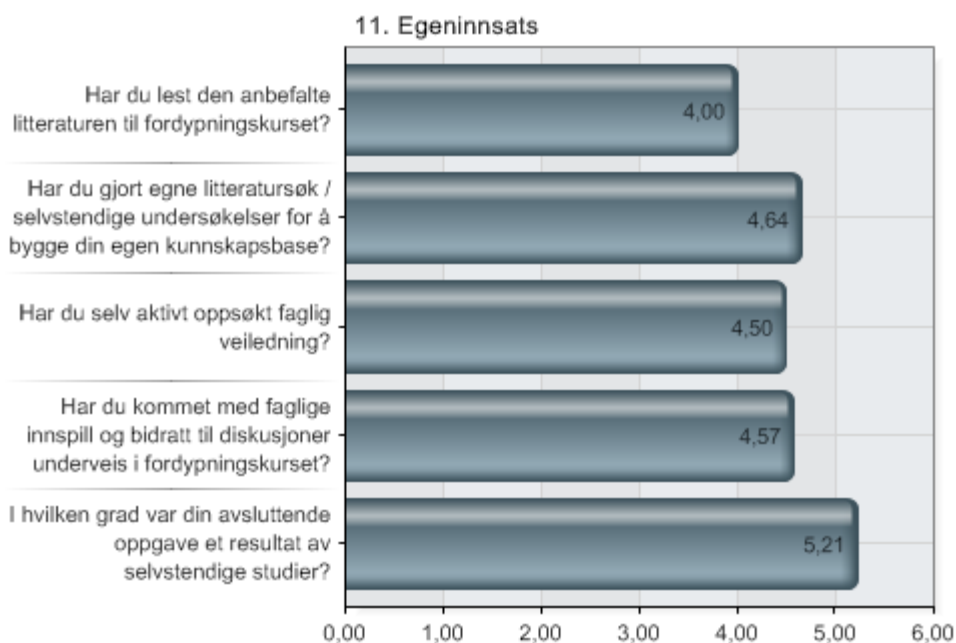

Ansvarlig lærer: Tarald Lundevall

Studentene mener:

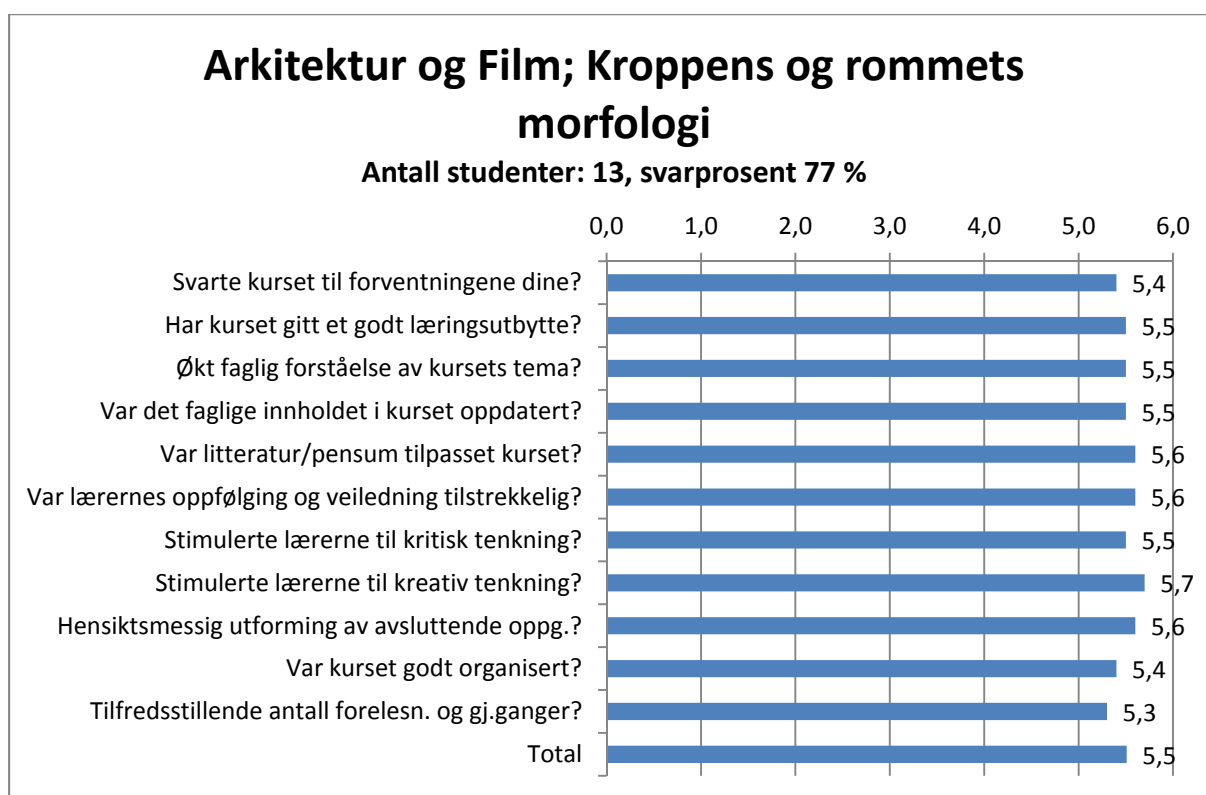
God lærer som klarte å gå gjennom mye stoff uten å stresse studentene. Veldig bra bruk av konkrete eksempler fra arbeidslivet. Nyttig kurs. Flere mener dette kurset burde vært en obligatorisk del av Master i arkitektur.

Det var ikke kompendium til kurset, men bra at dette nå blir laget.

Kursansvarliges tilbakemelding:

God dialog med studentene. Fornøyd med oppmøtet. Læringsutbytte oppnådd.

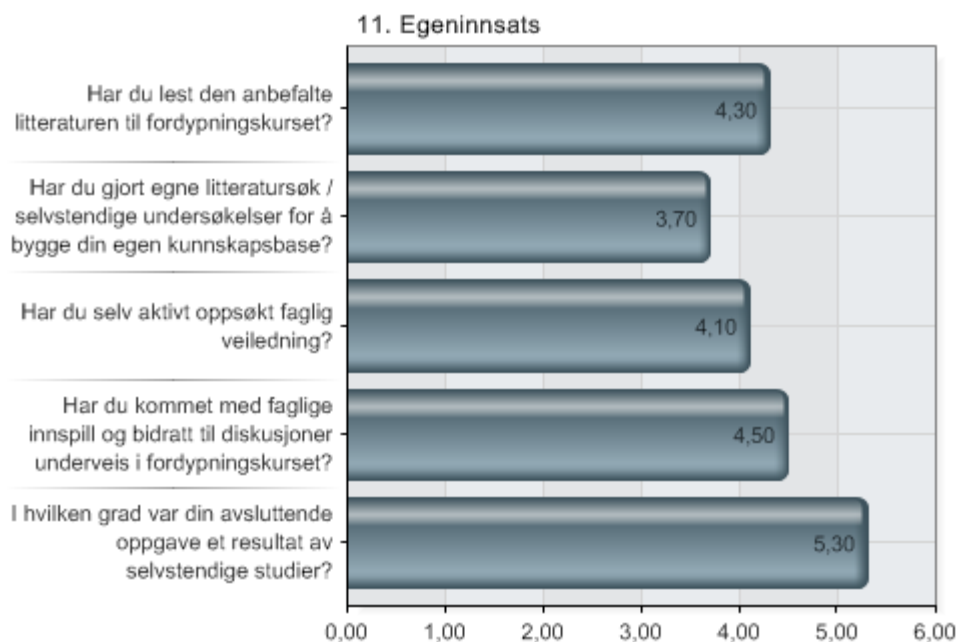
Ansvarlig lærer: Rolf Gerstlauer

Studentene mener:

Inspirerende kurs. God struktur og progresjon i undervisningen. Bruk av studentenes

arbeider som grunnlag for diskusjon var stimulerende for kreativiteten og studentenes selvtillit.

Studentene kunne lest mer av tekstmaterialet på Moodle for å få et enda bedre læringsutbytte.

Kursansvarliges tilbakemelding:

Utmerket dialog med studentene. 12 stk utgjør en ideell gruppe for ukentlige forelesninger øvinger og gjennomganger.

Svært godt læringsutbytte – studentene lærte seg grunnleggende ferdigheter i bruk av redigeringsverktøy og gjorde grundige filmiske undersøkelser. De endelige resultatene ble vurdert som fremragende av sensor.

Kurset kunne vært bedret med bedre lokaler for filmvisning og eksperimentelle videoopptak. Kurset ble holdt i tegnesal 7 (B3) noe studentene i nabosalen delvis beklaget.

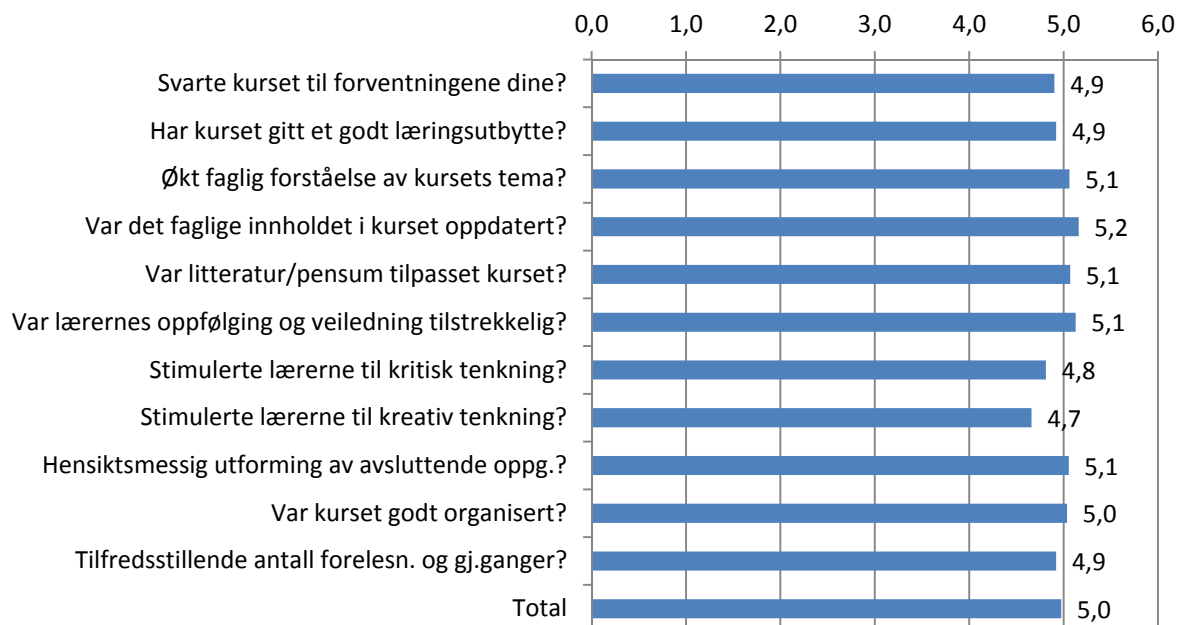
Ønskelig med bedre opplastingskapasitet på Moodle.

Arbeidet med publisering av tidlige års resultater (dvd med booklet) er underveis.

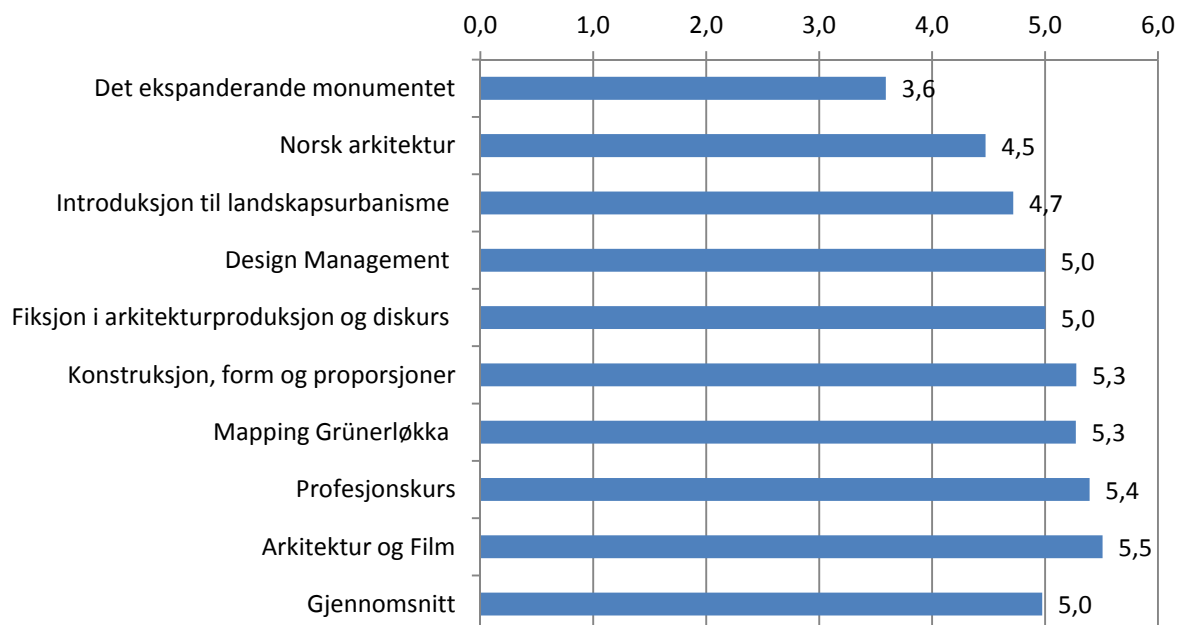
Gjennomsnitt per spørsmål, fordypningskurs

Totalt antall studenter: 171, svarprosent: 66 %

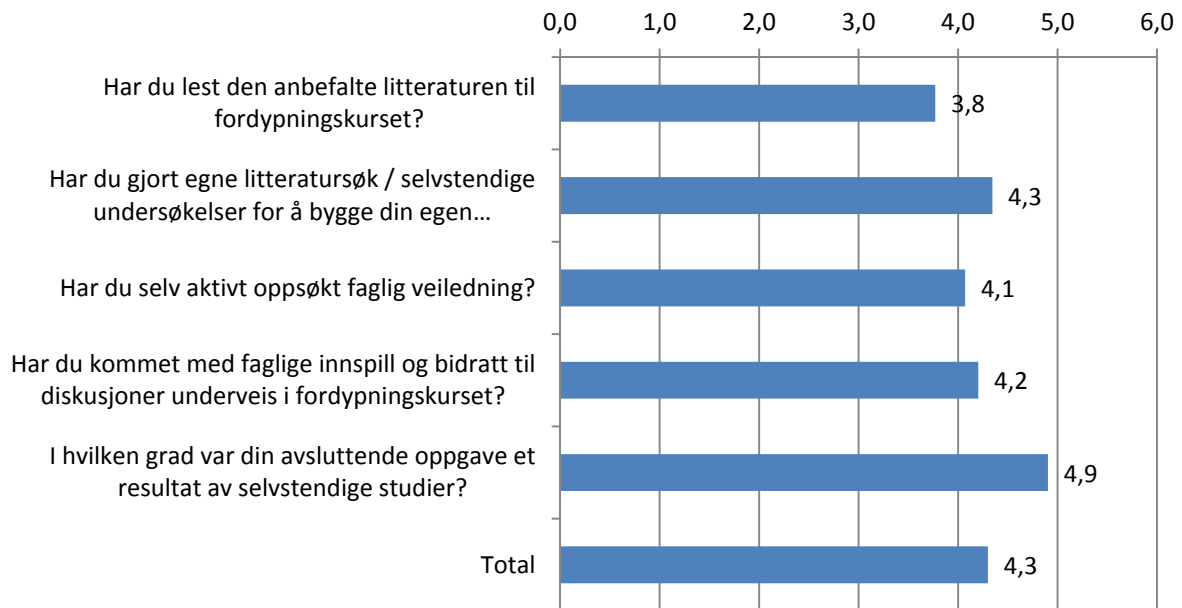

Gjennomsnittsscore alle fordypningskurs

Totalt antall studenter: 171, svarprosent: 66 %

Gjennomsnitt per spørsmål om egeninnsats, fordypningskurs

Gjennomsnittsscore for spørsmål om egeninnsats, fordypningskurs

